VITT. EMANUELE

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
12
21 E
9 M

...tos timeat, quem multi timent.
..., ut ... aliena ... magnū ē, à suo

14-22-A-2

GEMMAE PHRYSII
MEDICI AC MATHEMATICI,

De Principiis Aſtronomiæ & Coſmographiæ, Deq; vſu Globi ab eodem editi. Item De Orbis diuiſione, & Inſulis, rebusq; nuper inuentis. Opus nunc demum ab ipſo auctore multis in locis auctum, ac ſublatis omnibus erratis integritati reſtitutum.

ANTVERPIÆ,
In ædibus Ioannis Steelſii
M. D. LIII.
1592.
Cum Priuilegio Cæſareo
ad ſexennium.

Splend.

Andr. Pennatij.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CArolus.V.Cæſar Auguſtus vetuit, ne quis hypographus aut bibliopola, in ditionibus & prouinciis Germaniæ ſuæ inferioris pręter Steelſium, ſexennio proximo à die quo in lucem dari cœptum eſt, imprimat, imprimendúmue curet, Gemmæ Phryſii, de principiis Aſtronomiæ & Coſmographiæ, deq; vſu globi opus ab eodem recens auctum, integritatiq; ſuæ reſtitutum. Qui ſecus fecerit, ei mulcta centum florenorum & librorum huiuſmodi indicta eſt: vt latius patet in diplomate conceſſo eidem, & Cæſarei ſigilli appenſione communito. Datum Bruxellæ.III.menſis Nouemb. M.D.XLIIII.

Per Imperatorem.

De Langhe.

Facta eſt autem huius libri inuulgatio Cal. Maiis. M.D.LIII.

CVM NOBILI TVM
virtute inſigni viro Melchiori Scheto
Gemma Phryſius Medicus
S. D.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ELapſis annis plus minus viginti tribus, cum pro ætatis meæ modo ac capacitate dediſſem in lucem Globum Geographicum vnà cũ inſignioribus octaui orbis ſtellis, compulſus ſum ab amicis quibuſdam ſimul vſum vtilitatemq; eiuſdẽ ſphæræ adiicere. Quod equidẽ pro ardore iuuenili attentaui. Quàm fœlici Mercurio, iudicent doctiores: illud ſcio, etiam ſine patrono vllo vulgi gratiã inueniſſe, quod ex diſtractione iam tertiò impreſſorum exemplarium colligere licet. Quum itaq; rurſum deſiderarentur exemplaria, Ioannes Steelſius vir promouendis bonis artibus natus, non ceſſauit me vrgere quotidianis precibus, vt opus reuiſerem, & quanquã quotidianis Medicę artis occupationibus grauioribus ſatis ſuperq; diſtinerer, euicit tamen illius (ferè dixeram importuna) efflagitatio, effecitq; illud, vt ſucciſiuis horis totum opus perluſtrauerim ac multa immutauerim, prout vel diuturnior lectio vel grauius iudiciũ dictauit: multa adiecerim tum per oſcitantiã omiſſa, ac nõ pauca quoq; nigro præfixo theta notauerim. Neq; enĩ (vt elegãtiſſime ſimul ac veriſſime inquit Galenus noſter) poſſibile eſt, homo cum ſis, vt nõ in multis erres, alia prorſus ignorãs, quędam nõ rectè iudicãs, et nõnulla negligẽtius ſcribẽs. Quod certè vt in Philoſophia naturali verũ eſt, ita in Geographia longè veriſſimum mihi videtur. Quotidie enim ſubeunt gentium mutationes ac nomina noua: finium ac terminorũ aliæ atq; aliæ diſtinctiones, fluuiorũ quoq; ac ſinuum quos oceanus efficit variæ formę. Adde his, quod maxima pars ſola narratione conſtat eorum qui parum habent artis Aſtronomicæ ac Geometriæ, ſine quibus nihil ſo-

 lidi

lidi de Geographia conſtare poteſt. Hoc quicquid laboris eſt, quod mihi ſatis moleſtum fuit, ob variũ huius rei ſtudium, imò totum opus quod olim abſque patrono audacter (fateor) emiſi, tibi vir clariſſime dicatum volui, ac merito ſanè, quando te aſpirare video ad heroicam illam virtutẽ quæ ſolis imperatoribus ac regibus olim propria erat: defendendi nempe ac promouendi artes Mathematicas, quæ nunc paucos habent Patronos, cum tamen ſingulari Dei optimi max. gratia hominũ generi datæ ſint illę, atq; hactenus conſeruatæ, vt & ratio conſtaret temporum, ſine qua hiſtoriæ tam ſacræ ꝗ profanæ multa caligine immerſæ iacẽt. Tum vt ex tam præclaro diuinę potentiæ ſpeculo, quod tum in cœlo ac terra, tum in microcoſmo ipſo, qui iſta mirabili ac prorſus diuino intellectu ob oculos ponit, clarè illã Dei potentiam ac mirabilem erga nos curam declarat, cognoſcamus ac diſcamus, illum auctorẽ et reuerendum eſſe, ac omnibus modis illi obſequendum, adiuuãte nos ſpiritu domini noſtri Ieſu Chriſti, cui ſit honor & gloria per infinita ſecula. Vale vir ornatiſſime, atque ad faſtigium illius virtutes verè heroicæ infracto contende animo, ex qua ſanè & nomen mœreberis immortale, & mercede non fruſtraberis tua: quam tribuet ille, qui hæc dona tantarum artium mortalibus miſeris è ſuo Theſauro bonitatis largitus eſt. Louanij decimoquinto Kal. Februarij, Anno

M. D. LIII.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

[BIBLI]OTECA NA[Z.] ROMA VITTORIO EMAN[UELE]

PRIMAE PARTIS DE PRINCIPIIS COSMOGRAPHIÆ, CAPVT PRIMVM.

QVum omnis quæ à ratione ſuſcipitur de aliqua re inſtitutio, debeat à definitione proficiſci, vt lepide ait Cicero Officiorum lib. primo, videbimur nō abs re, definitiones aliquot & diuiſiones eorum quorum ſæpe mentionem facturi ſumus (rem in pauca conferentes) præmittere, vt clare intelligatur totius noſtræ narrationis ſermo. Mundus igitur eſt cœlum & quicquid eius ambitu continetur, Eius duæ præcipuæ ſunt partes, Ætherea ac Elementaris. Illa decem orbes continet, quorum ſuperior ex ordine inferiorem ſua periphæria complectitur. Extremus & decimus orbis primum mobile dicitur, id continuo curſu ab ortu in occaſum per meridiem labitur, deinde per ſeptentrionem rurſus ad ortum, quem motum. 24. ferè horarum ſpatio conficit, & ſecum omnes inferiores orbes impetu rapit, Inferiores verò in aduerſum obliquo meatu nituntur, adeò vt qui longiori interuallo ab illo primò diſſideant, ij velociori curſu motū ſuum aduerſum peragāt, Noni enim orbis (qui aliis cœlum aqueum vel criſtallinum dicitur) inſenſibilis propemodum

Mundus

Ætherea pars.

eſt motus contrarius, Quippe qui.49.millibus annorum (vt autores tabularum Alfonſmarum cenſuerunt) finitur, Vel.36.millibus annorum vt Ptolomæus ſtatuit. Octaui verò qui & cælum propriè dicitur, item firmamentum, vel ἀπλανὴς ſecundum Græcos à conſtantia motus vt putabant veteres:in.7.millibus annorũ vt vulgares habent rationes tabularum. Supra etiam firmamentum nullos extare orbes Cicero & plures ante eum opinati ſunt, quos tamen ratione motus Mathematicorum inuenit ſagacitas. Reliqui orbes inferiores planetarum vel ſtellarum erraticarum ſunt, ſinguli vnam tantum circumferẽtes ſtellam, nam omnes aliæ in octauo cælo fixæ ſunt, Primus ab octauo Saturno tribuitur, Proximus Ioui, Tertius Marti, Quartus Soli, Sequens Veneri, Penultimus Mercurio, Infimus Lunæ orbis eſt, qui ſua ſuperficie concaua hunc mundum inferiorem aut

Elementaris pars. *elementarem partẽ ambit. Conſtat hæc ex quatuor elementis, & omnibus quæ actione horum in inuicem ex ipſis conſlantur. Elementorũ ſupremum ignem, proximũ verò aërem eſſe communis philoſophantiũ opinio eſt. Aqua verò & terra ſimul vnũ corpus ſphæricum efficiunt, prouidẽte id natura opifice, qui humanæ potiſſimũ conſulens cõmoditati, fecit aliqua parte terram*

emi-

eminere, alia verò aquam, ita tamen vt Sphæram conſtituant, vt euidentiſſime in defectu lunari videre licet. Habet autem ſeſe terra ad cœlum veluti punctum, nam cœlum vndiquaque non plus nec minus dimidia parte conſpicuum eſt. Atque hæ præcipuæ partes ſunt mundi, quas alij cum cœlo beatorum quod ſupremum eſt, quindecim diſtinguunt. Atque hæc quidem ex opinione magis recepta ſtatuimus. Nā quæ ſit in his rebus varietas opinionum, non attinet primum introductis, ac in Methodica tractatione meminiſſe.

CAPVT SECVNDVM.

De Circulis Sphæræ.

Sphæra ſolidum eſt corpus, vna ſuperficie contentum, in cuius meditullio punctum imaginamur quod centrum dicitur, à quo puncto omnes lineæ ad peripheriā ductæ æquales exiſtunt. Tale quidem corpus mundus hic ratione naturali colligitur. Ad cuius imaginē & intellectum, inſtrumentum Sphæricum conſtruunt Mathematici, quibuſdam orbibus circuliſq; rationem motus illius indicantibus compoſitum. Quorum circulorū partiumq; reliquarum deinceps finitiones officiaq; quàm pauciſſimis declarabimus. Axem ſphæræ vocant auto Axis.

res lineam rectã quæ ſphæram per æquas ſecat partes, & ſuper cuius extremis terminis eadem motum perficit. Dicũtur quidem talia puncta, Poli. *poli, cardines, aut vertices, Et cum duæ ſint extremitates lineæ rectæ: altera polus arcticus, ab arctis ſiue vrſis dicitur, altera polus Antarcticus ſiue Auſtrinus: circum tales vertices motus primi mobilis perficitur. Æquinoctialis vel* Æquator. *Æquator, eſt circulus ſecundum omnes ſui partes æquali interuallo ab vtroq; polorum diſtãs, & rectos angulos cum axe mundi conſtituens, ſic dictus, quia ſol ſub eo motus, vbiq; gentium,* Zodiacus. *diem nocti æqualẽ facit. Zodiacus, ſignifer, aut obliquus circulus eſt, qui cum Sphærã et Æquatorem per æqualia ſecet, vna ipſius pars verſus ſeptentrionem altera verſus auſtrum declinat ab Æquatore ſpatio. 23. partiũ & ſemiſſe quaſi, vbi longiſſime diſſidet. Diuiditur hic in duo-* Signa. *denas partes quæ ſigna dicuntur. Sunt autẽ hæc nomina: Aries, Taurus, Gemini, Cãcer, Leo, Virgo, Libra, Scorpio, Sagittarius, Capricornus, Aquarius, Piſces. Signorum quodlibet in 30. partes aut gradus diſtinguitur: fit hinc vt totus circulus. 360. partibus conſtet. Gradus deinceps in. 60. minuta ſiue ſcrupula prima, Minutum in. 60. ſecunda, Secundum in totidẽ tertia, & ſic deinceps ad decima vſque diuiditur.*

Simi-

Simili ferè modo quilibet circulorum maiorũ Sphæræ diuiditur in quatuor quadrãtes, Quadrans in.90.gradus, Gradus rurſus vt prius. Sub ſignifero autem in aduerſum primo mobili reluctantur omnes orbes inferiores ſuper axe & polis propriis diſtantibus à polis mundi plus minus,23.gradibus & ſemiſſe, Atq; hic motus diuerſitatis temporum anni cauſa eſt, & augmenti & decrementi dierum, deniq; generationis ac interitus omnium rerum naturaliũ vt philoſophice loquamur. Item Zodaicus præter omnes circulos Sphæræ latitudinem habere intelligitur, propter errantium ſyderum vltra citraq; digreßionem. Eſt autem hæc latitudo ſecundum alios.12. ſecundum alios 16.graduum. Mediam verò latitudinem linea diuidit circularis quam Eclipticam vocant, eò quòd ſol & luna cum coniunguntur vel opponuntur ſub ea linea, defectum luminis pati dicantur. Sol videlicet obiectu lunæ inter viſum noſtrum, ad nos tranſmittere lumen non poteſt, eò quòd lunæ corpus denſum ſit ac minimè tranſparens. Luna verò quia lumen à ſole accipit, terræ interpoſitione inter ipſam & ſolem, reuera deficit. Sol tamen (quod nulli planetarum faciunt) lineam eclipticam aßiduo ſequitur, adeò vt ne digitum quidem Ecliptica.

latum egrediatur. Quatuor ſunt in Zodaico pũcta præcipua, duo ſcilicet in duabus ſectionibus æquatoris & zodiaci, vc; in principiis Arietis & Libræ: hæc æquinoctialia vocantur: Sol enĩ ſub ipſis conſtitutus æquinoctiũ efficit in Ariete Vernale, in Libra Autumnale. Reliqua duo puncta inter media in principiis Cancri & Capricorni, Solſtitialia appellantur: eò quòd ſol cum eò peruenerit, conſiſtere videatur. Horum quod ſeptentrionale eſt nobis æſtiuum, auſtrinum verò hybernum dicitur, Antipodibus contraria ratio eſt. Coluri duo ſunt circuli per polos mũdi protracti, Sphærã ipſam & ſe inuicem in duo æqualia ſecantes. Horum alter per puncta æquinoctialia ductus, æquinoctiorum: alter per ſolſtitialia ſolſtitiorum dicitur. Horizon vel finitor (vt ipſum nomen ſonat) eſt circulus qui conſpectam mundi partem ab inconſpecta dirimit. Duplicẽ diſtinguunt: Rectũ qui æquales angulos cum Æquatore conſtituit obliquum, qui inæquales efficit. Qui verò talẽ habent, his ſol & reliqua aſtra obliquo aſcendunt & deſcendunt motu. Variatur autem obliquus horizon in infinitum pro diuerſa hominum habitatione. Punctum verticis, quod Arabes Zenit appellant, eſt quod ſecundum perpendiculũ alicui loco in cælis ſupraponitur, quodq́ æquali interuallo

Æquinoctium. Coluri. Horizon. Zenit

interuallo ab omni parte horizontis diſsidet, vnde & polus horizontis dicitur. Meridianus circulus dicitur qui per polos mundi & punctũ verticis cuiuſcunque regionis ducitur: In quem cum Sol inciderit ſupra horizontem, meridiẽ, infra verò horizontem, mediam noctem efficit. Dicti verò circuli maiores dicuntur, eo ꝙ per æqualia diuidere intelligantur ſuis ſuperficiebus, habeantq́ idem centrum cum centro totius ſphæræ. Minores verò quatuor ſunt, Duo polares eò quòd circum polos mundi per polos zodaici ducantur. Vicinus polo arctico Arcticus dicitur, alter Antarcticus, Reliqui duo tropici vocantur, ab vtraq; parte æquatoris, æquali tamen ſecundum omnes ſui partes ab eodem diſtãtia circumducti. Horum qui ab Æquatore verſus arctos recedit Tropicus Cancri dicitur, quia Sol in initio Cancri conſtitutus talem circulũ motu raptus deſcribit. Alter, circulus vel Tropicus Capricorni ob ſimilem rationem dicitur. Hi duo circuli limites Soli ſtatuti ſunt quos ille nunquam tranſcendit, licet iidem limites ex motu trepidationis octauæ Sphæræ aut alio quopiam varientur: Verum eam rationẽ motus, cum noſtro non conueniat inſtituto, in præſentiarum miſſam facimus.

Meridianus. Circuli polares Tropici Cãcri cir. Capricorni

FIGV-

FIGVRA CIRCV-
LORVM SPHAERAE.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CAPVT III.

De zonis & Climatibus.

OMnes itaq; iamdicti circuli vt in cælo finguntur, ita in ſubiectæ terræ ſuperficie eos deſcribi imaginandum eſt. Fit hinc vt quatuor minores circuli quinque ſpatia in cæli & terræ ſuperficiebus diſtinguant, quæ propter ſimilitudinem zonæ nominatæ ſunt. Zonæ. *Duas extremas circulis polaribus interclusas, antiqui non habitabiles ob rigidum perpetuo cælum aſſeruêre. Mediam ſimiliter ob intemperatum Solis ardorem, eſt enim inter duos tropicos intercluſa, Verum noſtræ ætatis ſcriptores eam non ſolum habitabilem, ſed temperatam eſſe & rationibus contendunt, & experientia comperti ſunt. Sub qua cultiſsimæ fæcundiſsimæq; deprehendantur regiones. Reliquas verò duas zonas inter polares circulos & tropicos interceptas, habitabiles temperatasq; eſſe liquido conſtat. Diſtinguitur etiam terræ ſuperficies ſecundum aliam rationem. Quanto enim aliqua regio latius ab Æquatore in alterutram partem declinauerit, tanto plus æſtate dici longiſſimæ, & viciſſim hyeme noctis quantitas augetur: adeò vt quæ maximè diſtet ſcilicet. 90. gradibus, ea diem longiſſimam ſex menſium habeat, noctemq; viciſſim diei æqualem:* Climata

Qui

Qui verò ſub ipſo Æquatore conſiſtunt, perpetuo diem noƈti æqualem. 12 horarum habent. Ratio huius diuerſitatis ex Sphæra materiali & ex noſtro globo Geographico ob oculos poni poteſt. Ptolomæus igitur et alii claßicorum ſcriptorum nonnulli pro diuerſa quantitatis dierũ variatione, diuerſas plagas terræ ſeu climata diſtinxere, ita ſcilicet vt tale ſpatium dimidiæ horæ quantitatẽ in latitudine contineat, & in modum zonæ per totum orbem ab occaſu in ortum protendatur. Loca verò talibus climatib. ſubdita ipſis noĩa indidere, vt primũ clima ab Æquatore verſus polum arƈticum διὰ μερόης *vel per Meroën vocatur, eò* ꝙ *medium huius climatis per Meroën (quæ eſt inſula Aphricæ Nilo circumfuſa) tranſit. Secundum per Syenen. Eſt autem Syene vrbs Ægypti tropico Cãcri ſubdita. Tertium per Alexandriam vrbem ſcilicet in ora Aphricæ ſitam. Quartũ per Rhodum. Quintum per Romam vel per Helleſpontum. Sextum per Pontum. Septimum per Boriſthenis hoſtia. Hic verò fuit finis climatum antiquioribus, quippe quibus regiones vlterius ignotæ erant. Addunt alii oƈtauum per Ripheos vel Meotidis paludes, Nonũ per Daniã &c. Augetur quidem horum climatum diei prolixioris quantitas vna ſemihora, hoc eſt, quotum*

quodq;

quodq; eſt clima, tot ſemihoris dies eius maxima, ſuperat duodecim horas. Vt in initio primi climatis dies longiſſima continet. 12. *horas, & ſemiſſem. In fine verò qui idem eſt cum initio ſecundi climatis.* 13. *horas. Sic ſi deinceps vnam ſemiborã addiderimus pro ſingulis climatibus, habebimus ſemper quantitatem diei maximæ pro tali climate. Quod nunc diximus de Climatibus ſeptentrionalibus, eadem ratione de auſtrinis intelligi volumus, niſi ꝙ hæc propriis nõ appellantur nominibus, ſed per contrarium vt* ἀντι Διὰ Μερώες, ἀντι διὰ συένες *&c.*

CAPVT IIII.

De Parallelis.

Paralleli ſunt circuli æquo à ſe inuicem diſſidentes interſtitio, adeò vt ſi in infinitum protrahi intelligantur, nunquàm ſeſe mutuo contingant. Varij poſſunt adſignari in Globo paralleli, verum Ptolomæus, quem in omnibus nobis imitandum ſtatuimus. 21. *parallelos ſeptentrionales deſcripſit, ea ferè ratione qua Climata diximus terminari: niſi quod Climata per mediæ horæ ſpatia procedant, Paralleli verò per quadrantes tantum: hoc eſt, ſicut initium vnius climatis præcedentis initium vincit vna ſemihora: ita paral-*

parallelus præcedentem quadrante ſuperat, vſq; ad decimumquartum parallelum, cuius longiſſima dies eſt quindecim horarum & ſemiſſis, vt ex ordine parallelorum quiuis facilè ſupputauerit. Hinc verò per medias horas ad vndeuigeſimum vſq; parallelum inceditur, cuius maxima dies continet. 18. horas. Demum additione integræ horæ ad. 21. parallelum deuenitur, qui per Thylen inſulam tranſit. Huius diei maximæ quantitas. 20. horas continet. Vlterius Ptolomæus non diſtinxit, quandoquidē ignotum erat quicquid telluris ab Aquilone vltra parallelum per Thylen protractum deſcribitur. Licebit tamen vlterius quantitate vnius horæ addita ad vigeſimumquintum, deinde menſis exceſſu ad. 30. parallelum deuenire. Sunt qui ab ipſo æquatore Climata ſumere initium volunt, Sed cum hæc ratio ſolo ordine diſtet, & illa iam à nobis tradita vſitatior ſit claſſicis ſcriptoribus: ſuperuacaneum videtur plura de his verba facere. Quantum verò paralleli & climata ab inuicem & ab æquatore diſtent, lucidiſſime in Globo noſtro videre licet. Poſſemus alioqui id per tabulas & figuras ob oculos ponere.

De lon-

De Longitudine locorum.

CAPVT QVINTVM.

DVplices ſunt in Globo Geographico quę ad ſimilitudinem terræ effingimus circu li, Pars enim per polos mũdi deinde per cuiuſuis loci punctũ verticis in cœlo, aut in terræ ſuperficie per loci ſitũ protrahi intelligitur. Tales meridianos appellari nõ eſt dubium, omnesq́; in polis mundi coire, & per quemcunque locum duci poſſe, eoſdemq́; terminos eſſe longitu dinis regionum. Longitudo itaque regionis aut cuiuſcunq; loci, eſt portio Æquatoris inter meridianum talis loci, & meridianum qui per inſulas fortunatas ducitur, intercœpta: Nam ab his inſulis initium longitudinis ſumitur, progre diendo ab eis verſus ortum vſque in eundem locum. Noſtro autem Globo. 24. meridianos inſcripſimus, quorum bini quilibet proximi ſpatium vnius horæ intercludunt: Et loca talibus duobus proximis ſubiecta meridianis, vnius hor æ interuallo diſſidere certum eſt: Hoc eſt orientalior eorum, meridiem, mediam noctem, ecli pſes lunæ, coniunctiones & oppoſitiones luminarium, vna hora prius habebit quàm occidentalior. Si verò per duos meridianos deſcriptos diſtiterint, vel ſi. 30. gradibus in lõgitudine ab inuicem elongata fuerint, duarum horarum talis

Meridiani.

Lõgitudo.

differentia oppoſitionũ cõſtituetur: Vnus deni que gradus differẽtiæ longitudinis quatuor mi-nuta horaria cõſtituit. Ex his paululum etiam inſtituto Arithmetices diſciplinis cætera colligere dabitur, ſiue.10.ſiue.40.graduum hæc diſtantia, quæ differentia longitudinis dici conſueuit, reperiatur.

CAPVT SEXTVM.

De Latitudine locorum.

ALtera pars circulorum Globi, circum polos mundi, & æquali vndique ſecundum Æquatorem & ſe inuicem protractu circumducitur. Tales quidem etiam paralleli dicuntur, & ſimili ratione per quemcunque locum ſecũdum loci ipſius ab Æquatore receſſum deſcribi poſſunt, & hi latitudines regionum finiunt. Eſt autem latitudo, arcus meridiani cuiuſcunque loci, inter Æquatorem & parallelum qui per eiuſdem loci punctum verticis ducitur interclúſus, Hanc æqualem eſſe eleuationi polari ſupra horizontẽ non eſt dubium: Nã ſi quis ſub Æquatore conſiſteret (cum medium cœli tantum conſpicuum ſit) vterque polorum horizonti applicaretur: Si verò idem in alterutram partium puta ſeptentrionem vel auſtrum digrederetur, tantum ipſi alter polorum ſupra horizontem emineret, quantum iam punctum

Latitudo.

ver-

verticis ipſius ab Æquatore declinaret, quippe ſi punctum verticis ad polum vſque deductum eſſet: hoc eſt, ſi quadrante circuli ab Æquatore diſsideret: iam Æquator vice mutata vndique horizōti applicaretur. Patet ergo eandem eſſe, hoc eſt, quantitate, ſeu partium numero parem latitudinem regionis & eleuationem poli ſupra horizontem, differre tamen ratione: Nam eleuatio poli, eſt arcus meridiani inter polum mundi & horizontem cuiuſcunque loci interceptus, latitudo autem iam anteà dicta eſt. Latitudo igitur regionum ab Æquatore in auſtrum vel ſeptentrionem ſupputatur, quamuis Glareanus dixerit à ſeptentrione in auſtrum, longitudo autem ab occaſu in ortum. Duplex etiam hinc colligitur latitudo locorum, Borea altera, reliqua Auſtrina. Eleuatio Poli.

CAPVT SEPTIMVM.
De diuerſis habitationum nominibus.

EX vmbrarum ratione tria habitationum nomina oriuntur, Amphiſcij ſcilicet, Heteroſcij, & Periſcij. Amphiſcios vocant autores, quorum vmbræ in vtramque partem, puta Auſtrum & Boream iaciuntur. Heteroſcios quorū vmbræ in alterā tantū Amphiſcij. Heteroſcij. Periſcij.

vergunt partem. De his exemplum apud Lucanum eſt. Ignotum vobis Arabes veniſtis in orbem, vmbras mirati nemorũ non ire ſiniſtras.
Periſcij. *Periſcij verò ſunt quibus vmbræ in modũ molarum circumgyrantur. Sunt autem tales quicunque ſub zonis extremis habitant, vt Pilappi & vicini. Heteroſcij verò ſunt quicunque in zonis temperatis ſcilicet inter circulos polares & tropicos habitant, vt Itali, Hiſpani, & totius Europæ incolæ cũ Aſiæ maxima parte. Amphiſcij demum ſunt quorum inter duos tropicos aut ſub torrida zona habitatio eſt, vt Æthiopes, Arabes, & Indi. Rurſus populi ad*
Periœci. *inuicem collati, aut dicuntur Periœci, aut Antœci vel Antipodes. Periœci vel circumcolæ dicuntur, qui ſub eodem climate & parallelo, & ſub eodem meridiano continentur, ſed inter eos mediat polus mundi: Hique eandem rationẽ temporum anni habent, quippe cum illis hyems eſt, etiam hi hybernantur: Verum in horarum ſpatiis multum diſtant, nam cum illis media dies eſt, his concubia nox ingruit. Tales ferè ſunt inſularum fortunatarum incolæ cum Sinarum*
Antœci. *populis. Antœci ſunt quorum ſitus eſt ſub meridiani alicuius eadem medietate: Verum parallelus vel latitudo vnius regionis tantum ab Æquatore verſus auſtrum, quantum alterius*
pun-

punctum verticis vel latitudo verſus Septentrionem cedit. Sic Ægyptij cũ extremis Aphricæ habitatoribus Antœci dicuntur. Et hi ſimul in contraria anni tempora incidunt, his enim hyeme exiſtẽte, illi æſtate fruuntur: Verum cũ eadem longitudo ſit vtriuſque, eodem eis momento meridies & media nox apparet. Demum Antipodes dicti quòd inuicem veſtigia obuertant: eidem meridiano & contrariis parallelis æquali tamen interſtitio ab Æquatore deſcriptis, ſubiiciuntur. His contraria omnia accidunt, hyems & æſtas, dies ac nox, ortus & occaſus, habent eundem horizontem, ſed oppoſita hemiſphæria. Ita Americæ extremi verſus meridiem habitatores Antipodes dicuntur Tectoſacibus Schithiæ populis. Verum tales re ipſa exiſtere, multi præcipue Diuus Auguſtinus & Lactantius præter fidem eſſe contendunt, licet iam experientia compertũ ſit. Lactantius alioqui philoſophus non vulgaris, ea ratione potiſſimum moueri videtur, quòd cælum terra inferius eſſe non poſſit: cum interim quid inferius ſit aut ſuperius reſpectu totius machinæ mundi, videatur ignoraſſe.

Antipodes.

Lactantij opinio.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CAPVT OCTAVVM.

De Ventis.

SOlent etiam regiones ad inuicem comparatæ per ventorū ſitus, aut ſecundū plagas mundi deſcribi. Vt cum dicimus: Hiſpania habet ab ortu Pyrenæos montes & Galliam. Item Germania clauditur ab occaſu Rheno fluuio, &c. Tali via Geographi ferè omniū locorum ſitus deſcribunt, & huius cognitio plurimum ex re nautarum eſt, qui longinquas adire regiones conantur. Nam illud in primis ipſis conſyderandum eſt, in quam cæli partem dirigenda ſit prora, & quo vento duce opus ſit ab vno loco ad alterum tendētibus. Coſmographi *Coſmographi verò ex ſuperiorum conſyderatione regiones diſtinguunt, ceu per parallelos, meridianos, & ſimilia: Vt cum dicimus, Roma habet latitudinem. 41. partium & . 50. minutorum, longitudinem. 36. partium & trientis. Talem differentiam Coſmographiæ & Geographiæ Ptolemæus lib. 1. cap. 1. adſignat.* Ventus. *Eſt autem Ventus ſecundum Phiſicos, exhalatio calida & ſicca, lateraliter ſecūdum terram mota: Sortiuntur verò ſua nomina pro diuerſis à quibus impelluntur mundi partibus. Vbi notandum, quòd ex veterum ſententia cuiuſque regionis horizon*

in.12.ſpatia diuiditur, quæ ventorum nominibus inſcribuntur. Quatuor principales ſunt venti, Apeliotes vel Subſolanus, flans ab ea parte qua Sol in æquinoctiis oritur, hic idem Leuans nautis quibuſdam dicitur. Zephyrus vel Fauonius ab occidente irruit, hunc nautæ Ponentem vocant. Aparctias vel Septentrio à polo ſeu à mediæ noctis angulo procedit, Hydrographis Tranſmontanus dictus. Auſter vel Nothus à meridie oritur. Horum autem quilibet binos ſocios ſibi collaterales habet: Subſolanus enim Cæciam vel Helleſpontium verſus Septentrionem, Eurum vel Vulturnum ab alia parte iunctos habet. Zephyro Lips vel Africus ab Auſtro iungitur, Iapyx vel Corus ab altero latere. Septentrioni Boreas vel Aquilo vicinus eſt versus ortum: Thraſcias, Circius vel Gallicus verſus occaſum. Auſtro Libonotus ab occaſu, Euronotus vel Euro Auſter ab ortu adiacet. Tali diſtinctione veteres contenti fuêre. Nautis alia ratio ventorum eſt, Hi enim horizontem in.32. partes diuidunt aut in.16. ventoſque ſuis nominibus compoſitis ex quatuor principaliũ ventorum nominibus diſtinguunt. De qualitatibus autem ventorum hoc ſciendum eſt, Subſolanum cum duobus ſociis calidæ & ſiccæ eſſe Ponens.

naturæ: Zephyrum frigidæ & humidæ: Auſtrum cum vicinis vtrinque ſociis calidum & humidum, ideoque tonitruoſum, peſtiferum, & inſaluberrimum: Septentrionem econtra frigidum & ſiccum, & maxima ex parte animantibus, frugibus non æquè ſalubrem.

CAPVT NONVM
generalia quædam ſubnectit.

Q Vum terræ ſuperficies non vna ſit, neque continua, ſed diuerſis marium ſinubus perfoſſa, atque adeo penitus interrupta: Autores eā partē quæ tota ferè maiori ſuperficiei cōiuncta ſit, Continentē vocauerūt vel terram fixam, vt ſunt Europa, Aſia, & Aphrica. Inſulam autem vocauerunt plagam terræ vndique oceani fluctibus circumfuſam, & à maiori parte habitabilis portionis diſſectam, vt, Anglia, Sicilia, Creta, &c. Peninſulam verò ſiue Cherſoneſum quaſi pene inſulam, quia non tota mari circundata eſt, ſed anguſti protractu maiori parti terræ habitabilis connectitur: Huius exempla ſunt Italia, Peloponneſus, Taurica cherſoneſus, &c. Partem denique eam qua peninſula continenti adhæret, Iſthmum appellari vidimus. Eſt enim ἰσθμός *anguſtus quidā terræ tractus inter duo maria comprehenſus. Sunt infinita præterea nomina Geographis*

Continēs

Inſula.

Peninſula.

Iſthmos.

graphis vſitata, quæ omnia definire Grammaticorum magis eſt quàm Coſmographorum: vt ſunt Regio, Regnum, Prouincia, Gens, Populus, &c. Item Mons, Promontorium, Vallis, &c. Rurſus aquarum multiplicia nomina, Oceanus, Mare, Fluuius, Flumen, Riuus, Palus, Lacus, Sinus, & ſimilia: atque ob id meritò omittenda cenſuimus.

SECVNDA PARS
DE VSV GLOBI.

De Globi partibus.
CAPVT PRIMVM.

DELIBATIS *theorices huius artis principiis, ad praxim accingimur: quã & ſi variis multiſq; inſtrumentis poſſemus docere, cùm tamen inter omnia nullum tam perfectum, tam generale ſit, quod tantum præſtare poſsit, quantum corpus ſphæricum ad ſimilitudinem vniuerſi confectum: omiſsis omnibus aliis hoc arripiemus, quod citra omnia ferè alia, omnem propemodum huius artis vſum indulgere poſsit. Principio itaque tale corpus ſphæricum, quale ſumma diligentia, nec minori artificio nuper conſtruximus, omnes circulos ſphæræ* Circuli ſphæræ.

de quibus antea diximus habet, alios tamen vt Æquatorem, Tropicos, Parallelos, &c. in ipſa ſuperficie conuexa globi: Super quibus quanto
Regiones. *potuimus ſtudio Regiones, Inſulas, Montes, et Fluuios, adſcriptis paſſim nominibus, ſeruatáq́ horum exactiſſima ad inuicem ſymmetria, produximus. Præterea vt ampliori vſui foret, ſtellas impoſuimus, non quidem omnes, ſed tantum potiores, inſignioresq́, quæ ſcilicet Aſtronomis & Coſmographis inſeruiunt. Porrò iuxta primum Meridianorum qui per inſulas fortunatas ducitur, adſignauimus gradus latitudi-*
Latitudo. *num ad polos vſque: Iuxta eoſdem verò gradus in parte ſeptentrionali, climata & paralle los ſecundum ſuas ab Æquatore diſtãtias, qui eandem etiam rationem diſtantiæ verſus Auſtrum habere debent intelligi. In auſtrali verò parte eiuſdem meridiani adiecta ſunt miliaria Italica tribuenda vni gradui longitudinis extra Æquatorem, ſecundum diuerſam latitudinis rationem: ex quibus proportio parallelorum ad Æquatorem colligi poteſt: Quanto enim Parallelus remotior ab Æquatore fuerit, tanto ſtrictior euadit. Per hæc etiam ex itinerum interuallis, longitudinis aut latitudinis (altero iſtorum vnà cum angulo poſitionis cognito) quantitas haberi poteſt, licet difficili modo ac via.*

via. Sed talis globus parum vtilitatis præſtiterit, niſi accedant præterea orbes ænei vel ex quauis alia materia firma ſolidáue conſtructi, in quibus talis globus moueri poſſit. Hos autem extra corpus ſphæricum applicare oportebit. Primum itaque neceſſe eſt, vt ex ære, ferro, vel ligno conſtruatur meridianus, diuiſus in quater. 90. gradus, quibus etiam poſſent adſignari climata & paralleli, niſi hæc in globi ſuperficie locaſſemus. Huic meridiano affigetur globus axe quodam ferreo vel duobus clauiculis tali arte, vt ſi globum circumducas, etiam axis cum globo rapiatur. Præterea ad eundem meridianum cyclus quidam pro arbitrio magnus adaptabitur circum polum mundi arcticum, diuiſus in vigintiquatuor horas, diceturq́; ob hoc cyclus horarius. Inſuper cū axe et globo, circūagetur index horarius per cycli horarij ſpatia. Appoſcit hic Meridianus Horizontem ligneum, in quo ſecundū eleuationē poli circumduci poſſit. Cōtinebit idem in ſua ſuperficie quæ lata erat duodecim plagas mundi, Menſiū dies, cū zodiaci ſignis & gradibus correſpōdentibus. Deeſt iā operi quadrās circuli ex lamina ænea ſecundum globi gibboſitatē formatus, hunc alij quartam altitudinis vocant, qui inſtrumento quodam exemptili quod puncti verticis vicem

Meridianus.

Cyclus horarius.

Index.

Horizon.

Quarta altitudinum.

parallelus præcedentem quadrante ſuperat, vſq; ad decimumquartum parallelum, cuius longiſſima dies eſt quindecim horarum & ſemiſsis, vt ex ordine parallelorum quiuis facilè ſupputauerit. Hinc verò per medias horas ad vndeuigeſimum vſq; parallelum inceditur, cuius maxima dies continet. 18. horas. Demum additione integræ horæ ad.21. parallelum deuenitur, qui per Thylen inſulam tranſit. Huius diei maximæ quantitas.20.horas continet. Vlterius Ptolomæus non diſtinxit, quandoquidẽ ignotum erat quicquid telluris ab Aquilone vltra parallelum per Thylen protractum deſcribitur. Licebit tamen vlterius quantitate vnius horæ addita ad vigeſimumquintum, deinde menſis exceſſu ad.30. parallelum deuenire. Sunt qui ab ipſo æquatore Climata ſumere initium volunt, Sed cum hæc ratio ſolo ordine diſtet, & illa iam à nobis tradita vſitatior ſit claſsicis ſcriptoribus: ſuperuacaneum videtur plura de his verba facere. Quantum verò paralleli & climata ab inuicem & ab æquatore diſtent, lucidiſsime in Globo noſtro videre licet. Poſſemus alioqui id per tabulas & figuras ob oculos ponere.

De lon-

De Longitudine locorum.

CAPVT QVINTVM.

DVplices ſunt in Globo Geographico quę ad ſimilitudinem terræ effingimus circuli, Pars enim per polos mũdi deinde per cuiuſuis loci punctũ verticis in cœlo, aut in terræ ſuperficie per loci ſitũ protrahi intelligitur. Tales meridianos appellari nõ eſt dubium, omnesq́ in polis mundi coire, & per quemcunque locum duci poſſe, eoſdemq́ terminos eſſe longitudinis regionum. Longitudo itaque regionis aut cuiuſcunq́ loci, eſt portio Æquatoris inter meridianum talis loci, & meridianum qui per inſulas fortunatas ducitur, intercœpta: Nam ab his inſulis initium longitudinis ſumitur, progrediendo ab eis verſus ortum vſque in eundem locum. Noſtro autem Globo. 24. meridianos inſcripſimus, quorum bini quilibet proximi ſpatium vnius horæ intercludunt: Et loca talibus duobus proximis ſubiecta meridianis, vnius horæ interuallo diſsidere certum eſt: Hoc eſt orientalior eorum, meridiem, mediam noctem, eclipſes lunæ, coniunctiones & oppoſitiones luminarium, vna hora prius habebit quàm occidentalior. Si verò per duos meridianos deſcriptos diſtiterint, vel ſi. 30. gradibus in lõgitudine ab inuicem elongata fuerint, duarum horarum talis

Meridiani.

Lõgitudo.

differentia oppoſitionũ cõſtituetur: Unus deni que gradus differẽtiæ longitudinis quatuor mi-nuta horaria cõſtituit. Ex his paululum etiam inſtituto Arithmetices diſciplinis cætera colligere dabitur, ſiue.10.ſiue.40.graduum hæc diſtantia, quæ differentia longitudinis dici conſueuit, reperiatur.

CAPVT SEXTVM.

De Latitudine locorum.

ALtera pars circulorum Globi, circum polos mundi, & æquali vndique ſecundum Æquatorem & ſe inuicem protractu circumducitur. Tales quidem etiam paralleli dicuntur, & ſimili ratione per quemcunque locum ſecũdum loci ipſius ab Æquatore receſſum deſcribi poſſunt, & hi latitudines regionum finiunt. Latitudo. *Eſt autem latitudo, arcus meridiani cuiuſcunque loci, inter Æquatorem & parallelum qui per eiuſdem loci punctum verticis ducitur concluſus, Hanc æqualem eſſe eleuationi polari ſupra horizontẽ non eſt dubium: Nã ſi quis ſub Æquatore conſiſteret (cum medium cœli tantum conſpicuum ſit) vterque polorum horizonti applicaretur: Si verò idem in alterutram partium puta ſeptentrionem vel auſtrum digrederetur, tantum ipſi alter polorum ſupra horizontem emineret, quantum iam punctum*

ver-

verticis ipſius ab Æquatore declinaret, quippe ſi punctum verticis ad polum vſque deductum eſſet: hoc eſt, ſi quadrante circuli ab Æquatore diſsideret: iam Æquator vice mutata vndique horizõti applicaretur. Patet ergo eandem eſſe, hoc eſt, quantitate, ſeu partium numero parem latitudinem regionis & eleuationem poli ſupra horizontem, differre tamen ratione: Nam eleuatio poli, eſt arcus meridiani inter polum mundi & horizontem cuiuſcunque loci interceptus, latitudo autem iam antea dicta eſt. Latitudo igitur regionum ab Æquatore in auſtrum vel ſeptentrionem ſupputatur, quamuis Glareanus dixerit à ſeptentrione in auſtrum, longitudo autem ab occaſu in ortum. Duplex etiam hinc colligitur latitudo locorum, Borea altera, reliqua Auſtrina. Eleuatio Poli.

CAPVT SEPTIMVM.
De diuerſis habitationum nominibus.

EX vmbrarum ratione tria habitationum nomina oriuntur, Amphiſcij ſcilicet, Heteroſcij, & Periſcij. Amphiſcios vocant autores, quorum vmbræ in vtramque partem, puta Auſtrum & Boream iaciuntur. Heteroſcios quorũ vmbræ in alterã tantũ Amphiſcij. Heteroſcij. Periſcij.

punctum verticis vel latitudo verſus Septentrionem cedit. Sic Ægyptij cũ extremis Aphricæ habitatoribus Antœci dicuntur. Et hi ſimul in contraria anni tempora incidunt, his enim hyeme exiſtẽte, illi æſtate fruuntur: Verum cũ eadem longitudo ſit vtriuſque, eodem eis momento meridies & media nox apparet. Demum Antipodes dicti quòd inuicem veſtigia obuertant: eidem meridiano & contrariis parallelis æquali tamen interſtitio ab Æquatore deſcriptis, ſubiiciuntur. His contraria omnia accidunt, hyems & æſtas, dies ac nox, ortus & occaſus, habent eundem horizontem, ſed oppoſita hemiſphæria. Ita Americæ extremi verſus meridiem habitatores Antipodes dicuntur Tectoſacibus Schithiæ populis. Verum tales re ipſa exiſtere, multi præcipue Diuus Auguſtinus & Lactantius præter fidem eſſe contendunt, licet iam experientia compertũ ſit. Lactantius alioqui philoſophus non vulgaris, ea ratione potiſſimum moueri videtur, quòd cœlum terra inferius eſſe non poſſit: cum interim quid inferius ſit aut ſuperius reſpectu totius machinæ mundi, videatur ignoraſſe.

Antipodes.

Lactantij opinio.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CAPVT OCTAVVM.

De Ventis.

Solent etiam regiones ad inuicem comparatæ per ventorũ ſitus, aut ſecundũ plagas mundi deſcribi. Vt cum dicimus: Hiſpania habet ab ortu Pyrenæos montes & Galliam. Item Germania clauditur ab occaſu Rheno fluuio,&c. Tali via Geographi ferè omniũ locorum ſitus deſcribunt,& huius cognitio plurimum ex re nautarum eſt,qui longinquas adire regiones conantur. Nam illud in primis ipſis conſyderandum eſt,in quam cœli partem dirigenda ſit prora, & quo vento duce opus ſit ab vno loco ad alterum tendẽtibus. Coſmographi. *Coſmographi verò ex ſuperiorum conſyderatione regiones diſtinguunt,ceu per parallelos,meridianos,& ſimilia: Vt cum dicimus, Roma habet latitudinem.41.partium &.50.minutorum, longitudinem.36.partium & trientis. Talem differentiam Coſmographiæ & Geographiæ Ptolemæus lib.1.cap.1.adſignat.* Ventus. *Eſt autem Ventus ſecundum Phiſicos, exhalatio calida & ſicca, lateraliter ſecũdum terram mota: Sortiuntur verò ſua nomina pro diuerſis à quibus impelluntur mundi partibus. Vbi notandum, quòd ex veterum ſententia cuiuſque regionis horizon*

in

in.12.ſpatia diuiditur, quæ ventorum nominibus inſcribuntur. Quatuor principales ſunt venti, Apeliotes vel Subſolanus, flans ab ea parte qua Sol in æquinoctiis oritur, hic idem Leuans nautis quibuſdam dicitur. Zephyrus vel Fauonius ab occidente irruit, hunc nautæ Ponentem vocant. Aparctias vel Septentrio à polo ſeu à mediæ noctis angulo procedit, Hydrographis Tranſmontanus dictus. Auſter vel Nothus à meridie oritur. Horum autem quilibet binos ſocios ſibi collaterales habet: Subſolanus enim Cæciam vel Helleſpontium verſus Septentrionem, Eurum vel Vulturnum ab alia parte iunctos habet. Zephyro Lips vel Africus ab Auſtro iungitur, Iapyx vel Corus ab altero latere. Septentrioni Boreas vel Aquilo vicinus eſt, verſus ortum: Thraſcias, Circius vel Gallicus verſus occaſum. Auſtro Libonotus ab occaſu, Euronotus vel Euro Auſter ab ortu adiacet. Tali diſtinctione veteres contenti fuêre. Nautis alia ratio ventorum eſt, Hi enim horizontem in.32.partes diuidunt aut in.16.ventoſque ſuis nominibus compoſitis ex quatuor principaliũ ventorum nominibus diſtinguunt. De qualitatibus autem ventorum hoc ſciendum eſt, Subſolanum cum duobus ſociis calidæ & ſiccæ eſſe Ponens.

naturæ: Zephyrum frigidæ & humidæ: Auſtrum cum vicinis vtrinque ſociis calidum & humidum, ideoque tonitruoſum, peſtiferum, & inſaluberrimum: Septentrionem econtra frigidum & ſiccum, & maxima ex parte animantibus, frugibus non æquè ſalubrem.

CAPVT NONVM

generalia quædam ſubnectit.

Qvum terræ ſuperficies non vna ſit, neque continua, ſed diuerſis marium ſinubus perfoſſa, atque adeo penitus interrupta: Autores eã partẽ quæ tota ferè maiori ſuperficiei cõiuncta ſit, Continentẽ vocauerũt vel terram fixam, vt ſunt Europa, Aſia, & Aphrica. Inſulam autem vocauerunt plagam terræ vndique oceani fluctibus circumfuſam, & à maiori parte habitabilis portionis diſſectam, vt, Anglia, Sicilia, Creta, &c. Peninſulam verò ſiue Cherſoneſum quaſi pene inſulam, quia non tota mari circundata eſt, ſed anguſti protractu maiori parti terræ habitabilis connectitur: Huius exempla ſunt Italia, Peloponneſus, Taurica cherſoneſus, &c. Partem denique eam qua peninſula continenti adhæret, Iſthmum appellari vidimus. Eſt enim ἰσθμὸς *anguſtus quidã terræ tractus inter duo maria comprehenſus. Sunt infinita præterea nomina Geo*graphis

Continẽs
Inſula.
Peninſula.
Iſthmos.

graphis vſitata, quæ omnia definire Grammaticorum magis eſt quàm Coſmographorum: vt ſunt Regio, Regnum, Prouincia, Gens, Populus, &c. Item Mons, Promontorium, Vallis, &c. Rurſus aquarum multiplicia nomina, Oceanus, Mare, Fluuius, Flumen, Riuus, Palus, Lacus, Sinus, & ſimilia: atque ob id meritò omittenda cenſuimus.

SECVNDA PARS
DE VSV GLOBI.

De Globi partibus.
CAPVT PRIMVM.

DELIBATIS *theorices huius artis principiis, ad praxim accingimur: quã & ſi variis multiſq; inſtrumentis poſſemus docere, cùm tamen inter omnia nullum tam perfectum, tam generale ſit, quod tantum præſtare poſſit, quantum corpus ſphæricum ad ſimilitudinem vniuerſi confectum: omiſſis omnibus aliis hoc arripiemus, quod citra omnia ferè alia, omnem propemodum huius artis vſum indulgere poſſit. Principio itaque tale corpus ſphæricum, quale ſumma diligentia, nec minori artificio nuper conſtruximus, omnes circulos ſphæræ* Circuli ſphæræ.

de quibus antea diximus habet, alios tamen vt Æquatorem, Tropicos, Parallelos, &c. in ipſa ſuperficie conuexa globi: Super quibus quanto
Regiones. *potuimus ſtudio Regiones, Inſulas, Montes, et Fluuios, adſcriptis paßim nominibus, ſeruataq́, horum exactißima ad inuicem ſymmetria, produximus. Præterea vt ampliori vſui foret, ſtellas impoſuimus, non quidem omnes, ſed tantum potiores, inſignioresq́, quæ ſcilicet Aſtronomis & Coſmographis inſeruiunt. Porrò iuxta primum Meridianorum qui per inſulas fortu-*
Latitudo. *natas ducitur, adſignauimus gradus latitudinum ad polos vſque: Iuxta eoſdem verò gradus in parte ſeptentrionali, climata & paralle los ſecundum ſuas ab Æquatore diſtãtias, qui eandem etiam rationem diſtantiæ verſus Auſtrum habere debent intelligi. In auſtrali verò parte eiuſdem meridiani adiecta ſunt miliaria Italica tribuenda vni gradui longitudinis extra Æquatorem, ſecundum diuerſam latitudinis rationem: ex quibus proportio parallelorum ad Æquatorem colligi poteſt: Quanto enim Parallelus remotior ab Æquatore fuerit, tanto ſtrictior euadit. Per hæc etiam ex itinerum interuallis, longitudinis aut latitudinis (altero iſtorum vnà cum angulo poſitionis cognito) quantitas haberi poteſt, licet difficili modo ac*

via.

via. Sed talis globus parum vtilitatis præſtiterit, niſi accedant præterea orbes ænei vel ex quauis alia materia firma ſolidáue conſtructi, in quibus talis globus moueri poßit. Hos autem extra corpus ſphæricum applicare oportebit. Primum itaque neceſſe eſt, vt ex ære, ferro, vel ligno conſtruatur meridianus, diuiſus in quater. 90. gradus, quibus etiam poſſent adſignari climata & paralleli, niſi hæc in globi ſuperficie locaſſemus. Huic meridiano affigetur globus axe quodam ferreo vel duobus clauiculis tali arte, vt ſi globum circumducas, etiam axis cum globo rapiatur. Præterea ad eundem meridianum cyclus quidam pro arbitrio magnus adaptabitur circum polum mundi arcticum, diuiſus in vigintiquatuor horas, diceturq́; ob hoc cyclus horarius. Inſuper cū axe et globo, circūagetur index horarius per cycli horarij ſpatia. Apposcit hic Meridianus Horizontem ligneum, in quo ſecundū eleuationē poli circumduci poßit. Cōtinebit idem in ſua ſuperficie quæ lata erat duodecim plagas mundi, Menſiū dies, cū zodiaci ſignis & gradibus correſpōdentibus. Deeſt iā operi quadrās circuli ex lamina ænea ſecundum globi gibboſitatē formatus, hunc alij quartam altitudinis vocant, qui inſtrumento quodam exemptili quod puncti verticis vicem adim-

Meridianus.

Cyclus horarius.

Index.

Horizon.

Quarta altitudinum.

Circulus poſitionis

adimplebit, meridiano affigetur. Item circulus poſitionis qui ſemicirculus eſt affixus horizontis & meridiani duabus ſectionibus, exemptilis etiam, vt ab vna medietate in aliam tranſferri poſſit: Hic Aſtrologorũ iudiciis inſeruit.

Angulus ſphæricus.

Demũ angulus ſiue gnomon ſphæricus pro vmbra ſolis iacienda. Profecto talia inſtrumenta non tam apte deſcribi quàm demonſtrari ad oculum poſſunt. In fronte libelli oĩa ferè depinximus. Additur iſtis alius quadrans ſecundũ ſphæræ gibbum incuruatus, qui interdũ polis zodiaci, interdum polis mundi applicandus erit, pro vario rerum vſu: Demũ non inutile fuerit perpendiculum à ſede globi demittere, ſubiectũ habens ſtylum acutum. Cui dum exactiſſime imminet perpendiculum, certum ſit globum recte ſurſum conſiſtere.

CAPVT SECVNDVM.

De vſu Globi generali.

QVantum vtilitatis, quãtum delitiarum ac iucunditatis adferat Globus hunc in modum inſtructus, difficile fuerit credere inexperto: Nam ſuper alia quæuis inſtrumẽta facilem vſum eumq́ amplum præbet Aſtronomis, Geographis, Hiſtoriographis, Legumperitis, Grammaticis, & naucleris, deniq́ cuiuis hominum generi vtilis, & præter hæc gratiſſimus

mus ſua forma exiſtit. Vt autem alienis partis meo nōnihil parcam labori, magnam vſus partem explicabit libellus quidam Ioannis Schoneri de vſu Globi aſtriferi, Quicquid enim ille ſuo globo adſcribit, id totum, imò plus hic noſter efficiet. Docet autem ille libellus qua arte per Globum inueniantur Locus Solis in ſignifero, Eleuatio poli, Linea meridiana, Horæ diurnæ ac nocturnæ, Quantitas dierum, Ortus ſolis & occaſus, Aſcenſiones rectæ ac obliquæ, Declinationes, Horæ inæquales, Quam partem mundi ſol vel quoduis ſyderum occupet, Quomodo cognoſcatur nomina ſtellarum viſu è cœlo apprehenſarum. Docet itē duodecim cœli domicilia diſtinguere, Deinde ſecundum ea ſignificatorem dirigere, Demum horologia aut in plana horizontis ſuperficie, aut in muri ad perpendiculum erecti planitie deſcribere, & plura alia quæ venuſtius deſcribi vix poſſent, niſi fortaſſis compendioſius. Verum quum noſter Globus multo plura præſtare poterit, & præterea ille quædam omiſerit quæ aut faciliori via inueniri, aut per noſtrum Globum commodius quàm per alium haberi poßint: viſum fuit nobis non incongruum omnē huius inſtrumēti vſum q̄ poterimus breuißimis capitibus ſubnectere, Quod quidem neque illi ignorantiæ, neque mihi arro

gantiæ

gantiæ ducendum volo: Fit enim plerunque vt non omnia poſſimus omnes, faciliusq́ ſit rei inuentæ aliquid addere, quàm latentem primitus adinuenire.

CAPVT TERTIVM.

Qua ratione mundi cardines ſiue plagæ inueniantur, & globus ſecundum eaſdẽ collocetur.

D*Ocet hanc rem Ioãnes Schonerus per meridiei obſeruationẽ, itemq́ Horologij cuiuſdam quẽ compaſſum dicunt adiumento: Verum quouis tempore diei ſole tamẽ radiante abſq́ compaſſo votis tuis potieris, cognitis tantummodo latitudine regionis & loco Solis ſub ſignifero. Sed & globus ad libellam conſtituendus eſt, in plano nullam in partem inclinato. In quem vſum ſolemus perpendiculum ex alueo ſuſpendere, cui in imo pede ſtyli apex reſpondeat. Facile enim ſic videbitur in quã partem procumbat globus, & nutatio corrigetur. His igitur conceſſis, meridianum mobilem cum Globo eidẽ affixo circumagito, donec polus tot gradibus ſupra horizontem emineat, quot latitudo tuæ regionis continet, adiunctoq́ ſtylo anguli ſphærici, aut quocunq́ alio ſecundum angulos rectos ſuper loco ſolis in Globo ſignato, modo ſedem globi vnà cum globo, modo globum ſe*

orſum

orſum huc atq; illuc circumducito, donec ſtylus è regione Soli locatus, nullam penitus vmbram in globi ſuperficie cōuexa proiiciat: Tum enim oēs plagas mundi ex eiſdem in horizonte deſcriptis, aut per meridianum exteriorē cognoſces. Præterea omnem ſitum cœli, ſydera aſcendētia & ſub horizontem tendentia, horam diei, duodecim domicilia & multa alia: Illud tamen ſtudioſe obſeruaſſe oportuit, vt latus Globi orientale ſoli, dum ab ortu ad meridiem incedit, obiiciatur: Occidentale verò eidem meridiem relinquenti. Vbi verò ſemel huiuſmodi ſitum exactiſſimè adinueneris, licebit ſecundū eum in infima parte ſedis globi indicem Magnetuum ſiue compaſſum dirigere ac firmare, vt deinde perpetuo die ac nocte artem hanc locandi globum ſecundum cœli aſpectum reſpōdentē, in promptu habeas. Hæc Ioānes Schoner nō habet in ſuo libello, cum tamen mihi periclitanti primum compaſſi ſitum inuenire, plurimum fecerit ea res negotij. Obſeruandum.

CAPVT QVARTVM.

De loco Solis inueniendo.

IN *horizonte deſcriptos eſſe ventos, ſigna zodiaci & menſes cum ſuis diebus diximus: ex his igitur locus Solis petendus eſt: quodcunq; enim ſignū, & quicunq; gradus ſigni diei tuæ in*

qua locum Solis quæris è directo reſponderit, is eſt locus Solis eo die & eo menſe. Verum in an no biſextili ſi poſt vigeſimumoctauũ diem Februarij locũ Solis quæras, ſemper vnus dies ad iiciendus eſt diei præſcripto: vt ſi quæras locũ Solis vndetrigeſimo Februarij, accipias gradũ qui reſpondet primo diei Martij ſcilicet vigeſimum Piſcium &.50.mi. Et ita deinceps agẽdum ad finem vſq; anni. Præterea pro exactio ri calculo ſcire conuenit ad quem annum loca ſolis in horizonte conſtituta ſunt. Nam ſolum quaternis annis re vera cum calculo congruent, primo à ſingulis quaternariis anno auferẽdus quadrans gradus, ſecundo dimidius, tertio tres quadrantes. Idque ſi calculatio ſeu conſtitutio prima fuit facta ad annum primum à biſexto. Quemadmodum noſter globus ad annum Domini milleſimum quingenteſimum & vndetrigeſimum conſtitutus eſt. Itaq; ad annos.1533. 37.41.45.49.53.reliquosq; ſimili ordine ſequẽtes calculus ſatis reſpondebit. Annis vero,34. 38.42.46.50.54. & ſimilibus auferendus quadrans vnius partis. Annis vero.35.39.43.& reliquis, auferenda ſemiſsis. Annis biſextilibus vero auferendæ tres quadrantes. Seruata cautione à nobis antea dicta. Quin etiam per ſucceſsionem longam alia correctione opus fuerit,

Nam

Nam in centenis ferè annis adiiciẽda ſunt. 44. ferè minuta, & in aliis pro ratione. Atque hæc pro inſtrumentorum vſu (qui calculo eſt infe rior certitudine) ſufficiunt. Ex radiis ſolaribus ſimiliter inuenitur locus Solis, verum non tam exacte, hoc pacto. Conſtituatur globus in plano vt ei ſecundum perpẽdiculum inſiſtat (quod fa cile per perpendiculum animaduertitur quod ſedi globi conſueuimus addere) deinde vbi me ridiem Sol pertigerit, id quod ex indice Magne tico in hoc negocio ſuffecerit didiciſſe, locato glo bo ſecundum eleuationẽ poli, & ſecundum pla gas mundi, applicetur Gnomo ſphæricus lineæ eclipticæ apud meridianum circulum, & eo vſ que circumagatur globus ſede immobili perma nente, donec ſtylus gnomonis omni vmbra ca reat, eo tamen obſeruato quòd gnomo inter vol uendum ab ecliptica & à meridiano non rece dat, ſed lineam eclipticã vel aſcenſu vel deſcen ſu imitetur: præterea vt ea medietas eclipticæ ſoli obuertatur quem ſol eo tempore peragrat, ſcilicet vel à Capricorno ad Cancrum vel hinc ad Capricornum. Vbicunq; autem ſtylus gno monis conſtiterit in ecliptica linea nullam pro iiciens vmbram, ibi eſt locus Solis eo die.

Ex radiis ſolaribus

CAPVT QVINTVM.

De Latitudine Regionum.

LAtitudinem regionis eandem eſſe cum eleuatione poli diximus: quam ſic inuenies. Obſerua donec Sol meridiem attigerit, idq́; indicis Magnetici adminiculo, aut ex vmbræ breuitate edoctus. Deinde Sole lucente globum in plano conſtitue quàm rectiſſime, & eo vſque cum ſede circumducas quo meridianus circulus Soli obiiciatur, hoc eſt, vt nullam vmbram in latus proiiciat, ſed ſub ſe: quibus actis locũ Solis lineæ meridianæ, & gnomonem ſphæricum loco Solis applica. Demũ ſede globi permanente, globum cum meridiano & gnomone ſphærico ſurſum deorſumue circumagas, donec gnomoſphæricus nullam vmbram in latus proiiciat: Tunc enim ſi gradus numeraueris, qui ſunt inter horizontem & polum arcticum globi, habebis eleuationem poli regionis propoſitæ.

Noctu. *Noctu verò ſi idem per ſtellas fixas libet inuenire ita agito. Accipe per quadrantem aliudue inſtrumentum altitudinem alicuius ſtellæ cognitæ maximam, hoc eſt dum ea circa meridiem conſtituta fuerit. Quam vt accepiſti fac vt eadem ſtella in globo deſcripta, eandem altitudinem ſupra horizontem habeat, quam eam*

in

in cœlo habere comperiſti, extollendo ſcilicet globum cum meridiano, vel deprimendo, donec tot ſint gradus meridiani inter ſtellam ipſam ad Meridianum collocatam, & inter horizontem, quanta fuit altitudo illius cœleſtis inuenta, & quot rurſus gradus numeraueris inter horizontem & polum à parte ſeptentrionis, tanta eſt latitudo regionis in qua hæc experiris. Quod ſi aliqua fuerit ſtellarũ octaui orbis quæ nunquàm nobis occidunt, poterit ſimiliter per minimam eius altitudinẽ opus iſtud perfici atque per maximam. Addam iam aliquid quo citra lineæ meridianæ exactam obſeruationem aut horarum cognitione, quouis momento noctis eleuationem poli licet addiſcere. Hoc tentaturus accipio duarum vel trium ſtellarum altitudinem per quadrantem, eodem quatenus fieri poteſt momento, earum inquam ſtellarum octaui orbis, quarum vna verſus ortum altera verſus occaſum ſita eſt, & quarum ſitus in globo conſtituti ſunt. Acceptis igitur altitudinibus curo vt eædem ſtellæ in globo ſimul habeant ſuam quæque altitudinem, per eleuationẽ globi cum meridiano ſuſq; deq;, & per applicationem quartæ altitudinis ad ipſas ſtellas, & quot fuerint gradus in meridiano inter polum & horizontem tanta eſt latitudo regionis.

Hoc tamen ſciuiſſe oportuit pro auſtrinis regionibus globum vertendum eſſe, vt polus antarcticus ſupra horizontem conſtituatur.

CAPVT SEXTVM.

De nouo modo inueſtigandi latitudinem regionis abſq; Meridiani vel loci ſolis cognitione.

EXcogitauimus alium modum pulcherrimum, quo vno die vel paucis horis licebit latitudinem loci cuiuſcunq; addiſcere, etiamſi neq; locus ſolis, neq; hora, neq; Meridiani ſitus cognitus fuerit. Statuatur itaq; ſphæra ſolida in aperto loco fixa, vt à loco ſuo non facile moueatur, neq; ſitus ratio habeatur vlla, neq; latitudinis regionis. Sole igitur lucente, applicetur gnomo ſphæricus globo ita vt nullam proiiciat vmbram, noteturq; locus in ſphæræ ſuperficie. Deinde poſt notatu dignum temporis interuallum, nempe poſt horam vel duas plus minus, eodem modo alius punctus notetur. Ac tertio idem fiat poſt horam duas treſue alias elapſas. Neq; refert an horarum ſpacia ſint æqualia, aut exquiſita: ſed ſint hæc tempora cuiuſcunque quantitatis, modo diſtent notatu digna differentia: quæ quanto maior fuerit, tanto exquiſitior erit ratio. Punctis igitur tribus ſic diligenter

genter aſsignatis, ſphæraq́ prorſus fixa manente: accipiatur circinus cuius pedes introrſum incuruati ſint nonnihil, diſtendaturq́ ad quadrantis ſphæræ amplitudinē, quo per bina quælibet puncta deſcribatur circulus maior ſphæræ. Singuli mox arcus in æqualia diuidantur. Deinde ex ſingulis medietatibus deſcribantur circuli maiores, poſito circino in circulo per illa puncta (quorum ſingulæ medietates proponuntur) tranſeunte. Concurſus iſtorum circulorum duos polos mundi indicabit: quorum qui ſupra horizontem extabit nobis Arcticus eſt. Quòd ſi tria puncta in vno circulo magno collocata deprehendantur, talis circulus neceſſario erit Æquator: & duo circuli concurrẽtes polum indicabunt. Si verò non in circulo maiore collocentur, ſed tribus arcubus connectantur circulorum maiorum: iuncto vt antea diximus polo, alter circini pes in polo ſtatuatur propiori, reliquus ad vnum punctorum contrahatur: deſcribaturq́ circulus ex polo, qui per tria illa puncta tranſibit. Hic eſt parallelus à ſole deſcriptus motu raptus. Hic quantus ſupra horizontem extat, diuidatur in duas partes æquales. Deinde per polum mundi inuentũ, & punctum medium arcus diurni, hoc eſt illius paralleli ſupra horizontem extantis, deſcribatur circulus

Poli inuentio.

Parallelus ſolis.

Meridianus. *maior, diſtenſo circino ad quadrantis amplitudinem vt antea. Sic habebis Meridianum circulum, qui quoq; per punctum verticis trāſibit. Iam igitur quantus ſit arcus huius Meridiani à polo ad horizōtem, facilimum erit metiri per gradus in ſphæræ circulo maiore notatos: atque hæc eſt latitudo regionis. Rurſus ex polo deſcribe circulum maiorem, qui erit Æquator. Vnde mox videbis ſolis quoque declinationem, arcum ſcilicet inter Æquatorem & parallelum à ſolis circumductione deſcriptum, quem per tria puncta deſcripſimus. Simul quoque plagas mundi inueniſti, hoc eſt Meridiem, Orientem, Occidentem, & Septentrionem. Itaque habes modum pulcherrimum, quo tria ſimul ignota deprehenduntur, Latitudo regionis, & ſolis declinatio, ex qua locus eius in zodiaco colligitur: & Meridiei inuentio. Tantum illud obſeruetur, vt horizon ad libellam collocetur, adhibito in eum vſum perpendiculo.*

Æquator. Declinatio ſolis. Meridies. Obſeruandum.

CAPVT SEPTIMVM.

De lōgitudine, latitudine, declinatione, aſcenſione recta & obliqua ſyderum.

Lōgitudo. *Longitudo ſtellarum, eſt diſtantia earum in zodiaco à principio Arietis, hoc eſt arcus ſeu portio Eclipticæ inter duos ſemicirculos magnos comprehenſus, quorum alter*

per

per principium Arietis, alter per ſtellam ipſam, vterq; per polos zodiaci ducitur. Latitudo verò diſtantia ab ecliptica verſus polos zodiaci, Vnde duplex diſtinguitur: Septentrionalis & auſtrina. Si igitur ſydus aliquod in parte ſeptentrionali ſitum fuerit, Remoue à meridiano quartam altitudinis cum inſtrumento cui adhæret, hoc autem inſtrumentum applica polo zodiaci ſeptentrionali, ibiq; fixum vna manu tene, altera manu volue quartam altitudinis ad ſtellam cuius longitudinem quæris & latitudinem. Aut commodius fuerit alium quadrantem ex ære conficere, qui ſtylo paruo in polis zodiaci figi poſsit, & circumquaque duci ad quaſuis ſtellas et cœli partes. Gradus igitur ecliptice in quem extremũ quadrantis deſinit, indicat longitudinẽ ſtellæ. Latitudinem verò ſupputabis ab ecliptica vſq; ad ſtellæ locũ in quarta altitudinis ſiue quadrãte. Similis eſt ratio in auſtrinis. Atq; hac induſtria depingimus loca planetarũ in globo habita lõgitudine & latitudine ex tabulis, voluẽdo deinde ſcilicet quartã altitudinis ad gradũ lõgitudinis in ecliptica, latitudinem verò in quarta altitudinũ ſiue alio quadrante quærendo: ibi enim eſt locus planetæ: qui aut cera aut carbone notandus eſt vt poſsit facile deleri, nam hæc loca indies migrãt.

Latitudo.

Planetarũ loca.

Declinatio

Declinatio Solis vel ſtellæ cuiuslibet eſt diſtantia eius ab Æquatore verſus polos mundi: Atq; hæc itidē duplex eſt, ſeptentrionalis & meridionalis, ſecundum duos polos mundi. Inuenitur ex globo admouendo ſtellam vel locum Solis ad circulum meridianum, numerandoq́; gradus meridiani inter Æquatorem & locum Solis vel ſtellæ interceptos: nam hi declinationem definiunt: quæ an ſeptentrionalis an meridionalis ſit facile eſt videre. Nunc de aſcenſionibus.

Aſcenſio recta.

Aſcenſio recta alicuius ſyderis quæ & gradus medij cœli dicitur, eſt gradus Æquatoris, qui cū tali ſydere emergit ſupra horizontem in ſphæra recta, ſiue qui cum eo peruenit ad meridianum circulum. Huius inuentio facilis admodum eſt nulliusq́; negotij, Nam permoto loco Solis quocunque vel ſyderis alterius ad circulum meridianum, confeſtim idem meridianus inter gradus Æquatoris aſcenſionē rectam vel gradum medij cœli indicabit.

Aſcenſio obliqua.

Aſcenſio verò obliqua, vt nomen ipſum ſonat, eſt gradus Æquatoris qui cū ſydere quocunque exoritur ſupra Finitorem in Sphæra obliqua vel ſupra horizontem obliquū. Atq; hæc non multo maiori negotio addiſcitur q̄ illa: Conſtituo enim globum ſecundum eleuationem poli, & locum Solis vel ſtellæ ad Finitorem verſus ortum, quicunque tum gradus

Æqua-

Æquatoris ſimul exurgit pro aſcẽſione obliqua habendus eſt. Deſcenſio autem obliqua non in ortu ſed in occaſu inueſtigatur. Hæ interdum multum inter ſe diſtant, ſed deſcenſio recta ſemper eadem eſt cum aſcenſione recta. Quãto iam tempore aliquod integrum ſignum vel quicunq; arcus zodiaci peroriatur aut penitus occidat, ita videndum eſt. Applicandum eſt prius principium eius ſigni ad finitorẽ, & ſimul index horarius ad.12. Poſtea finis eiuſdem ſigni ad horizontem peruoluendus, & index indicabit quanto ſpatio temporis tale ſignum omnino exoriatur. Atq; hæc de aſcenſionibus obliquis. pro rectis cum meridiano quod iam de horizonte diximus agito. Exactius idem tempus colligetur ſi numerauerimus gradus Æquatoris per Meridianum notatos duobus illis punctis, principio inquam & fine, applicatis aut horizõti aut Meridiano. Vocantur enim tales partes Æquatoris etiam tẽpora. Quarũ quindecim horã continẽt: ſingulæ verò, quaterna ſcrupula ſeu minuta. Verum vt lector facilius capiat, vnico ferè exemplo totum caput declarabo. Statuo Caniculam, cuius longitudinem & latitudinem cupio ex globo diſcere. Remoueo ergo quartam altitudinis cum inſtrumẽto cui connectitur à meridiano, & applico ad polum zodiaci antarcti-

Deſcenſio.

Signorum ortus.

Exemplum

cum, quia ſtella eſt meridionalis. Deinde voluo quartam altitudinis vſque in locum ſtellæ. Video ergo longitudinẽ ipſius in ecliptica. 19. gradus cancri cum dodrante ferè, latitudinem verò in quarta altitudinis. 16. graduum, & . 10. minutorum. Promoueo eandem ſtellam ad meridianum circulum, & ibi numero inter ipſam et Æquatorem ſex gradus declinationis ſeptentrionalis, & ſimul video meridianum ſecare Æquatorem in centeſimo & octauo gradu cum dextante ferè, hoc eſt. 50. minutis: atque hæc eſt aſcenſio recta ipſius ſtellæ. Si nunc eandem ad finitorem direxero verſus ortum, eminet ſimul 101. quaſi gradus Æquatoris cum beſſe ferè & hæc eſt aſcenſio obliqua ipſius in latitudine. 50. graduum. Si verò ad occaſum finitori applicue ro, video deſcenſionem obliquam. 116. graduũ. Similis via eſt de loco ſolis quocunque, vel gradu ecliptica, vel ſydere quouis alio. Item cupio ſcire in latitudine. 51. graduum quanto tempore Arietis ſignum oriatur. Compoſito ad latitudinem propoſitã globo, principium Arietis ad horizõtem in parte orientali colloco, ſimulq́ ad Meridianũ applicari video. 270. gradus æquatoris. Deinde finem Arietis eidẽ horizonti adiungo & rurſum gradus ſub Meridiano deprehendo. 283. & trientem. Cum igitur ab initio ad

finem

finem tranſierint.13.gradus cum triente intelligo ſignum Arietis oriri paulò minus horæ ſpacio, nempe.53.minutis horæ. Tantum enim efficiunt.13.cum triẽte per.4.multiplicata. Idem & index horarius indicat. Sciendum tamen eſt (quod ferè omiſeram) nonnullos initium graduum aſcenſionum, ſiue æquinoctialis, ſtatuere in principio Capricorni. Verum quocunq; modo numeres, idem erit modus agendi: niſi quod hic.90.ſemper gradus addas ad aſcenſionẽ inuentam: quod verò vltra.360.exceſſerit, penitus reiicias.

CAPVT OCTAVVM.

De quantitate diei, ortu, & occaſu ſolis, & ſtellarum.

PRimum conſtituatur globus per meridianum circulum ſecũdum eleuationẽ poli regionis tuæ, de qua hæc addiſcere intendis. Deinde pro ortu aut occaſu cuiuſcũq; ſyderis habendo, adiunge locum ſolis in ecliptica notatũ circulo meridiano, & ſimul indicem cycli horarij qui circũ polos mouetur, ad duodecimam horam: Poſt hæc volue globum cũ indice, donec ſydus ipſum cuius ortum quæris, à parte orientis lineæ horizontis, aut ſuperficiei ſupremæ horizontis exactiſſime reſpondeat. Aut ſi tempus ortus ſolis quæras, cum loco ſolis, eodẽ modo age.

Tum

Tum enim index cycli horarij indicat inter horas, quota hora idem ſydus oriatur. Si verò occaſum mauis, volue ipſum ſydus dum horizõtem cõtingat verſus occidens: Videbis ex eodem indice horam occaſus: atque hæc de ortu & occaſu vulgari dicta ſint. Aliter verò de ortu Poëtæ loquuntur, vt Vergilius.

Occaſus.

Multi ante occaſum Maiæ cæpere, ſed illos
Expectata ſeges vanis eluſit auenis.

Eodẽ modo & Philoſophi & Medici temporum diſtinctiones per ortus ſyderum aſsignant, Vt ver per ortum Pleiadum, Autumnum per ortum Arcturi. Hunc ortum coſmicum vocat Io. de ſacro buſco. Si igitur libet enunciare, quo tempore anni aliquod ſydus oriatur coſmice, loca ipſum ſydus ad horizontis ſuperficiem in oriente, & ſimul cõſydera quotum gradum, cuiuſque ſigni gradum horizontis ſuperficies in ecliptica linea ſecet: Eundem verò gradum, eiuſdemq́ ſigni gradum quære in horizontis margine interiori, & facile videbis quo menſe ac quoto die ipſum ſydus oriatur coſmice. Pro occaſu autem habendo, volue idem ſydus verſus occidens ad horizontem: quicunq́ tum gradus zodiaci in oriente emergit, is eſt, quem dum ſol occupat, ſydus dicitur occidere coſmice. Item de ortu & occaſu acronycho ſeu nocturno, qui et Poẽtis

Ortus Coſmicus.

Occaſus coſmicus

Ortus acronychus.

tis & Aſtronomis in vſu eſt, haud multo diuerſa ratio eſt. Locandum enim ſydus ad horizontem verſus orientem, quicunq; tum gradus zodiaci occidit, is indicat tempus, quo ſydus dicitur oriri acronycho ortu. Si verò ipſum admoueas horizonti verſus occidentem, gradus ſigni ſeri qui tum oritur, indicio eſt quo tempore anni ſydus dicatur occidere acronychè. Pro quantitate diei habenda, volue globum quoad gradus ſolis eius diei cuius quantitatem quæris, oriatur ex oriēte: & ſimul colloca indicem cycli horarij ad duodecimam horam mediæ diei: quo facto circumduc globum verſus occidens dum idē gradus ſolis occidat, ſi iam horas ſupputaueris quas index cycli horarij à principio pertranſierit, habebis quantitatem diei quæſitæ, Quam ſi à.24. horis ſubduxeris, relinquetur proculdubio quantitas noctis. Similis via eſt ad inueniendam moram alicuius ſyderis alterius ſupra noſtrum hemiſphærium, ſi ſcilicet ipſum oriēti applicueris, & indicem ad duodecimam, deinde ad occidentē peruoluas, numeresq; horas ab indice tranſactas, talem moram nonnulli arcum diurnum vocant. Quomodo autē hæc eadem paulò exactius ſed difficilius multò per aſcenſiones rectas perficiantur, impræſentiarum ob breuitatis ſtudium miſſum facio.

Quantitas diei.

Quantitas noctis.

CA-

CAPVT NONVM.

De aurora & crepuſculo.

Aurora. *AVroram (quæ etiam nonnullis crepuſculum matutinũ) appellamus tempus ante ſolis exortum; quo ſol lucem ſuam in noſtrum hemiſphærium incipit diffundere. Crepuſculum verò quo poſt occaſum deſinit noſtrũ aërem illuſtrare. Tunc inquam eſt principium auroræ & finis crepuſculi veſpertini: Idque fit ſemper ſecũdum Ptolomæi obſeruationem cum ſol duo de viginti gradibus ſub horizõte noſtro mouetur. Igitur ſi huius cognoſcendi deſiderio tenearis, compone ante omnia globum ad eleuationem poli, deinde locũ ſolis eius diei quo tempus crepuſculi cupis inuenire, iunge meridiano circulo, & ſimul indicem horarium duodecimæ horæ. Poſt hæc volue gradum oppoſitum loco ſolis (Arabes Nadir vocant) verſus occaſum cum quarta altitudinis, ita vt ſub.18.gradu ipſius quartæ locetur, tum indice indicante videbis quota hora mane incipiat aurora. Si ſimili modo voluas eundem gradũ oppoſitum ad ortũ ſub.18.gradibus quartæ altitudinis, indicabit index horã, qua veſperi deſinet crepuſculũ. Globo ſic ſtante permoueas indicem rurſus ad duodecimam meridiei, deinde circumducas globum quouſq; gradus ſolis contingat horizontem in occaſu,*

caſu, & oppoſitus in ortu, tum per indicem tempus aut moram crepuſculi cognoſces. Id quod exquiſitius ſemper per Æquatoris gradus cognoſces, ſi notaueris incidētes in Meridianum circulum cum ſolis locus in horizonte orientali collocatur, & rurſum cum in altitudine. 18. partium conſtiterit.

CAPVT DECIMVM.
De cognitione ſtellarum globo inſcriptarum.

HIc primum aut vnam ſtellarū fixarum, aut horam cognitā habere oportet. Compoſito igitur globo ſecundum latitudinem regionis, & ſecundum mūdi plagas, ſi vna ſtella cognita ſit, eius quære altitudinē per quadrantem, & ſimul aduerte in qua parte cœli cōſtituta ſit. Secundum hæc verò globum diſpone, vt ſcilicet ſtella cognita eandem plagam mundi & æqualem altitudinē occupet in globo ſub quarta altitudinum. Quibus ita manentibus elige in globo quamcunque ſtellarum ignotarum, ei applica primum quartā altitudinis, & numera eius altitudinē in eadem quarta, deinde cōſydera diligēter in qua ſit mūdi parte, ſcilicet an in oriēte occidēte, meridie vel ſeptētrione

Verſus

Verſus ergo talem plagam mundi oculos conii cias, & Quadrante arrepto, vide quænam ſtella in ea parte mundi tantam habeat altitudinem, quantam ex globo percepiſti: nam ea erit ſtella eadem quam in globo vidiſti. Aut contraria le ge, viſa ſtella in cœlo potes eius nomen ex globo poſtea diſcere. Si verò nulla ſtellarum fixarum tibi cognita ſit, oportet (diximus) horam præ noſcere, qua cognita, admoue gradum ſolis meridiano, & indicem ad duodecimã horam: poſt hæc volue globum quoad index horarius ad ho ram cognitam peruenerit, globoq́ ſic fixo, operare vt iam diximus.

CAPVT VNDECIMVM

Docet quota ſit hora diei vel noctis.

QVoniam verò variæ nationes variè ſu as numerant horas, operæpretium fuerit diſtinctionem aliquam præmittere. Duplices igitur ſunt horæ vſitatæ, Veteres enim diem artificialem in duodecim horas ſeca bant, ſimiliterq́ noctem. Cumq́ ſubinde dies inæ quales ſint noctibus, horæ quoque illis erãt inæquales, diurnæ nocturnis, & huius diei horæ ad alterius diei horas cõparatæ inæquales erãt. Sumebant autẽ initium ab ortu ſolis. Sic Perſius loquutus eſt. Stertimus indomitum quoad deſpumare falernum ſufficiat, quinta dum li-

nea

nea tangitur vmbra. Et in Euangelio Chriſtus hora ſexta crucifixus eſt, hoc eſt in Meridie. Tales igitur horæ & inæquales & Planetarũ vocantur, de quibus in ſequenti capite. Alterum genus horarũ totum diem naturalem, hoc eſt integram ſolis reuolutionem à motu vniuerſi factam in. 24. partes æquales diuidit, atq; hæ nunc paſſim in vſu ſunt. Neq; tamen iſtas omnes eodem modo numerant. Quidã enim ab ortu ſolis incipiunt, vt olim Babylonij, & nunc quidam in Germania. Alij ab occaſu, quemadmodum Italiæ magna pars, & olim Athenienſes. Noſtrates ferè omnes à media nocte ad mediam noctem, ſed hi bis duodecim numerant, cũ alij. 24. numero diſtinguãt. Aſtronomi recẽtiores à meridie in meridiem, veteres à media nocte. Sed omnium ferè eadem ratio eſt inueniendi. Primum igitur ſi quota ſit hora à meridie inuenire ſit animus, iunge gradum ſolis (globo primum ſecundum inclinationem poli diſpoſito) ad circulum meridianum. Si ab ortu libeat incipere, hoc eſt, ſi placeat ſcire quot ſint horæ tranſactæ ab ortu ſolis, applica eundem gradum ſolis in linea ecliptica notum, horizonti ad partem orientalem. Si ab occaſu, iunge eundem horizonti verſus occidentem, Quocunq; autẽ modo agas ſemper indicem cycli horarij conſtitue

D *ad*

ad duodecimam horam meridiei. Deinde interdiu applica gnomonem ſphæricum loco ſolis in ſignifero, & circumduc globum cum ſede, aut globum abſque ſede quouſque ſtylus gnomonis nullam diffundat vmbram: Tunc enim index inter horas cycli horarij tibi ſatisfaciet. Sed interim non omittendum, quod ea pars globi ſoli obiicienda eſt, quam idem tempore propoſito occupat, ſcilicet orientalis vel occidẽtalis, quod facile ex vmbrarum dimenſionibus colligitur: Nam ſi hæ minuuntur, nondum ſol ad meridiem peruenit: Si contra, iam relicta meridie in occaſum prolabitur. Nocturnæ horæ, aliter inueniuntur, obſeruato tamen eodem quod diximus de indice dirigẽdo ad horam duodecimam: Quo obſeruato, accipiẽda eſt noctu alicuius ſtellæ fixæ cognitæ, & quæ in globo deſcripta eſt, altitudo: vel per quadrantem, vel aliud inſtrumentum. Et ſimul diligenter animaduertendum an ſtella eadẽ citra vel vltra meridiem cõſiſtat. His compertis, circumducendus eſt globus (applicando ſemper quartam altitudinis loco ſtellæ) donec ſtella eadem in globo in ſimili parte orientali, vel occidẽtali conſtituta, tantam ſub quarta altitudinis altitudinem occupet, quantam habere per quadrantẽ experti ſumus, & rurſus index horarius quæſitam horam

Nocturnæ horæ.

manifeſtabit. Hæc paulò exactius docere ſtatuimus, eo quòd in longitudinis regionũ inuentione opus ſit perfecta horarum & minutorum cognitione: Primũ igitur ſi horas à meridie cupio ſcire, voluo globum donec locus ſolis ad meridianum perueniat: & ſimul video quotus gradus Æquatoris in meridianum incidat: hunc numerum ſcribo (vocãt autẽ Aſtronomi aſcenſionem rectam), deinde ago cum gnomoné ſphærico pro horis diurnis, aut cũ ſtellis fixis & quadrante, pro nocturnis eo pacto quo iam dixi, & rurſus cõſydero quotus gradus Æquatoris à meridiano ſecetur, & hunc ſimiliter ſcribo. Deinde ſubduc primum numerum, ſcilicet aſcenſionem rectam à ſecundo, ſi poßibile ſit, quod verò relinquitur, reducendum eſt ad horas, & horarum minuta, hac lege. Partire primum hũc numerum per.15.numerus qui producitur horas indicabit, ſi deinde poſt partitionem aliquot reſtent graduum, eorum ſinguli quaterna minuta horaria valent, dimidius verò gradus duo. Quod ſi nõ poßis primum à ſecundo ſubducere, quod fit vbi primus ſecundum excedit, adde ſecundo.360.gradus, & deinceps operare per ſubductionem & multiplicationem, vt docuimus. Si numerus horarum.12.exceſſerit, abiectis duodecim, relinquẽtur horæ à media nocte cõputatæ

Aliter per gradus Æquatoris.

Quòd ſi ab occaſu ſolis libeat numerare horas: Colloca primum ſolis locum ad horizontem in parte occidentali, & nota numerum graduum Æquatoris quẽ Meridianus notat: deinde inueſtiga horam ſiue cœli ſitum interdiu ex ſole, nocte per ſtellam fixam vt diximus. Rurſumq́ gradus ſub Meridiano conſtitutos notà. Priorem ex poſteriore ſubduc, mutuatis (ſi opus fuerit) 360. gradibus. Reſiduum ad horas & ſcrupula reducatur. Ita patebunt horæ ab occaſu. Ab ortu ſimilis ratio eſt.

CAPVT DVODECIMVM.

De horis inæqualibus.

Naturalis dies.

DIem Aſtronomi diſtinguunt in naturalem & artificialem, Naturalem vocant moram eam quæ eſt ab ortu ſolis ad exortum ſequentem, vel eſt reuolutio Æquatoris vnà circum terram cum tãta portione zodiaci, quantam interim ſol motu proprio pertranſiit.

Artificialis dies.

Artificialis verò dies eſt, mora quæ intercipitur inter ſolis exortum & occaſum ſequẽtem. Hos dies inuicem inæquales eſſe, luce clarius cõſtat. Inde fit vt horæ, quibus tales dies dimetiri conſueuimus inæquales appellentur, vt præcedenti capite annotauimus. Reliquæ verò æquales vel æquinoctiales. Iam vt ad rem veniamus, ſi quantitatem diei artificialis, (quam ſupra docuimus

cuimus inuenire) diuiſerimus in.12.partes,habebimus quantitatem vnius horæ inæqualis, Quandoquidem Aſtronomi omnem diem artificialem et ſimiliter noctem, diuidunt in.12.portiones:quarum cuilibet tribuunt dominiũ vnius de ſeptem planetis, ſequentem verò horam ſequenti adſignant planetæ. Hinc dierum nomina orta ſunt: Nã primæ horæ ab ortu ſolis die lunæ, tribuunt Lunam, ſequenti Saturnum: & ita deinceps ad vigintiquatuor horas: poſt quas prima hora cedit Marti, qui nomẽ dedit ſequenti diei. Vt autem exactius hæ horæ diſtinguantur, reducatur quãtitas diei ad minuta, & productus numerus diuidatur per.12.numerus qui inde oritur erit quantitas vnius horæ inæqualis. Deinde ſi omnes horas æquales libeat reducere ad inæquales, Reducantur ſemper horæ æquales quæ tranſierunt ab ortu ſolis ad minuta, & totus numerus diuidatur per quantitatẽ vnius horæ inæqualis, videbimus facile quota ſit hora inæqualis, & quotus planetarũ ei præſit horæ: Noctu ſimiliter agendũ eſt diuiſa quãtitate noctis in.12.ſi deinde animaduertamus quota ſit horarum æqualium ab occaſu, reductumq; numerum horarũ diuidamus per quantitatẽ horæ inæqualis noctis. Hæc cũ parui ſint momenti, leui quod aiunt brachio pertranſeo.

CAPVT XIII.

A qua parte oriatur, vel occidat ſol, vel quælibet ſtellarum.

SOlem non ſemper eodem oriri vel ſubmergi loco, neminem puto neſcire: Inde fit vt triplex oriens, & ſimiliter occidens diſtinguatur apud Gellium & reliquos autores. Oriens Æquinoctiale, ſiue exortum Æquinoctialem, vocant locum in horizonte, à quo ſol emergit cum in Æquatore, hoc eſt principio Arietis vel libræ cõſiſtit. Occaſum Æquinoctialem, vbi occidit. Æſtiuum vocant vbi ſol horizontem contingit cum iam Cancrũ ingrediens, ſolſtitium æſtiuum efficit. Hybernum verò cum in Capricorni principium inciderit. Quantum verò hæ plagæ orientis & occidentis ab Æquinoctiali oriente diſsideant, incertum eſt generatim diffinire, cum in quauis regione varientur. Sed per globum noſtrum hac arte diſcutiemus. Diſpoſito prius globo ſecundum eleuationẽ poli, efficio vt locus ſolis eius diei quo diſtantiam ipſius à vero oriente vel occidẽte ſcire cupio, cõtingat finitorem ab oriente: deinde video facile, à qua parte mũdi oriatur ſol, aut quot etiam gradibus diſtet à vero oriente, vel verſus Aquilonem, vel verſus Auſtrum: numerando ſcilicet gradus finitoris qui ſunt inter ipſum oriens verum

Oriens triplex, æquinoctiale, æſtiuum, hybernum.

rum & locum ſolis. Ioannes Schoner talem diſtantiam ab oriente vel occidente vocat zenit ortus, vel occaſus, quemadmodum nonnulli etiam alij. Vbicunque autem circulus Cancri finitorem cõtingit ab oriente, ibi eſt oriẽs æſtiuum: vbi verò in occidẽte coierit, ibi eſt occidens æſtiuum. Contra tropicus vel circulus Capricorni, diſtinguit oriens & occidens hybernum. Æquator autem verum oriens, quod ſemper in eodem eſt loco. De ortu autem ſtellarum, & occaſu nõ alia ratio eſt quàm de ſole diximus: Sed plures ſtellæ in quibuſdam regionibus nunquã oriuntur aut occidunt, quod facile erit deprehendere ſi voluamus globum quo ſtella incidat in meridianum circulum verſus Aquilonẽ: ſi enim cernatur ibi ſupra horizontem nunquã ea occidet in tali regione, ſecundum cuius latitudinem eodem tempore globus compoſitus eſt. Stellarum ortus.

CAPVT XIIII.

De altitudine ſyderum.

ALtitudinem vocamus, non vt vulgares, quot ſcilicet ſtadiis ſol à terra ſit remotus, ſed quot gradibus ſiue circuli partibus cẽtrum eius horizontem ſub ſe relinquat. Aptato igitur globo pro latitudine qualibet, ſi ſolis vel ſyderis cuiuſuis altitudinem deſideras maximam, quum ſcilicet in meridianum incidit,

Admoue tale ſydus in ſphærico corpore deſignatum, ad circulum meridianum: pro ſole verò locũ ſolis adhibe. Deinde applica eidẽ quartam altitudinis, in qua videbis altitudinẽ quæſitam, vbi ſcilicet locus ſolis aut alterius ſyderis eam contingat. Quocunq; verò tempore ſi libet altitudinem habere, Siſte primo gradum ſolis in zodiaco notatum, ad circulum meridianum: & ſimul indicem cycli horarij ad.12.meridiei horam. Poſt hoc circumduc globum, quoad index ad horam peruenerit qua altitudinem ipſius ſyderis petis: globoq; paululum fixo, adiunge loco ſolis aut ſyderis cuiuſuis quartam altitudinis, & voti compos eris. Exemplum *Vt ſole exiſtente in.15.gradu Arietis, ſi eius altitudinem maximam ſiue meridianam placet habere, collocetur decimuſquintus gradus Arietis ad circulum meridianum, & coniungatur ei quarta altitudinis, videbitur altitudo.44.graduum, &.56.minutorum in latitudine.51.graduum. Rurſus globo permanente in tali ſitu, locetur index horarius ſuper duodecima hora meridiei, hinc circumagatur globus, quouſq; index horam quartam pomeridianam contingat, ſi tunc altitudo ſolis petatur, applicando quartam altitudinis loco ſolis, videbitur.23.graduum &.15.minutorum. De reliquis ſyderibus & horis idem eſto iudicium.*

tium. Hoc modo tabulæ ſeu canones cōſcribuntur pro ſtructura Chilindrorum, Quadrātum, Annulorum particularium, atque aliorum huiuſmodi ſcioter icorum inſtrumentorum. Quæruntur enim altitudines ſolis pro ſingulis horis dimidij diei ſole exiſtente in Cancro, Ariete, et Capricorno. Nonnunquam quoq; pro ſingulis ſignis à Cancro vſq; ad Capricornum.

CAPVT XV.

Docet in qua parte cœli ſydus aliquot ſitum ſit, & quot gradibus à meridiano abſit.

HVius inuentio parum à ſuperiori differt, nam conſtitutis omnibus vt ibi docuimus de altitudine inuenienda ad ſingulas horas, ipſius quartæ altitudinis ēxtremū iuxta horizōtem indicabit in qua parte cœli ſydus ipſum cōſiſtat. Ex cuius rei cognitione Meridiei, reliquarumq; mundi partium inuentio patet. Circulo enim quouis in plano in.360.gradus diuiſo, duobusq; diametris ad rectos angulos diſſecto, gnomon ſiue ſtylus ēx centro erigatur. Vertaturq; tabella plana donec vmbra ſtyli tot gradibus ab aliquo diametro diſtet, quot ſol à Meridie diſtare in horizonte deprehenſus eſt: mox diameter ille lineam Meridianā deſignabit. Quantum verò abſit à meridiano cœli reuo

lutione, ita inueſtigabis, ſeruatis omnibus quæ diximus. Notetur gradus Æquatoris qui ſub meridiano eſt, deinde voluatur globus donec ſydus de quo agitur ſub meridiano collocetur. Si iam numerentur gradus qui inter meridianum & punctum notatum intercipiuntur, habebitur diſtantia ipſius à meridiano, quorum graduum 15. vnam horam conficiũt, reliqui quaterna minuta: atq; in tanto tempore ipſum ſydus meridianum perueniet, aut ſi vltra meridianum fuerit, tot horis prætergreſſum eſt.

CAPVT XVI.

In qua parte ſydus quoduis ſitum ſit, & quantum à vertice diſtet, & alia quædam generalia.

LOcato loco ſolis ſub meridiano & indice horario ad duodecimam: ſi deinde circumagas globum, vt index horarius horã propoſitam contingat, locoq; ſolis aut cuiuſuis ſyderis quartam altitudinis applicueris, videbis in horizonte verſus quã partem cœli tale ſydus cõſiſtat indicante quarta altitudinis qua horizontem contingit. Si verò ipſum ſydus meridiano adiunxeris, videbis quot gradibus à vertice diſtet, cum ipſum erit in maxima altitudine: numerãdo inquam gradus meridiani qui ſunt inter punctum verticis & ſyderis locum. Rurſus

de

de ſyderibus quæ occidũt, ſi talia meridiano applicueris verſus ſeptentrionẽ, deinde globum cũ meridiano circũagas, donec tale ſydus horizontem contingat, videbis lucide eleuationẽ poli regionis eius in qua quidẽ tale ſydus in horizonte conſpicitur, ſed tamẽ non ſubmergitur. Item de ſyderibus quæ nobis non veniunt in conſpectũ, vt ſunt Canopus, Centaurus, &c. ſi ea meridiano coniunxeris verſus meridiem, deinde deprimas per meridianũ polum arcticũ verſus horizontẽ quoad talia ſydera ſupra horizontẽ appareant, videbis inter horizontẽ & polum gradus latitudinis eius regionis, in qua talia ſydera cõſpici poſſunt. Quæ latitudo cuius ſit regionis facilimi eſt iudicij. Nam ſi tot gradus ab Æquatore verſus polum in meridiano ſupputaueris, & loco latitudinis talis ſtylus admoueris, ſtyloq; ibi manu retento ſi globum circumagas, quaſcunq; regiones ſtylus ille tranſierit, illæ ſunt in quibus talia ſydera interdum videri poſſunt ſupra horizontem.

CAPVT XVII.

Qua arte locus lunæ viſæ, vel cuiuſcunq; ſtellæ ignotæ ſitus deprehendatur.

ANimaduerte an ſydus viſum (ſit in exemplum luna) orientale ſit an occidentale: hoc eſt, an citra vel vltra meridianam

nam lineam conſiſtat:idq́ facile cognoſces locato globo ſecundum cœli partes,per capitis tertij legem. Deinde altitudinem eiuſdem ſupra horizontem addiſce,artificio quadrantis, vel cuiuſcunque alterius inſtrumenti aſtronomici. Præterea eiuſdem lunæ diſtantiã ab aliquo alio ſyderum octauæ ſphera, quod quidem in globo fixum eſt,tibiq́ cognitum,huiusq́ ſyderis altitudinem ſupra horizontem. Diſtantiam autem ſyderũ inueſtigabis per baculum ſeu Radiũ aſtronomicum, cuius formationem Io.Vernerus in paraphraſi ſuper.1.li.Pto.& poſt eum Petrus Apianus docet, Demum et nos peculiarem de hoc inſtrumento tractatum conſcripſimus. Aut ſi talis fortè tibi negetur, quoquo modo per circulum diuiſum in.360.partes cum indice volubili rem expedies: Si ſcilicet hunc circulum ita figas alibi, vt ſuperficies ipſius (aſpectu diiudicante) per vtriuſque ſyderis locum tranſire intelligatur. Viſa etenim per pinnacidia indicis primo luna, locoq́ in circulo notato,ſi deinde indicem ad alterũ dirigas ſydus circulo fixo permanente,in gradibus circuli apparebit diſtantia inter eadem ſydera. His habitis,& globo ſecundum eleuationem poli compoſito, ſtella fixa ſub ſua altitudine inuenta , & in latere ſimili quale in cœlo obtinet cõſtituatur, per quartam alti-

Diſtantia ſyderum

altitudinis: mouendo ſcilicet globum cum quarta altitudinis, donec ſtella fixa ſuæ ſubiiciatur altitudini inuentæ. Deinde globo fixo permanente, quartam altitudinis ad latus globi quod luna occupat, applica, & altitudinem eiuſdem lunæ prius inuentam in eadem ſigno quouis nota. Poſt hæc circinum ſecundū gradus Æquatoris diſpeſce, ad quantitatem diſtantiæ ſyderū inuētæ, & pedem alterum circini ſuper loco ſyderis noti in globi ſuperficie loca: alterum verò verſus quartā altitudinis dirige, ipſamq́ quartam remoue, vel adduc, donec notam altitudinis lunæ cum libero pede circini coniungere poſſis. Tum nota altitudinis locum lunæ in globo oſtendet. Quod de luna diximus, de quouis ſydere ignoto dictum volumus. Aliter abſq́ altitudine ſyderum. Quære diſtantias lunæ à duobus quibuſcunq́ notis ſyderibus, idque adhibito (vt diximus) Radio aſtronomico. Deinde ex ſingulis eorum tanquam centris ſecundum lunæ ab ipſis diſtantias deſcribe in ſuperficie globi circulum deletilem. Duo hi circuli ſeſe mutuo ſecabunt duobus in locis. Quorum vter pro vero loco habendus ſit, aſpectus ipſe facile iudicauerit. Hac arte omnia ſydera quæ inferiori hemiſphærio infiguntur, Ptolomæo, aliisq́ incognita, per noſtri ſeculi nautas in globū depingi facile poſſent.

Alius modus.

ſent. Et per eandẽ Planetarum loca inueniuntur, tam ſecundum latitudinem, quàm longitudinem.

CAPVT XVIII.
De longitudine regionum inuenienda.

INuento iam per obſeruationem loco lunæ vt diximus, ſimul conſyderanda eſt diligentiſſime per globum hora illa, qua luna locum talem occupat. Deinde ex Ephemeridibus rite calculatis, aut ex tabulis Alfonſi aut alterius cuiuſpiã docti Mathematici exquiſitiſſimo calculo colligenda eſt hora qua luna talem locum per obſeruationem deprehenſum attingere deberet, idque pro loco aliquo certo & cognito & cuius longitudo nota ſtatuatur. Oportet autem horas ab vnius diei meridie numerare more aſtronomico progrediendo vſque ad. 24. horas. Deinde minor numerus horarum auferatur à maiori. Aut præcedentes horæ à ſequentibus. Quod verò relinquitur ex horis & minutis ad gradus reducendum eſt, hac lege. Multiplica horas per. 15. minuta verò horaria partire per. 4. prouenient gradus Æquatoris inter duos meridianos intercepti. Minuta ſi quæ poſt partitionem ſuperſint, per. 15. multiplica, prouenĩet minuta graduum. Hanc verò differentiam longitudinis

tudinis inuentam, adde ad lõgitudinẽ regionis cognitã, ſi eius loci horæ fuerint plures: aut deme ex eadem longitudine ſi minores fuerint, colliges tandem longitudinẽ loci ignoti, ab inſulis fortunatis. Facilius quidem & promptius idem per globum inueſtigatur geometrice, hac arte. Locum cuius nota eſt lõgitudo in globo inuentum ſub meridiano collocato, indicem qui circũ polum mouetur ad horam qua luna locũ præfinitum in tali regione occupat dirigito, deinde globum conuertito donec index horarius ad horam peruenerit, qua quidẽ tu locum lunæ ignotum quæſieras: gradus Æquatoris à meridiano mobili interciſi lõgitudinẽ regionis quæſitã aperient. Certiſſima tamẽ via qua lõgitudinũ differentiæ inueniũtur ea eſt, quæ per idem aliquod quod in oĩbus regionibus eodẽ momento appa-ret, vtpote per eclipſes lunæ procedit. Cognitis enim diuerſis horis quibus hæc in diuerſis regionibus cõtingit, non alia ratione longitudo aut arithmetice aut geometrice, quàm per præcedentem proxime canonem inuenitur. Verum quum hæc neque ſemper neque omnibus appareat, deinde præcedens modus ſic ſatis difficilis ſit, neq; idem ſemper promptus propter lunæ coniunctiones, atq; adeo interdũ nõnihil à rei veritate deficiat, propter diuerſitatem aſpectus, & Aliter per globum. Certiſſima ratio per Eclipſes.

lati-

latitudinẽ lunæ: ſit vt longitudines multarum regionum præcipue earum quas nuper Hiſpani adiuere, incertas aut penitus nullas habeamus. Neque enim ex itinerum dimenſionibus flexuoſis certi quicquam colligi poteſt, cõfirmãte id Ptolomæo libro primo Coſmographiæ. Subnectam igitur aliquid domi noſtræ natum, quo facili via & quouis tẽpore longitudines regionum inter proficiſcendum inueniuntur.

CAPVT XIX.

De nouo modo inueniendi longitudinem.

NOſtro ſæculo horologia quædam parua adfabre cõſtructa videmus prodire, quæ ob quantitatem exiguam proficiſcenti minime oneri ſunt: hæc motu continuo ad. 24. horas ſæpe perdurãt, imò ſi iuues, perpetuo quaſi motu mouebuntur. Horum igitur adiumento hac ratione longitudo inuenitur. Primo curandum vt priuſquam itineri intendamus, exactiſſime horas eius loci obſeruet à quo proficiſcimur. Deinde vt inter proficiſcendum nunquàm ceſſet. Completo itaque itinere. 15. aut viginti miliarium, ſi quantum longitudine diſtemus à loco diſceſſus libeat addiſcere, Expectandum donec index horologij punctũ alicuius horæ exactiſſime pertingat, eodemq́ momento per

aſtro-

aſtrolabium, aut globum noſtrum inquirenda eſt hora eius loci in quo iam ſumus: quæ ſi ad minutum cõuenerit cum horis quas horoſcopiũ indicat, certum eſt nos ſub eodem adhuc eſſe meridiano, aut ſub eadem longitudine, iterque noſtrum verſus meridiem vel Aquilonem confeciſſe. Si verò differat vna hora, aut aliquot minutis, tum hæc reducẽda ſunt ad gradus, vel graduum minuta, vt in præcedẽti capite docuimus, & ſic longitudo elicienda. Hac arte poſſem longitudinem regionum inuenire, etiam ſi per mille miliaria inſcius eſſem abductus, ignota etiã itineris diſtantia: ſed tũ prius latitudo (vt ſemper) eſt addiſcenda. Quam abſque horæ cognitione variis modis cognoſci poſſe iam antea docuimus. Tum verò horologium exquiſitiſſimũ ſit oportet, quod auræ mutatione non variet. Quamobrem vtile fuerit in longis profectionibus, potiſſimum verò nauigationibus, adhibere magnas clepſydras ſeu horologia aquaria, aut arenaria, quæ integrum diem dimetiantur exacte: per quæ aliorum horologiorum errata corrigantur.

CAPVT XX.

De locorum diſtantiis.

Locorum intercapedines nullo ferè negocio ex globo deprehendimus. Extenſum nanque circinum ab vno locorum in alterum, applicamus deinde Æquatori, et quot gradus comprehenderit notamus. Hos gradus in 15. miliaria germanica vel. 60. Italica ducimus, & producitur numerus miliarium inter duo loca contentorum. Iam vnum miliare Italicum cōſtat mille paßibus vel octo ſtadiis. Stadiū. 125. paßibus. Paſſus. 5. pedibus. Pes. 4. palmis. palmus totidem digitis. Demum digiti latitudo quatuor granis hordeaceis in latus diſpoſitis æquatur. Ex his facile fuerit miliaria in paſſus, vel in quodlibet genus menſuræ reducere. Quod ſi oppidorum diſtantiæ dimetiendæ veniant eorum, quorum globus ob anguſtiam loci capax minime eſt, conſule tabellam ciuitatum huic noſtro libello inſertam, aut tabulas Ptolomæi. Ex his longitudines, & latitudines locorum addiſce, quorum diſtantias dimetiri animus eſt, & ſecundum eas in globo loca puncto delebili deſcribe, hoc ſcilicet pacto. Longitudinē ipſius loci in æquatore nota: deinde circumduc globum, vt talis longitudo ipſi meridiano ſubiiciatur. Latitudinem verò in eodem meridiano inue-

inuenies, ſub qua in globi ſuperficie punctũ deſcribes, quod eius loci ſitum oſtendet. Eadem etiam ratione cuiuſcunq; alterius loci ſitum in globo deprehendes, & deinde diſtantiam dimetieris vt iam docuimus. Atq; hæc de diſtantiis rectis intelligenda ſunt. Alioqui diſtantiæ tales per partes metiendæ eſſent, quod cum cuiuis facile ſit, omittimus.

CAPVT XXI.
In quam mundi partem vergat quæuis regio.

COnſueuerunt Hydrographi & rerũ nauticarum periti terræ ſitũ in plana ſuperficie deformare, multis ductis lineis ex aliis atq; aliis tanquã centris egredieñtibus. Quarum vſus eſt monſtrare in quam partẽ dirigenda nauis ſit, à quocunq; loco in alium quemlibet tendentibus. Quæ res ſanè ſummam habet admirationem in vſu quotidiano, poſtquam magnetis ſtupẽda facultas (priſcis illis incognita) innotuit. Indicant autem lineæ illæ nõ quidem verum ſitum locorũ ab inuicem, ſed in quã partem dirigẽda ſit nauis, quoue vẽto duce ſit opus ab hoc loco in illũ tendentibus. Aliud enim longe eſt locum aliquẽ ab altero in Orientem ſpectare, & ab aliquo loco in alterum nauiganti ſemper in ortum dirigendam eſſe nauim.

Tabulæ marinæ.

Situs locorum.

Nauigatio enim in ortũ ſub eodẽ ſit parallelo. At loca qualibet extra Æquatorẽ, verũ Orientis ductũ ad aliquẽ locũ ſub Æquatore faciunt. Eodem modo de aliis mũdi partibus intelligenda res eſt: demptis tamen cardinibus duobus, ſeptentrione inquam & Auſtro. In quam igitur partem dirigenda ſit nauis quoquouerſum nauigantibus, facile paruo quadrato noſtro Nautico addiſcitur, cognitis longitudinibus & latitudinibus duorum locorum. Cuius quidem quadrati compoſitio tam prompta eſt, vt neminem latere poßit. Vſum verò docuimus in Coſmographico libro Petri Apiani, & obiter in noſtra Generali orbis deſcriptione. Quamobrẽ paucis datis præceptis generalibus, hic de ea re exactius nõ videtur agendum. Illud igitur tanquam axioma ſtatuendum in primis: Loca quæ ſub eodem Meridiano collocantur, ſiue quibus eadem eſt longitudo, ea in Septentrionẽ & Auſtrum ab inuicem ſita ſunt. Quamobrem & nauigantibus ab altero in alterum perpetuo nauis vertenda eſt, vel in Boream vel in Auſtrum. Secundo loca quorũ eadem eſt latitudo ſiue quæ ſub eodem parallelo ſunt, dum ab altero ad alterum nauigatur, ſemper nauem in ortum vel occaſum aſpicientem habẽt. Iam igitur à quocunque loco quatuor præcipuæ partes notæ erunt quor-

Quadratũ Nauticum Auctoris.

Axioma primum.

Secundum

quorſum vergant. In aliis conſyderandæ ſunt longitudinum latitudinumq́ duorum locorum differentiæ. Quod ſi longitudinis differẽtia par fuerit alteri differentiæ latitudinis, erit plaga nauigationis aliqua ex quatuor mediis inter quatuor cardines. Quam quiuis facile colliget, cognitis vt diximus cardinibus quatuor præcipuis. Si verò differentia longitudinis fuerit maior differentia latitudinis, erit nauigationis ductus tanto propior ad ortum vel occaſum, quanto ferè inæqualitas differentiarũ maior fuerit. Contra ſi latitudinis differentia exceſſerit longitudinum differentiam, accedet nauigatio ad ſeptentrionem & Auſtrum. Et quoniam hodie nautæ trigintaduas numerãt plagas. Quatuor cardines iam docuimus dignoſcere, & quatuor medio loco deſcriptas plagas. Reliquas hoc modo. Si differentia longitudinis ad differentiam latitudinis rationem habuerit quintuplam, erit plaga nauigationis prima ab ortu vel occaſu. Si verò rationẽ habuerit qualem. 5. ad. 2. erit ſecunda plaga, ſi ſeſquialteram, tertia: ſi æquales fuerint, quarta. Simili modo ſi differentia latitudinis fuerit quintupla differentiæ longitudinis, erit plaga nauigationis prima à Septentrione vel Meridie, Si dupla ſeſquialtera, ſecunda: ſi ſeſquialtera, tertia: ſi rurſum æquales fuerint

Tertium

Quartum

Quintum

Plagæ nauigationum.

quarta. Idq̃ hinc inde à quatuor cardinibus nu merãdo, habebimus. 32. plagas. A quo vero car dine & in quam partem numeranda ſit plaga,
Situs regionum. *ſitus ipſe locorum in globo indicat. At alia eſt ratio de vero ſitu regionum ab inuicem facilis quidem in globo, in tabulis autẽ planis vix poſ ſibilis. In globo igitur locus quem ad alia cõpa rare volumus ad Meridianum adducitur. Deinde quanta eſt regionis latitudo, tantum eleua tur axis ſupra horizontẽ, Meridianum circum ducendo. Quadrans altitudinis deinde ad verti cem aptatur. Hic igitur circũductus globo perſiſtente ad quemlibet locorum, oſtendit in horizonte plagam mundi in quam quiuis ſpectet lo*
Exemplum *cus. Exempli gratia libet cognoſcere in quã cœli partẽ ſpectet Hiſpaniola inſula ab Vlyſſipona. Statuo igitur Vlyſſiponã ſub Meridiano, & eleuo polum ad. 39. grad. 38. minuta. Deinde applicatam quartam altitudinis vertici, circumduco eam ad Hiſpaniolam inſulam: mox in Horizonte video pedem quartæ altitudinis paulùm declinare ab Occaſu verſus Auſtrum, nempe tribus tantum gradibus: qui efficiunt tri geſimam totius quadrantis partem. At ſi cogno ſcere libet in quam partem dirigenda ſit nauis ab Vlyſſipona ad Hiſpaniolam nauigantibus: Subtraho longitudinem Hiſpaniolæ occidenta-*

dentaliorem ſcilicet, à longitudine Vlyſſiponæ, hoc eſt.306.ex.5. Quod quia fieri nequit, mutuato toto circulo, demo.306.ex.365. relinquuntur.59.gradus, differentia longitudinis. Latitudo verò Hiſpaniolæ eſt.18.fermè graduum. Vlyſſiponæ.39.gra.38.min. quibus ab inuicem ſublatis, reſtat differentia latitudinum.21.gradus.38.mi. Hæc igitur differentia quoniã maior eſt quàm quinta pars illius differentiæ longitudinum, minor tamen quàm duæ quintæ, colligo nauigandum eſſe inter primam & ſecundã plagam ab occaſu verſus Auſtrum, propius tamen ad ſecundam. Loquimur autem hic de plagis vulgarium nautarum qui.32. diſtinguũt in totum. Hinc facile liquet non eſſe idem in quã partem regio aliqua vergat, & in quam dirigenda nauis illuc nauigantibus. Hic quoq; demonſtrare licet nauigationes magna ex parte eſſe curuas quia non fiunt per maximum circulum in ſuperficie ſphæræ, Sed alium locũ requirit iſta conſyderatio.

CAPVT XXII.

De maris augmento, & decremento.

F*Idem excedit, lunæ vim tantam inditam eſſe, vt quæ tanto remota interſtitio, Oceanum tamen omnem penè ſecum ducere videatur. Id enim pro cõperto habemus in noſtris*

regionibus maritimis luna exoriente mare intumeſcere, & verſus interiora regionum & cõtinentis vndabundum irruere, donec eadem meridianam lineã occupet. A qua dum verſus occaſum delabitur, oceanũ rurſus pedetentim regredi & cõſidere, vſque dum luna noſtrum conſpectum egreſſa, antipodibus oriatur. Nam tũc denuo mare æſtuat, ac ſi aluum ſuũ egreſſurum foret. Cum rurſus luna ad mediæ noctis lineam peruenerit, indeq; ad noſtrũ hemiſphærium aſcẽdit, oceanus compoſitis fluctibus ſeſe in locum ſuum recipit: fitq; hoc pacto vt .25. horarum ſpacio ferè plus minus bis oceani acceſſum & receſſum videamus. Si ergo tempus augmenti maris & ſimiliter decrementi ex globo colligere placeat: in primis locũ ſolis & lunæ in promptu habeas, aut ex tabulis, aut quocunq; ingenio. Quibus datis volue gradum ſolis in linea ecliptica inuentum, ad meridianũ, itaque paulum permanẽte; ſiſte indicem horarium ſuper linea duodecimæ horæ: Poſt hæc circumduc globum, vt locus lunæ (ſecundum longitudinem & latitudinem in globo deſignatus) in exortu ſupra horizontem emineat. Interim index inter horas indicabit qua mare intumeſcet. Si deinde cum loco lunæ ad meridianum pergas, videbis per eundem indicem tempus receſſus. Rurſus ſi locum

cum lunæ ad occaſum perducas, tempus acceſſus patefiet. Denique ſi oppoſitum gradum ad meridianum colloces, decrementi certior eris. Id tamen notandum puto, ex motu lunæ veloci (niſi aliquid addas ipſi) magnam ſæpe diuerſitatem accidere. Igitur pro ſingulis binis horis quas index inter mouendum percurrit loco lunæ vnum gradum adiicias, ſicq́ nullus error euidens committetur. In vaſto tamen pelago non eandem omnino rationem motus obſeruari audiuimus. Nam ſæpe ventorum impetu verſus quamcunque partem mundi mare rapitur: Sæpe etiam natura loci eadē perpetuo labitur via. Nonnunquam contrariis fluctibus ex diuerſis partibus confluit & confligatur. Demum etiā hi qui interiora regionum colunt, vt ſi Mechlinienſes ad Antuerpianos conferamus, poſterius acceſſum & receſſum percipiunt quā maritimi, ſed talis ſcilicet differentia vbi ſemel animaduerſa fuerit facilè perpetuo obſeruatur.

CAPVT XXIII.

De Horoſcopo reliquiſque cœli domiciliis.

VEteres ferè omnes Mathematici zodiacum in duodecim partes ſeu domos diuiſerunt, facto initio à ſigno exoriente. Et quanquam in numero domorum & initio

conſentiant omnes, in reliquis tamen domibus

Priſcorum modus. plurimum diſſident. Priſci enim illi quales Ptolomæus et Firmicus, in æquas partes ſecuiſſe zodiacum videtur, dum tertiam domum, quintã, nonam, atque vndecimam cum horoſcopo famiiari ac benefico aſpectu coniunctas ſtatuũt. Cognito ergo Horoſcopo, hoc eſt ſigno aſcendente, reliquæ domus deinceps æquali partitione numerantur. Sed hoc modo difficile dictu fuerit in qua domo collocandæ ſint ſtellæ fixæ quæ longius à zodiaco digrediuntur.

Alij modi. Alij nõ contemnendi viri totam cœli ſuperficiem in.12.partes ſecant, idque per ſex circulos magnos concurrentes in duabus ſectionibus horizontis & Meridiani. Horum circulorum duo ſunt horizon & Meridianus, ille initium primæ & ſeptimæ domorũ declarat, hic verò decimæ & quartæ. Reliquas deinde domos rurſum non eodem modo numerãt auctores.

Ioannes de Regio mõte. Ioãnes Regiomõtanus Æquatorem diuidit in.12.partes æquales, perq́ ſectiones illas & duas interſectiones horizontis & Meridiani ſex circulos ducens, zodiacum, totumq́ cœlum in.12.partes ſeu domos diuidit.

Campanus Campanus non Æquatorem, ſed circulum verticalem per orientem, occidentem, punctum verticis, punctumq́ pedum, incedẽtem, in.12.partes æquales ſecat, concurrentibus vt prius circulis

cum

tum horizōte et Meridiano. Sed nos in re tā difficili ſententiā nō dicimus, dabitur fortaßis cōmodior de his differēdi locus. In præſentiarū oībus illis noſtro globo ſatis fiet. In primis itaq; ſtatuēdus globus ad poli altitudinē vt ſæpius dictū eſt. Deinde locus ſolis ad Meridianū applicetur ſimulq; index horarius ad. 12. horā meridiei. Poſt hæc circūduc globū quouſq; index horarius ad horā aßignatā puenerit. Globoq; ſic firmato mox videbis in horizonte oriētali ſignū aſcēdēs quod horoſcopū vocāt, initiū ſcilicet primæ domus. In horizōte verò occiduo initiū ſeptimæ domus. Si ergo priſcorū more domos per æqualia ſpacia diuidere placet, ordine ſignorū ſeruato eoſdē multitudine gradus ſtatue initia reliquarū domorū quos in Horoſcopo deprehēdiſti. Vt ſi decimus gradus Tauri Horoſcopum poſſederit, decimus Geminorū ſecūdæ domus initiū ſtatuetur, & decimus Cācri initiū tertiæ atq; ita deinceps. Si verò Ioānis de monte regio ratio arridet, notabis gradus Æquatoris in horizonte orientali collocatos, illis adde. 30. gradus, & vbi numerus finitur, eo circulum poſitionis vocatum traduc firmato ſemper globo. Idem ergo circulus in zodiaco notabit initium duodecimæ domus. Rurſum alios. 30. gradus prædictæ ſummæ adiice, et circulo poſitionis in Æquatore applicato, in zodiaco videbis initium vndecimæ domus.

Horoſcopi inuentio.

Modus Ioannis de Regio monte

Decimæ domus initium Meridianus in zodiaci ſectione declarat. Gradibus autem Æquatoris ſub Meridiano collocatis alios.30.adde, & tra ducto circulo poſitionis in occiduam partem illis Æquatoris gradibus ſemicirculum poſitionis adiunge, oſtendet idem in zodiaco initium nonæ domus. Additis eodem modo aliis.30.gradi bus initium octauæ domus colligetur. Septimã domum horizon monſtrat in occidua parte. Reliquæ domus per diametros iam dictarũ domorum colligantur. Secũda enim octauæ, Tertia nonæ, Quarta decimæ, Quinta vndecimæ, & demum Sexta duodecimæ opponitur. Quare æquales numero gradus oppoſitorum ſignorum accipiens habebis oppoſitas domus.

Campani modus.

Pro Campani modo quartam altitudinis vertici annexam diriges ad verum orientem, ſiue ad contactũ horizontis & Æquatoris in ortu. Applicato deinde ſemicirculo poſitionis ad.30.gradus in eadem quarta, videbis in ecliptica initium duodecimæ domus. Similiter ſemicirculus poſitionis tranſiens per.60.gradus altitudinis, in Ecliptica initium vndecimæ domus notabit. Initium decimæ meridianus ſignat. Nonam cognoſces quarta altitudinis ad occaſum verum deuoluta, & ſemicirculo poſitionis per.60.gradus quadrantis tranſeunte. Octaua demum habebitur

ducto

ducto ſemicirculo poſitionis per.30.gradus altitudinis. Septima & prima eodem modo hic atq; in aliis omnibus colligitur, & reliquæ per oppoſitionem. Scribit & alium modū Io. Schonerus, quē propterea ex propoſito dimiſimus quòd parum nobis videatur habere firmitatis, & ab opinione doctiorū abhorrere. Quòd ſi nō ſatis quiſquam indici horario fidat, velitq; exactius horæ partes dinumerare: locato ſolis loco ſub Meridiano, videat aſcenſionē rectam ipſius, ſiue gradus Æquatoris ſub eodē Meridiano cōſtitutos. His igitur pro ſingulis horis à meridie trāſactis addat.15. gradus, & pro quaternis ſingulis minutis ſingulos gradus, & numerū graduum Æquatoris ſub Meridiano ſtatuat, habebit horoſcopū reliquasq; domos eodem quo dictum eſt modo, totamq; ſphæram ad exemplum ſphæræ cœleſtis conſtitutam.

Exactior ratio.

CAPVT XXIIII.

De directionibus.

HÆc quum non ſint vulgaria, ſed iis tantum neceſſaria qui Aſtronomorum vulgus multis poſt ſe paraſangis reliquerūt, quibuſq; iam ad talia intellectus inſtructus eſt, paucis perſtringam. In primis pro gradu reuolutionis cuiuſcunque principij inueniēdo ſic agas. Gradū aſcendentem talis principij ad horizontem

Gradus reuolutionis

rizontem in ortu loca, & nota gradus Æquatoris qui Meridiano ſubiacet: quibus pro ſingulis annis elapſis adiice gradus. 87. mi. 19. Pro quaternis. 349. gra. 16. mi. Pro quinis ſingulis. 76. gra. 35. mi. Pro denis. 153. gra. 10. mi. Pro vicenis. 306. gra. 20. mi. Pro centenis deniq. 91. gra. 33. mi. Numerus autem hinc collectus ſi. 360. exceſſerit gradus, ſubductis. 360. gradibus quoties licuerit, relictus in Æquatore inuentus ſub Meridiano collocetur: & quicunq; gradus zodiaci ad horizontem exurgit, is eſt gradus reuolutionis pro tempore quæſito, & eleuatione poli cõſtituta.

Hora reuolutionis. *Eoſdem gradus Æquatoris ſub Meridiano poſtremo conſtitutos, ſi ab aſcenſione recta ſolis demas, reſiduumq; ad horas ac ſcrupula reducas, quemadmodum capite vndecimo docuimus, cognoſces horam reuolutionis: ad quam deinceps planetarum loca colligenda ex ſuis tabulis.*

Directio. *Pro directione ſeu progreßione ſignificatoris ad locum præfinitum ſic procedas. Conſtituto horoſcopo ad horizontem, applica ſemicirculum poſitionis ſignificatori ſiue loco ad quem dirigere placet, ac effice vt aut cera, aut alio adminiculo ſemicirculus ſic firmetur, vt globo circũducto ille non dimoueatur à ſuo loco. Verũ ſi ſignificator in horizõte aut Meridiano cõſtitutus fuerit, iã ſemicirculo nõ habes opus. His cõſtitutis nota gradũ Æquatoris meridiano appli*

tantẽ: maneteq́ (vt diximus) ſemicirculo, circũ ducatur globus donec locus promiſſoris, ſiue ſecundus eidẽ ſemicirculo poſitionis applicetur, et diligẽter nũc quoq́ gradus æquatoris ſub Meridiano cõſtituti notẽtur. Differẽtia igitur priorũ et poſteriorũ graduũ Æquatoris directionis mẽſurã oſtendũt. Cuius quidẽ ſinguli gradus ſingulos annos Ptol. auctore denotãt. Illud interim vel me tacẽte quiuis facile collegerit, pro directione (vt vocant) directa globũ voluendũ eſſe verſus occaſum: pro illa verò quæ fit in antecedẽtia, ſiue quæ cõuerſa dicitur, in ortũ. Vtrouis autẽ modo inceſſeris, gradus Æquatoris Meridianũ trãſeuntes directionis tẽpora vocãtur. Iã verò ſi libet inuenire ad quẽ gradũ zodiaci quouis anno directio ſignificatoris ptingat: cõpoſito globo vt iã diximus & ſemicirculo poſitionis ad ſitũ ſignificatoris firmato: gradib. Æquatoris ſub Meridiano collocatis, tot adde gradus quot annos ab initio elapſos ſtatueris, idq́ pro directa progreſſione, aut adime totidẽ pro cõuerſa: deinde numerum illum graduum ſic productum colloca ad meridiani contactum: mox ſemicirculus poſitionis in zodiaco gradũ notabit ad quem directio perducetur in annis propoſitis. Quo directio peruenerit.

At quia difficile eſt ſemicirculum poſitionis ad quemuis ſitum firmare: dabo alium modum quo exquiſitius hæc res confici poſſit. Alius modus.

Atque etiam ſi quis velit ex tabulis aſcenſionum obliquarum directiones perficere, habebit hic compendium inueniendi eleuationē poli ſupra circulum poſitionis cuiuſcunq; puncti: Qua cognita, faciles ſunt directiones ex tabulis. Primum igitur compoſito globo ad regionis latitudinem, & horoſcopo ad finitoris contactum: ſemicirculum poſitionis applica ſignificatori, ſiue loco ad quem placet dirigere, diligenterq; nota gradus Æquatoris quos idem ſemicirculus ſecat. Deinde ſignificatorem volue ad horizōtem in ortu ſi ante Meridianum in orientali medietate cōſiſtebat, in occaſu, ſi in pomeridiana medietate. Manente verò in finitoris contactu ſignificatore, meridianum circulum circumduc quouſque gradus illi Æquatoris quos circulus poſitionis notauerat ſimul cum ipſo ſignificatore finitori adiungantur. Quo facto videbis in Meridiano eleuationē poli ſupra circulum poſitionis: nempe quot ſunt gradus Meridiani à polo ad Horizontem. Ac iam horizon erit circulus poſitionis: perficiesq; directiones ad horizontem, vt antea diximus, ducēdo ſecundum locum ad horizontem, notandoq; gradus Æquatoris ſiue qui Meridianum, ſiue qui horizontē pertranſeunt, vnde abſque vlla difficultate directiones habebis exquiſitas. Si verò ſignificator

Eleuatio poli ſupra circulū poſitionis.

ſub-

ſub horizonte conſtitutus in themate deprehendatur, fiet ſimilis prorſus operatio per oppoſitũ cœli punctum. Atqui in oppoſitione latitudo quoque puncti dati attendenda eſt, nam puncta per diametrum oppoſita, in contrariam ſiue oppoſitam latitudinem declinant. Demum ſi locus ſignificatoris prope Æquinoctialem conſtiterit vel in eodẽ, notabitur in ſphæra alius quidam punctus extra Æquatorem conſtitutus, in eodẽ circulo poſitionis: vt ſtella aliqua, aut alio quouis modo notatus punctus: qui vnà cum ſignificatore ad finitoris contactum collocabitur, atq; ſic rurſum eleuatio poli ſupra circulum poſitionis dignoſcetur. Aſcenſionẽ quoq; obliquam aut deſcenſionẽ pro tali ſitu idem horizon notabit. Vnde per tabulas aſcenſionum obliquarum facilima erit operatio. Sub horizonte. Cautio. Aſcenſio obliqua.

CAPVT XXV.

Quo pacto ex globo horologium in plano horizontis deſcribatur ad quamcunq; regionis latitudinem.

Conſtituatur itaque ſphæra ſecundum latitudinem propoſitã. Deinde cõſtituatur ſub Meridiano circulo Colurus Æquinoctiorum, qui eſt circulus in ſphæræ ſuperficie deſcriptus per initia Arietis & Libræ, perq;

F duos

duos polos tranſiens: Mox in Æquatore nume rentur à principio Arietis.15.gradus, quorũ terminus ſtatuatur ad meridianum, ac ſimul notetur quantum in horizonte Colurus ille diſtet à Meridiano verſus occaſum: numerusq́; ille graduum notetur diligenter, qui erit horæ primæ. Pro ſecunda hora applicentur Meridiano.30. gradus Æquatoris, iterumque notetur numerus graduum horizontis qui à Coluro dicto tangitur. Pro hora tertia.45.gradus Æquatoris Meridiano adaptentur, pro hora quarta.60. pro hora quinta.75.gradus Æquatoris eidem Meridiano iungantur, & ſingulis vicibus notentur gradus quos in horizonte notat Colurus ille dictus, numerando gradus horizontis à Meridiano verſus occaſum. Sic enim habes interualla horariarum linearum in plano pro quinque horis. Sexta autem hora in omni ſuperficie plana iacenti per quadrantem circuli diſtat. Exempli gratia: libet horologium in plano horizontali deſcribere ad latitudinem 51.graduum. Primo itaque ſphæram compono, vt polus.51.gradibus ſupra finitorem extet. Tum verò Colurum Æquinoctiorum à Meridiano deuoluo verſus occaſum per.15.gradus Æquatoris qui vnius horæ ſpacium comprehendunt, Idem poſſet fieri per indicem horarium

rium qui horas in circo horario indicat. Hic enim poſitus ad horam duodecimam ſimul atque Colurus æquinoctiorum Meridiano ſubiicitur, deinde promotus ad horam primam idem efficit quod præcedens operatio. Verum exactior eſt ratio per Æquatoris partes. Collocato igitur ſic vt diximus Coluro, inuenio in Horizonte.11.gradus cum dodrante, ſiue.45.ſcrupulis primis. Hæc eſt diſtantia primæ horæ à duodecima ſiue Meridie in plano Horizontali. Pro ſecunda hora applico ad Meridianum 30.gradus Æquatoris, & incidit Colurus in 24.grad.&.9.ſcrupula Horizontis, à Meridiano computando. Pro hora tertia admoueo ad Meridianum.45.gradus, ac tum Colurus incidit in.37.grad.52.min.Horizontis. Pro quarta hora.60.gradus Æquatoris Meridiano applicantur, & Colurus abſcindit in Horizonte.53.gra.24.mi. Pro quinta demum hora vbi.75.gradus Æquatoris meridiano iunxero, Colurus in horizōte notat gra.71.ferè. Iam deſcribe in plana ſupficie circulū pro arbitrio magnū. Hunc duobus diametris ad angulos rectos ſeſe ſecātib. in quatuor quadrātes partire. Quorum alter linea erit horæ duodecimæ, alter linea erit ſextæ horæ & ante meridianæ & pomeridianæ. Pro reliquis iam horis partire vnū

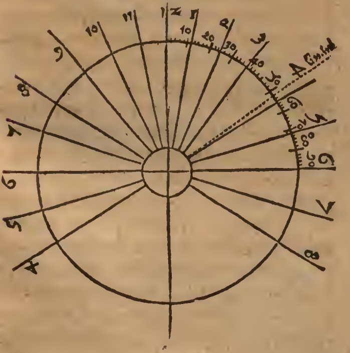
quadrantem in.90.partes more conſueto. Mox ab hora.12. exorſus cōputa diſtantias horarum antea annotatas ex ſphæra. Nempe pro prima hora.11.grad.45.mi.pro ſecunda.24.gra.9.mi. atque ita de reliquis. Ex notis his in quadrante acceptis ducantur lineæ ad centrum circuli. Sic igitur quadrantem vnum abſoluiſti. Sed quantum linea horæ primæ diſtat in ortum à meridie tantundem linea horæ vndecimæ in alterā partem diſtat. Sic hora ſecūda & decima æqualiter hinc inde à meridie diſtant. Itidem hora.3. &.9. Itemq́ hora.4.&.8. Hora etiam.5.&.7. Ex vno ergo quadrante reliquum facies traducēdo hinc inde à linea horæ duodecimæ quæ erat alter diametrorum, æqualia horarum ſpacia. Completo itaq; ſemicirculo ſi lineas ad centrum ductas produxeris in oppoſitam circumferentiā habebis omnes horas. Index autem erit ſtylus ex centro circuli eleuatus ſupra lineā horæ duodecimæ, atque inclinatus ſecundum axis mundi inclinationem, hoc eſt ſecundum angulum latitudinis regionum. Numerando igitur in quadrante latitudinem regionis, atque per eam ex centro ducendo lineam rectam: qualem angulum ea facit cū linea duodecimæ, talem faciet index cum eadem linea duodecimæ. Cōfice igitur tibi tabellam deſinentem in angulum æqualem

Index horarius.

illi,

illi quem in plano didiciſti, ex ligno aut ære, ac per eam ſtyli eleuationem corrige. Aut ipſam tabellam ſuper linea duodecimæ firma, ita vt anguli conus in centro deſinat circuli, atque ipſa tabella ad angulos rectos conſiſtat. Sic habes horologium quod in plano horizontis collocatũ ſecundum mundi plagas, ita vt linea duodecimæ recte meridiem aſpiciat, ſole lucente ac non impedito horas indicabit.

Horologium Horizontale
ad latitud.51.

CAPVT XXVI.

Quo pacto Horologium murale deſcribatur ex ſphæra ad quamuis latitudinem regionis.

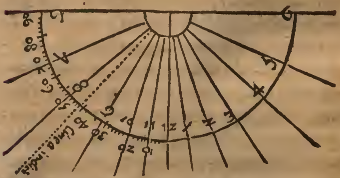
COmponatur ſphæra quemadmodum in præcedenti capite dictum eſt. Pro horis quoq; prima, ſecunda, tertia, & reliquis per ordinē: applicetur meridiano gradus Æquatoris. 15. 30. 45. 60. 75. Quadrans verò altitudinis ad verticis punctum aptetur, ac pes eius in occidentem Æquinoctialem dirigatur, atque ſic per horarum omnium inueſtigationem conſeruetur. Singulis autem vicibus cum gradus Æquatoris horis ſingulis attributos meridiano applicueris, notabis diligenter gradus eorumq; partes, quos Colurus Æquinoctiorū abſcindit in Quarta altitudinis numerādo à vertice deorſum. Illi ſiquidem horarum diſtantias in plano murali indicant. Appello autem nunc planum murale, ſuperficiem planam ad perpendiculum erectam, & meridiei exactiſſimè obiectam, extenſam autem directè ab Occidente in Orientē. Sic igitur in latitudinē. 51. graduum, inuenies (exempli gratia) diſtantiā horæ primæ à meridie. 9. gra. 33. mi. Horæ ſecūdæ. 19. grad. 58. mi. Horæ tertiæ. 32. gra. 11. mi. Quartæ. 47. grad. 28. mi. Quintæ. 66. grad. 55. mi. Sexta autē, ſicut

in

in præcedẽti, quadrãte diſtat à duodecima. Deſcribe igitur in plano ſemicirculum, eumque in duos quadrãtes diuide, ducto ſemidiametro ex centro ad mediũ ſemicircumferentiæ. Hæc erit linea duodecimæ. Diuide iam quadrantem in 90. partes. Numera quoq; diſtantias horarum ex ſphæra deprehenſas à duodecima hora, quas diſtãtias hinc inde à duodecima æquales effice: atq; ex notis ad centrũ lineas ducito. Erit itaque completum horologium quod ſi ad murum componas, ita vt directe meridiei obuertatur, ac perpendiculariter ſtet: ſufficiet ad horas indicandas ex ſolis vmbra. Verum index qui ex centro producetur, cum linea duodecimæ non faciet angulum latitudinis regionis, ſed angulum Æquatoris & horizontis. Hunc autem cognoſcis ſi latitudinem regionem ex. 90. gradibus auferis. Vt in latitudine. 51. graduum angulus indicis muralis erit. 39. graduum. Numerando igitur in quadrante iam diuiſo. 39. gradus, ducendoque lineam ad centrum, habes angulum quem facit hæc linea cum linea duodecimæ. Secundum quem ſtylum ex centro horologij muralis compones. Horologiũ verò murale meridiẽ aſpiciẽs, & perpendiculariter erectũ, nunquã vltra duodecim horas cõplectitur, atq; hinc eſt quòd ſemicirculũ tantũ propoſuerimus. Index.

Poſſet quoque ex ſphæra horologium ad quamcunque ſuperficiem deſignari, verum ſufficiunt hæc pro noſtro inſtituto. Nam multo plura atque infinita quodammodo de vſu globi præcepta adiicere liceret: niſi modus in omni re ſeruandus eſſet. Potiſſimũ verò in hoc inſtrumento, quod ipſum ſua facilitate prompta ſeſe explicat, ac captui diſcentium quaſi ſponte obuiat. Niſi ſanè quis omnium rerum ignarus, ac nullis initiatus mathematicis artibus accedat. At ſapienti dictum ſat eſt.

Horologium murale
ad latitud. 51.

Finis ſecundæ partis.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

TERTIA PARS
de orbis diuiſione.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CAPVT PRIMVM.

ORbis habitabilis portio, à veteribus oı̄bus in tres diuiſa fuit præcipuas partes: ſcilicet Europã, Aſiam, & Aphricã: quibus nunc quartam adiungimus cæteris non imparem Americam. Europam licet omnium minimam primũ deſcribere ſolent geographi, cùm ob frequentiores in ea cultores, tum ob præclara eorum geſta qui hanc incoluêre. Aliæ enim partes licet maiores ac vaſtiores pateant, minus tamẽ ſunt habitatæ, adeò quidẽ vt quæ de Aſiæ maiori parte tradantur, fabulæ loco habeantur: Similiter de Aphricæ parte quæ in Auſtrũ vergit. Americæ verò quaſi Megarenſiũ nulla apud eos fuit mentio facta. Terminatur autem Europa vndique ferè pelago: ab occidentis enim parte oceanum habet occidentalem aut Vergiuum, deinde mare Cantabricum: à boreali, Aquitanicũ & Britannicum: à ſeptentrione Germanico alluitur oceano & hyperboreo: pars orientalis ab Aſia Tanai fluuio dirimitur, qui ex montibus Hyperboreis prorumpens in paludem Mæoti- Europæ deſcriptio. Tanaïs fluuius.

 dis

dis decurrit. Idem hic fluuius à Barbaris Silis dicitur & Don. Deinde palude ipſa Mœotidis clauditur, poſtea Cimmerio Boſphoro, põto Euxino: hinc propontide & Helleſponto: ſequitur deinde mare Ægeum. Partem quæ Auſtrum aſpicit mare mediterraneum ab Aphrica ſeiungit: quod varia tamen interim pro locorum, nationum, inſularum, euentorumq́ diuerſa ratione nomina ſortitur. Poſt Ægeũ ſequitur Mirtoum, deinde Lybicum vel Punicũ, deinde magis in occidentem & boream mare Hadriaticum vel mare Superũ vel Venetum: Sub Italia mare Tyrrhenum aut inferũ, Liguſticum, Sardoum, Siculum à Sicilia, Balearicũ, ab inſulis illius nominis: poſtea Ibericum ab Hiſpania, quæ græcis Iberia ab Ibero fluuio dicta fuit. Demũ quod anguſta via Iberiam à Mauritania ſeparat mare, Herculeum fretũ à geographis dicitur, nunc verò ſtrictum Sibiliæ vel ſtrictum de Gibaltar. Hæc de Europæ deſcriptione aut circumſcriptione animo hærere oportet, vt ſciamus, & in prõptu habeamus quæ regio, aut quis mons, cuius ſit partis mundi, ſi fortè aut ſcribere aut dicere aliquãdo animus fuerit, quod quidem Momi auribus dignũ erit. Figura autem continentis ipſius Europæ, draconis ferè effigiem reddit, cuius caput in occidentem

Strictum Sibiliæ.

ſpectat,

ſpectat, & vtrinq; in Auſtrum aduerſamq; partem alas expandit, quæ ſunt Italia, & Cymbrica Cherſoneſus. Partes autem Europæ præcipuæ ſunt Hiſpania, Gallia, Germania, Italia, Rhætia, Vindelitia, Pãnonia, Dacia, Græcia, Sarmacia, &c. Partes Europæ

CAP. II. De Hiſpania.

HIſpania quæ & Iberia, prima pars continentis vndiq; oceano clauditur, niſi vbi Pyrenæi mõtes ipſam à Gallia ſeparãt ac diſterminant, ab ortu videlicet: ab occaſu enim habet oceanum occiduum: à ſeptentrione Cantabricum: ab oppoſita parte mare mediterraneum, quod ibi fretum Herculeum & mare Balearicum appellatur. Ptolomæus hãc in tres diuiſit partes, ſicut etiam Strabo, & plerią; veterum: ſcilicet in Bethycam, Luſitaniam, et Tarraconenſem. Nonnullis in ſex, aliis in quinque diuiditur partes: vt in Carpentaniã, Bethycã, Luſitaniã, Caleciã, Tarracon ẽſem, & Cartaginenſem. Nũc in octo ferè regna diſtincta eſt. Bethyca, aliis Betica, à Bethy fluuio vulgo Guadalqueuir, qui mediam abluit nomẽ ſortita eſt, nũc regnum Granatæ vocatur. Diſterminatur autẽ à Luſitania, fluuio Ana, qui nũc Guadiana dicitur: deinde recta linea ad Balearem vſque ciuitatẽ quam Bariã putãt: reliqua latera mari occiduo & Herculeo freto includuntur. Granata.

Hanc regionem Plin.li.3. Italiæ cõfert, quòd pulchritudine regionis, ingeniorum fœcunditate, fructuum magnitudine facile cæteras regiones antecellat: tum quia in vicino fortunatæ inſulæ adſunt, tum etiam quia quarto climati ſubeſt, quod optimam ad omnia temperiem præſtat. Hæc itẽ regio Plinio in vlteriore Hiſpania continetur cum parte aliqua Luſitaniæ.

Huic vicina eſt in mari occiduo non longe à continenti inſula fertilis oleaſtri Gades, græcis Gades inſula. *γαδεῖρα: Dyoniſio Cotynuſa, Volunt alij dictã fuiſſe Erythream. Dicitur hodie Calix ſiue Calys. Luſitania à luſu Liberi patris dicta, habet à Septentrione Tarraconenſem Hiſpaniam diuiſam ab ea Durio fluuio: hinc linea ad Anam fluuium latus orientale finit: Anas verò fluuius meridionale: demum occidentalis pars oceano alluitur occiduo.* Portugalia *Hanc noſtra ætas Portugaliam vocat, quanquam limites eius nonnihil à veterum diſtinctione varient: vnde & hodie ad inſulas Moluccas ſub Indĩa ſitas nauigatur. Vnicus in ea eſt mons lunæ, in latere occiduo ſitus, vnde promontorium Lunarium, Ponte de luna. Tarraconẽſis Hiſpaniæ tertia pars, habet à meridie mare Balearicum, ex aduerſo Cantabricum: ab occaſu occiduum, & partem Luſitaniæ: ab ortu Pyrenæos montes qui Gal-*

liæ

liæ obiiciuntur. Tota hæc pars quinq; iam regna complectitur, Gallitiam primam ab occidentali parte, regnum Nauarræ ſtatim à Pyrænæis montibus ſupra Durium fluuium, qui & Dorias dicitur: Regnum Caſtellæ, aliis Caſtiliæ, inter Gallitiam & Nauarræ regnum in gradibus longitu. 12. la. 42. Regnum Catelloniæ ſupra Baleares inſulas ad mare noſtrum, ſiue Ibericum. Regnum Tarraconēſe, quod alij omiſſa vnica litera Aragoniæ dicūt, proximum etiam à montibus Pyrænæis, verum ad partem meridionalem, ita vt mare noſtrum ipſum alluat. Quibus etiam Legionis & Toleti regna adnumerantur. Fluuij Hiſpaniæ partim dicti ſunt. Eſt præterea Tagus fluuius notus ab auri arenulis. Item Iberus fluuius vulgo Ebro ex Vindio monte in mare Balearicum progreditur. Idem mons nunc Ronciuallis dicitur & Rauanella. Demum ſub Tarraconenſi Hiſpania, duæ iacent inſulæ non longe diſſitæ Baleares, quarum quæ magis ſpectat in occidentē maior aut maiorica dicitur, reliqua minor aut minorica. Adiacet etiam Luſitaniæ Londobris inſula quæ nunc cum aliis paruis inſulis Berlingæ dicuntur, longitudine. 3. grad. latitudine 41. ferè.

Gallicia. Nauarra. Caſtellæ. Catelloniæ Terraconiæ Tagus flu. Iberus flu. Baleares. Maior. Minor.

CAPVT

Ambianos poſuit, Atrebates, et Cameracenſes.
Pro Campania. Bellouacos, Veſſones ſiue Sueſ
ſiones, & proximos Renos & Romanduos, hoc
Veromanduos. *eſt Veromanduos collocauit. Continet autem*
Belgica plures alias prouincias, quas noſtra
ætas Germaniæ attribuit inferiori, vt Flan-
driam & Hannoniam ad oceanum Germani-
cum, vbi Pto. Morinos deſcripſit, atque vt ait
Volatera. Bellocaſſios. Poſtea in ortum ac Bo
Hollandia. *ream Hollandiam: Cuius populum Batauos*
appellat Ptolomæus. Hinc redeundo verſus
Brabantia. *Auſtrum Brabãtiam habet loco quo Ptolomæ-*
us Tongros, ac alij Grudios collocant ſub gra.
long. 26. mi. quaſi. 30. lat. 51. mi. 30. Deinde Gel
Geldria. *driam ducatũ, cuius incolæ & Sicambri & Pto*
lomæo Menapij dicti videtur. Hinc Auſtrum
verſus Luxemburgẽſis ducatus cõtinetur apud
Vaſtum renum. *Moſellam fluuium, quem Obrincum nominat*
Ptol. Atque hinc etiam magis in Auſtrum Lo
Lotharingia. *tharingiæ ducatus eſt loco quo Ptolomæus Leu*
cos & Tullenſes deſcripſit, proximosq; Neme-
tos. Quibus etiam vicina eſt Alſatia vini opti
mi ferax neque frumenti indiga, in gra. lon. 28.
lat. 48. ferè. Hinc etiam atque etiã verſus me-
ridiem apud fontes Rheni atq; Alpes, Suitia,
Suitia. *ſiue Suiceri, veteribus Heluetij, Marte clari.*
Hæ verò poſteriores prouinciæ Germaniæ ſu-

perioris

perioris ſunt partes: Illæ verò, inferioris: cuius populi moribus ac linguis proxime accedunt ad Germanos: Imò vult Plin. hanc Galliæ partē per M. Agrippam populis transrhenanis occupatam fuiſſe. In hac Galliæ parte ingens eſt ſylua (Arduennam vocant) 30. miliaribus ab auſtro in ſeptentrionem protēſa, cuius medium habet gra. longitu. 29. mi. 40. lati. verò. 49. mi. 24. Sequitur nunc quarta Galliæ pars Narbonenſis, quæ & Tranſalpina Cæſari dicitur, ab occaſu montibus pyrænæis contenta, E regione Alpibus: à ſeptentrione Lugdunenſis & Belgicæ Galliæ parte: A meridie mari Gallico. Continet nunc regiunculas, Prouinciā & Delphinatum, apud Alpes & mare Liguſticum. Prouinciam maritimā prorſus, Delphinatum ad Rhodanū, magisq́ ad Boream. Deinde magis in occaſum vltra Rhodanum fluuium, Longodocham, in quo loco Pto. Tectoſaces & Volcas deſcribit: Demum apud Galliæ Belgicæ limites, Sabaudiam: cuius olim gentes Allobrogæ Ptolomæo dictæ fuiſſe videtur & Memini. Montes præcipui Galliæ ſunt Cemeni vel Cameni, nunc Cauerna, in gra. lon. 22. la. 46. Vogeſus mōs alpibus iunctus. Fluuij Garumpna, ex Cemenis montibus in mare Aquitanicū fluens: Liger ex eodē monte verſus mare Britan-

Arduenna ſylua.

Prouincia. Delphinatus.

Longodocha.

Sabaudia.

Cauerna mons.

quadrantem in.90.partes more conſueto. Mox ab hora.12.exorſus cõputa diſtantias horarum antea annotatas ex ſphæra. Nempe pro prima hora.11.grad.45.mi.pro ſecunda.24.gra.9.mi. atque ita de reliquis. Ex notis his in quadrante acceptis ducantur lineæ ad centrum circuli. Sic igitur quadrantem vnum abſoluiſti. Sed quantum linea horæ primæ diſtat in ortum à meridie tantundem linea horæ vndecimæ in alterã partem diſtat. Sic hora ſecũda & decima æqualiter hinc inde à meridie diſtant. Itidem hora.3. &.9. Itemq; hora.4.&.8. Hora etiam.5.&.7. Ex vno ergo quadrante reliquum facies traducẽdo hinc inde à linea horæ duodecimæ quæ erat alter diametrorum, æqualia horarum ſpacia.

Completo itaq; ſemicirculo ſi lineas ad centrum ductas produxeris in oppoſitam circumferentiã habebis omnes horas. Index autem erit ſtylus ex centro circuli eleuatus ſupra lineã horæ duodecimæ, atque inclinatus ſecundum axis mundi inclinationem, hoc eſt ſecundum angulum latitudinis regionum. Numerando igitur in quadrante latitudinem regionis, atque per eam ex centro ducendo lineam rectam: qualem angulum ea facit cũ linea duodecimæ, talem faciet index cum eadem linea duodecimæ. Cõfice igitur tibi tabellam deſinentem in angulum æqualem

Index horarius.

illi,

illi quem in plano didiciſti, ex ligno aut ære, ac per eam ſtyli eleuationem corrige. Aut ipſam tabellam ſuper linea duodecimæ firma, ita vt anguli conus in centro deſinat circuli, atque ipſa tabella ad angulos rectos conſiſtat. Sic habes horologium quod in plano horizontis collocatũ ſecundum mundi plagas, ita vt linea duodecimæ recte meridiem aſpiciat, ſole lucente ac non impedito horas indicabit.

Horologium Horizontale
ad latitud. 51.

CAPVT XXVI.

Quo pacto Horologium murale deſcribatur ex ſphæra ad quamuis latitudinem regionis.

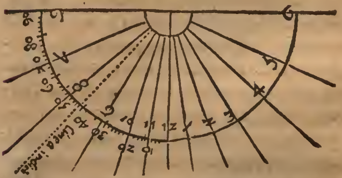
Componatur ſphæra quemadmodum in præcedenti capite dictum eſt. Pro horis quoq; prima, ſecunda, tertia, & reliquis per ordinē: applicētur meridiano gradus Æquatoris. 15. 30. 45. 60. 75. Quadrans verò altitudinis ad verticis punctum aptetur, ac pes eius in occidentem Æquinoctialem dirigatur, atque ſic per horarum omnium inueſtigationem conſeruetur. Singulis autem vicibus cum gradus Æquatoris horis ſingulis attributos meridiano applicueris, notabis diligenter gradus eorumq; partes, quos Colurus Æquinoctiorū abſcindit in Quarta altitudinis numerādo à vertice deorſum. Illi ſiquidem horarum diſtantias in plano murali indicant. Appello autem nunc planum murale, ſuperficiem planam ad perpendiculum erectam, & meridiei exactiſsimè obiectam, extenſam autem directè ab Occidente in Orientē. Sic igitur in latitudine. 51. graduum, inuenies (exempli gratia) diſtantiā horæ primæ à meridie. 9. gra. 33. mi. Horæ ſecūdæ. 19. grad. 58. mi. Horæ tertiæ. 32. gra. 11. mi. Quartæ. 47. grad. 28. mi. Quintæ. 66. grad. 55. mi. Sexta autē, ſicut

in

in præcedẽti, quadrãte diſtat à duodecima. Deſcribe igitur in plano ſemicirculum, eumque in duos quadrãtes diuide, ducto ſemidiametro ex centro ad mediũ ſemicircumferentiæ. Hæc erit linea duodecimæ. Diuide iam quadrantem in 90. partes. Numera quoq; diſtantias horarum ex ſphæra deprehenſas à duodecima hora, quas diſtãtias hinc inde à duodecima æquales effice: atq; ex notis ad centrũ lineas ducito. Erit itaque completum horologium quod ſi ad murum componas, ita vt directe meridiei obuertatur, ac perpendiculariter ſtet: ſufficiet ad horas indicandas ex ſolis vmbra. Verum index qui ex centro producetur, cum linea duodecimæ non faciet angulum latitudinis regionis, ſed angulum Æquatoris & horizontis. Hunc autem cognoſcis ſi latitudinem regionem ex. 90. gradibus aufers. Vt in latitudine. 51. graduum angulus indicis muralis erit. 39. graduum. Numerando igitur in quadrante iam diuiſo. 39. gradus, ducendoque lineam ad centrum, habes angulum quem facit hæc linea cum linea duodecimæ. Secundum quem ſtylum ex centro horologij muralis compones. Horologiũ verò murale meridiẽ aſpiciẽs, & perpendiculariter erectũ, nunquã vltra duodecim horas cõplectitur, atq; hinc eſt quòd ſemicirculũ tantũ propoſuerimus. Index.

Poſſet quoque ex ſphæra horologium ad quamcunque ſuperficiem deſignari, verum ſufficiunt hæc pro noſtro inſtituto. Nam multo plura atque infinita quodammodo de vſu globi præcepta adiicere liceret: niſi modus in omni re ſeruandus eſſet. Potiſſimũ verò in hoc inſtrumento, quod ipſum ſua facilitate prompta ſeſe explicat, ac captui diſcentium quaſi ſponte obuiat. Niſi ſanè quis omnium rerum ignarus, ac nullis initiatus mathematicis artibus accedat. At ſapienti dictum ſat eſt.

Horologium murale
ad latitud. 51.

Finis ſecundæ partis.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

TERTIA PARS
de orbis diuiſione.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CAPVT PRIMVM.

ORbis habitabilis portio, à veteribus oībus in tres diuiſa fuit præcipuas partes: ſcilicet Europā, Aſiam, & Aphricā: quibus nunc quartam adiungimus cæteris non imparem Americam. Europam licet omnium minimam primū deſcribere ſolent geographi, cùm ob frequentiores in ea cultores, tum ob præclara eorum geſta qui hanc incoluêre. Aliæ enim partes licet maiores ac vaſtiores pateant, minus tamē ſunt habitatæ, adeò quidē vt quæ de Aſiæ maiori parte tradantur, fabulæ loco habeantur: Similiter de Aphricæ parte quæ in Auſtrū vergit. Americæ verò quaſi Megarenſiū nulla apud eos fuit mentio facta. Terminatur autem Europa vndique ferè pelago: ab occidentis enim parte oceanum habet occidentalem aut Vergiuum, deinde mare Cantabricum: à boreali, Aquitanicū & Britannicum: à ſeptentrione Germanico alluitur oceano & hyperboreo: pars orientalis ab Aſia Tanai fluuio dirimitur, qui ex montibus Hyperboreis prorumpens in paludem Mæotidis

Europæ deſcriptio.

Tanaïs fluuius.

dis decurrit. Idem hic fluuius à Barbaris Silis dicitur & Don. Deinde palude ipſa Mœotidis clauditur, poſtea Cimmerio Boſphoro, põto Euxino: hinc propontide & Helleſponto: ſequitur deinde mare Ægeum. Partem quæ Auſtrum aſpicit mare mediterraneum ab Aphrica ſeiungit: quod varia tamen interim pro locorum, nationum, inſularum, euentorumq́ diuerſa ratione nomina ſortitur. Poſt Ægeũ ſequitur Mirtoum, deinde Lybicum vel Punicũ, deinde magis in occidentem & boream mare Hadriaticum vel mare Superũ vel Venetum: Sub Italia mare Tyrrhenum aut inferũ, Liguſticum, Sardoum, Siculum à Sicilia, Balearicũ, ab inſulis illius nominis: poſtea Ibericum ab Hiſpania, quæ græcis Iberia ab Ibero fluuio dicta fuit. Demũ quod anguſta via Iberiam à Mauritania ſeparat mare, Herculeum fretũ à geographis dicitur, nunc verò ſtrictum Sibiliæ vel ſtrictum de Gibaltar. Hæc de Europæ deſcriptione aut circumſcriptione animo hærere oportet, vt ſciamus, & in prõptu habeamus quæ regio, aut quis mons, cuius ſit partis mundi, ſi fortè aut ſcribere aut dicere aliquãdo animus fuerit, quod quidem Momi auribus dignũ erit. Figura autem continentis ipſius Europæ, draconis ferè effigiem reddit, cuius caput in occidentem

Strictum Sibiliæ.

ſpectat,

ſpectat, & vtrinq; in Auſtrum aduerſamq; partem alas expandit, quæ ſunt Italia, & Cymbrica Cherſoneſus. Partes autem Europæ præcipuæ ſunt Hiſpania, Gallia, Germania, Italia, Rhætia, Vindelitia, Pānonia, Dacia, Græcia, Sarmacia, &c. Partes Europæ

CAP. II. De Hiſpania.

Hiſpania quæ & Iberia, prima pars continentis vndiq; oceano clauditur, niſi vbi Pyrenæi mōtes ipſam à Gallia ſeparāt ac diſterminant, ab ortu videlicet: ab occaſu enim habet oceanum occiduum: à ſeptentrione Cantabricum: ab oppoſita parte mare mediterraneum, quod ibi fretum Herculeum & mare Balearicum appellatur. Ptolomæus hāc in tres diuiſit partes, ſicut etiam Strabo, & pleriq; veterum: ſcilicet in Bethycam, Luſitaniam, et Tarraconenſem. Nonnullis in ſex, aliis in quinque diuiditur partes: vt in Carpentaniā, Bethycā, Luſitaniā, Caleciā, Tarraconēſem, & Cartaginenſem. Nūc in octo ferè regna diſtincta eſt. Bethyca, aliis Betica, à Bethy fluuio vulgo Guadalqueuir, qui mediam abluit nomē ſortita eſt, nūc regnum Granatæ vocatur. Diſterminatur autē à Luſitania, fluuio Ana, qui nūc Guadiana dicitur: deinde recta linea ad Balearem vſque ciuitatē quam Bariā putāt: reliqua latera mari occiduo & Herculeo freto includuntur. Granata.

Hanc regionem Plin.li.3. Italiæ cõfert, quòd pulchritudine regionis, ingeniorum fœcundita-te, fructuum magnitudine facile cæteras regiones antecellat: tum quia in vicino fortunatæ inſulæ adſunt, tum etiam quia quarto climati ſubeſt, quod optimam ad omnia temperiem præſtat. Hæc itẽ regio Plinio in vlteriore Hiſpania continetur cum parte aliqua Luſitaniæ.

Huic vicina eſt in mari occiduo non longe à continenti inſula fertilis oleaſtri Gades, græcis Gades inſula. *γαδεῖρα: Dyoniſio Cotynuſa, Volunt alij dictã fuiſſe Erythream. Dicitur hodie Calix ſiue Calys. Luſitania à luſu Liberi patris dicta, habet à Septentrione Tarraconenſem Hiſpaniam diuiſam ab ea Durio fluuio: hinc linea ad Anam fluuium latus orientale finit: Anas verò fluuius meridionale: demum occidentalis pars oceano alluitur occiduo.* Portugalia *Hanc noſtra ætas Portugaliam vocat, quanquam limites eius nonnihil à veterum diſtinctione varient: vnde & hodie ad inſulas Moluccas ſub India ſitas nauigatur. Vnicus in ea eſt mons lunæ, in latere occiduo ſitus, vnde promontorium Lunarium, Ponte de luna. Tarracõẽſis Hiſpaniæ tertia pars, habet à meridie mare Balearicum, ex aduerſo Cantabricum: ab occaſu occiduum, & partem Luſitaniæ: ab ortu Pyrenæos montes qui Gal*

liæ

liæ obiiciuntur. Tota hæc pars quinq; iam regna complectitur, Gallitiam primam ab occidentali parte, regnum Nauarræ ſtatim à Pyrænæis montibus ſupra Durium fluuium, qui & Dorias dicitur: Regnum Caſtellæ, aliis Caſtiliæ, inter Gallitiam & Nauarræ regnum in gradibus longitu.12.la.42. Regnum Catelloniæ ſupra Baleares inſulas ad mare noſtrum, ſiue Ibericum. Regnum Tarraconẽſe, quod alij omiſſa vnica litera Aragoniæ dicũt, proximum etiam à montibus Pyrænæis, verum ad partem meridionalem, ita vt mare noſtrum ipſum alluat. Quibus etiam Legionis & Toleti regna adnumerantur. Fluuij Hiſpaniæ partim dicti ſunt. Eſt præterea Tagus fluuius notus ab auri arenulis. Item Iberus fluuius vulgo Ebro ex Vindio monte in mare Balearicum progreditur. Idem mons nunc Ronciuallis dicitur & Rauanella. Demum ſub Tarraconenſi Hiſpania, duæ iacent inſulæ non longe diſſitæ Baleares, quarum quæ magis ſpectat in occidentẽ maior aut maiorica dicitur, reliqua minor aut minorica. Adiacet etiam Luſitaniæ Londobris inſula quæ nunc cum aliis paruis inſulis Berlingæ dicuntur, longitudine.3.grad.latitudine 41.ferè.

Gallicia. Nauarra. Caſtellæ. Catellonia. Terraconia. Tagus flu. Iberus flu. Baleares. Maior. Minor.

CAPVT

CAP. III. De Galliæ terminis.

DEſcriptis Hiſpaniæ limitibus nõ ſolum ſecundum Ptolomæi, Plinij, Strabonis, aliorumq́; ſcriptorum claſsicorum opiniones, verum etiam ſecundum neotericorum aſsignationem, occurrit proxima Hiſpanis Gallia: cuius latus occidentale Pyrenæis montibus ab Hiſpania, oppoſitum Rheno fluuio à Germania diſterminatur. Reliqua duo latera oceano & noſtro mari includuntur. Atque hic fuit antiquioribus limes Galliæ, nunc non eouſque protẽditur, verùm magna pars Germaniæ inferiori acceſsit: vt Hannonia, Flandria, Brabantia, &c. Cæſar omnem Galliam in tres diuiſit partes, Aquitaniã, Celticam, & Belgicam. Aquitaniam diſtinxit à Celtis Garumno fluuio, Has à Belgis Sequana fluuio, Belgas demum à Germanis fluuio Rheno. Ptolomæus verò, ac poſteriores Geographi quatuor adſignant partes Galliæ: ſcilicet, Aquitaniã, Lugdunenſem, Belgicam, ac Narbonenſem. Aquitaniæ fines deſcribunt, ab occaſu oceanus Aquitanicus: à ſeptentrione & ortu Liger fluuius: à meridie tum Pyrenæi montes, tum etiam Narbonenſis Gallia. Diſtinguitur hodie in has prouincias, Auerniam, Guaſconiam, Andegauiam, Borboniam, Armiacum, Barim. Populi verò eius

Diuiſio Galliæ.

Aquitania.

Auernia

cius ſunt Bituriges, Vaſcones, Auerni, Lemo uices, Pictones, Xanctones, & nonnulli alij. Lugdunenſis Gallia finitur oceano Britannico à ſeptentrione: ab occaſu partim oceano, partim Aquitaniæ dictis terminis: ab ortu Sequana fluuio: ab auſtro Narbonēſem Galliam habet diuiſam ab ea Iura monte. Huius populi olim fuere Bellocaßi, Cenomanni, Redones, Nannetes, Eburaici, Sennones, Carnutes, Pariſij, Seguſiani, Hedui, ac alij nonnulli. Nunc verò Normandiam ad partem orientalem & ſeptentrionalem, iuxta Sequanam fluuium continet. Item Britanniam (cuius etiam Plinius mentionem facit) ad occidētem & boream: ſub hac verò Turoniam, & populos Samnitas, Cōſopitenſes & Arubios. Belgica veterum deſcriptione à ſeptentrione Britannicum oceanū: ab occaſu Lugdunēſem Galliā diſcretā ab ea flumine Sequana: ab aduerſa parte Rhenū fluuiū: deinde à meridie Narbonēſem Galliā habet. Diuiditur nūc in plures prouincias: ſcilicet in Picardiā proximā à Sequana fluuio ad oceanū ferè Britānicū: In Campaniā deinde magis auſtralē apud eundē fluuiū: In Borgōdiā, quæ ferè Narbonēſem attingit Galliā apud fluuiū Ararim qui Rodano coit; in quo ſitu Pto. Mediomatrices, Lingones, Sequanos, & Eluetios (quos nūc Suiceros vocāt) poſuit. Picardiæ loco Pto.

Normādia. Britannia. Turonia. Picardia. Campania.

Ambianos poſuit, Atrebates, et Cameracenſes. Pro Campania. Bellouacos, Veſſones ſiue Sueſſiones, & proximos Renos & Romanduos, hoc
Veromanduos. *eſt Veromanduos collocauit. Continet autem Belgica plures alias prouincias, quas noſtra ætas Germaniæ attribuit inferiori, vt Flandriam & Hannoniam ad oceanum Germanicum, vbi Pto. Morinos deſcripſit, atque vt ait Volatera. Bellocaſsios. Poſtea in ortum ac Bo-*
Hollandia. *ream Hollandiam: Cuius populum Batauos appellat Ptolomæus. Hinc redeundo verſus*
Brabantia. *Auſtrum Brabãtiam habet loco quo Ptolomæus Tongros, ac alij Grudios collocant ſub gra. long. 26. mi. quaſi. 30. lat. 51. mi. 30. Deinde Gel-*
Geldria. *driam ducatũ, cuius incolæ & Sicambri & Ptolomæo Menapij dicti vidẽtur. Hinc Auſtrum verſus Luxemburgẽſis ducatus cõtinetur apud*
Vaſtum renum. *Moſellam fluuium, quem Obrincum nominat Ptol. Atque hinc etiam magis in Auſtrum Lo-*
Lotharingia. *tharingiæ ducatus eſt loco quo Ptolomæus Leucos & Tullenſes deſcripſit, proximosq; Nemetos. Quibus etiam vicina eſt Alſatia vini optimi ferax neque frumenti indiga, in gra. lon. 28. lat. 48. ferè. Hinc etiam atque etiã verſus meridiem apud fontes Rheni atq; Alpes, Suitia,*
Suitia. *ſiue Suiceri, veteribus Heluetij, Marte clari. Hæ verò poſteriores prouinciæ Germaniæ ſuperioris*

perioris ſunt partes: Illæ verò, inferioris: cuius populi moribus ac linguis proxime accedunt ad Germanos: Imò vult Plin. hanc Galliæ partẽ per M. Agrippam populis transrhenanis occupatam fuiſſe. In hac Galliæ parte ingens eſt ſylua (Arduennam vocant) 30. miliaribus ab auſtro in ſeptentrionem protẽſa, cuius medium habet gra. longitu. 29. mi. 40. lati. verò. 49. mi. 24. Sequitur nunc quarta Galliæ pars Narbonenſis, quæ & Tranſalpina Cæſari dicitur, ab occaſu montibus pyrænæis contenta, E regione Alpibus: à ſeptentrione Lugdunenſis & Belgicæ Galliæ parte: A meridie mari Gallico. Continet nunc regiunculas, Prouinciã & Delphinatum, apud Alpes & mare Liguſticum. Prouinciam maritimã prorſus, Delphinatum ad Rhodanũ, magisq́ ad Boream. Deinde magis in occaſum vltra Rhodanum fluuium, Longodocham, in quo loco Pto. Tectoſaces & Volcas deſcribit: Demum apud Galliæ Belgicæ limites, Sabaudiam: cuius olim gentes Allobrogæ Ptolomæo dictæ fuiſſe videtur & Memini. Montes præcipui Galliæ ſunt Cemeni vel Cameni, nunc Cauerna, in gra. lon. 22. la. 46. Vogeſus mõs alpibus iunctus. Fluuij Garumpna, ex Cemenis montibus in mare Aquitanicũ fluens: Liger ex eodẽ monte verſus mare Britanicum:

Arduenna ſylua.

Prouincia. Delphinatus.

Longodocha.

Sabaudia.

Cauerna mons.

Fluuíj. *nicum: Sequana ferè ex Vogeſo in Britãnicum oceanum: Rhodanus ex Alpibus in mare Liguſticum, cõſtituens interim lacum Lemanum ingentẽ, cuius accolæ Alemani ſunt & regio Alemania dicitur.* Alemania. *Scalda flu. quẽ Pto. Tabudã vocat, ex Veromãduorũ regione ortus, variisq́; auctus et fluuiis & riuulis Antuerpiã præterfluẽs in mare Germanicũ ſe exonerat. Cuius oſtio obiectæ partim ſunt, partim vicinæ, inſulæ Zelandiæ hodie vocatæ. In quibus ex ſalis apparatu quæſtũ haud cõtemnẽdum faciũt incolæ. Creduntur olim cõtinẽtis fuiſſe partes, at nũc ita diuulſæ ſunt, vt vix aggeribus maximo ſumptu congeſtis ſe ab oceani impetu tueri queãt. Sitæ ſunt in lon. 26. gra. la. 52. gra. 20. mi. ferè.*

CAP IIII. De inſulis Britannicis.

GAlliæ iamiam à nobis deſcriptæ, ſupiminẽt à ſeptentrione inſulæ duæ Britannicæ, quarum quæ magis in occaſum vergit Hybernia dicitur hodie Iirlandt. Iirlandt. *Gens eſt immanis, ferox & inculta. Equos mittit oneribus ferẽdis q̃ aptiſsimos. Hinc verſus Bœream ſita eſt inſula Iſlandia ad mare glaciale, cuius* Islandia. *incolæ Ichtiophagi ſunt, habet autem latitudinem ab Æquatore tantam vt Circulus Arcticus mediam ſecet, hoc eſt. 66. grad. cum ſemiſſe ferè. Longitudinem verò. 8. aut. 9. graduum.*

Sunt

Sunt in ea montes perpetuo ardentes, qui tamen niuem in verticibus nunquam amittunt. Paret regi Noruegiæ. Albion inſula Britannica Hyberniæ ad ortum ſita, naturaq́ (vt ait Cæſar) triquetra, cuius latus imum contra Galliam eſt, habet à ſeptentrione oceanum Deucalidonium: ab ortu Germanicum, ab auſtro Britannicum, ab occaſu Vergiuum. Hæc inſula iã nomine mutato in duo diuiſa eſt regna, Angliam & Scotiam, limite (vbi arctior eſt) duorum plus minus paſſuum. Angliam autem ab Angilis Teutonorum populis qui eam occuparunt, nomen ſortitam eſſe ſcribit Volateranus. Angliæ ſolũ fertile eſt, maxime pecoribus alendis aptum. Vnde & lanificiis ditatur. Nam vt lupos non habet, ita oues plurimas alit. Mittit & ſtannum, & plumbum: Habetq́ non ſolum metallorũ fodinas, ſed et ſalis. Nec caret gẽmis. Potiſſimũ verò Gagatem lapidẽ abunde profert. Mores, lingua, cultusq́ Anglis Scotisq́ nõ multum diſſimiles: Animorum tamen conſenſus rarus eſt. Huius item inſulæ extremitati Aquilonari obiectæ ſunt inſulæ triginta numero, vocatæ Orchades, Regi Scotiæ ſubditæ: ſub grad. longitud. 30. vt Pto. ponit, Verum vt recentiores. 22. gra. cũ ſemiſſe ferè. Latitudo circa mediũ earum eſt. 61. gra. ac paulò amplius.

Anglia.

Orchades.

Sunt etiam inter Hyberniam & Scotiam plu-
Ebudæ. *res inſulæ Ebudæ vocatæ, Quarum longitudo eſt.15.aut.16.ferè grad. latitudo.59.circa medi*
Hetlandia. *um ipſarum. Porrò & magis in Arctum Hetlandiæ inſulæ ponantur non paruæ magnitudinis, circa latitudinem.63.ferè gra. longitu. quaſi.15. An verò vna ex iſtis ſit ea quæ Ptolomæo*
Thyle. *veteribusq́ ſcriptoribus dicta fuit Thyle, an potius ingens illa inſula dicta Iſlandia ego neq́ conſtanter affirmare, neque etiam prorſum negare auſim: eo quòd nũc nulla eo loco deprehendatur inſula quo Ptolomæus ſtatuit Thylen. Nec mirum adeo quia nunc recentiores longe aliam faciunt longitudinem regionum, præcipue circa Scotiam vicinasq́ inſulas, quam Ptolomæus crediderit. Sed de his ſatis.*

CAP. V. De Germania.

G*Ermania cognomine magna, verſus occaſum Rhenum attingit, à Septentrione oceanò alluitur Germanico. Ab ortu Viſtulam fluuium habet & Carpatum montẽ: Reliqua pars Danubio fluuio & Alpibus clauditur.*
Germania vnde dicta. *Dicta autem eſt Germania eo quòd eius gentes germani ſiue fratres viderentur Gallorum. Regiones eius nominibus parũ cũ veterũ deſcriptione nũc cõueniũt. Pli. vniuerſam Germaniam in quinque diuidit genera, Iſthæuones*

 pro-

proximos rheno, deinde in Hermiones, Ingeuo nes, Vindelos, & Peucinos. Pto. in tres præcipuas diuiſit partes, ſcilicet in Germaniã ſuperiorẽ, Inferiorẽ, ac magnã. illæ iam dictæ ſunt. Reſtat tertia Germaniæ pars, cuius à ſeptentri one circa Rheni oſtia, prima regio occurrit Phryſia vel Friſia, nomẽ adhuc vetus retinẽs. Nunc in tres diuiſa partes, occidẽtalem, orientalem, & mediã Grueningenſem, Proxima eſt Saxonia ſub Cymbrica Cherſoneſo aut ſub Danis, cuius populi proximi à Danis Saxones apud Pto. li. 2. dicũtur: reliqui verò Teutonarij, Cauchi, Angriuarij, &c. Habet deinde Saxonia ab occaſu, prope Rhenũ flu. Buſactores paruos, quos Pli. Iſthæuones appellat, & proximos Sycãbros. Quorũ loco nunc Geldriæ ducatus pars eſt, cũ Zutphaniæ comitatu, & proximis ciuitatibus. Sequũtur paulũ ad Auſtrũ magis Lõgobardi, Caſuari, Tenceri, & Incriones, eã incolentes regionẽ quæ nũc partim Haſſia eſt, partim Vueſtphalia. Alioqui Buſactori maiores et Chæmæ Vueſtphaliæ partẽ incolebãt: & Chattæ, Haſſiæ partẽ magis oriẽtalẽ vſq; ad Turingiã, quæ & à Caſuaris colebatur. Hinc rurſum ad Reni latus magisq; in auſtrũ, Intuergi, Vargiones, & Carithni habitabãt, quæ nũc Frãconia creditur, nobilis Germaniæ regio in lon. 30

Phryſia. Saxonia. Vueſtphalia. Haſſia. Turingia. Franconia.

Miſnia. *ferè grad.la.50. Miſnia verò regio circa Albis fluuij ductū eſt vbi Ptol. Camanos & Tubātos deſignauit ſub grad.lon.36.la.51. Rurſus apud*
Sueuia. *Rhenū & Danubij ortū Sueuia eſt nomē adhuc vetus retinens, & Valeſia circa Rodani fontes inter alpiū iuga illā nōnulli apud Albim flu. deſcribūt: verū Straboni noſtra deſcriptio & hodierna reſpōdet, Pto.tamē Sueuorū ſitū ſtatuit vbi nos Saxoniā deſcripſimus apud Angilos et Lōgobardos. Huc vſq; in Germaniæ deſcriptione à ſeptentrione in meridiē inter duos fluuios Rhenū atq; Albim proceſſimus, nūc eodē ordine regiones quæ ſunt inter Albim & Viſtulā fluuios pcurremus. In quibus tn̄ enarrādis nōſtrā nō prorſus adſtringimus fidē: ſed tantū dicturi, quantū cōiectura adſequi licet, facta collatione nouæ deſcriptiōis orbis cū Ptolomæi tabulis coſmographicis. Extremum igitur cōtinētis in Arctos ēxtēſum Cymbrica Cherſoneſus eſt: Cuius populi Cymbri, Charudes, Phunduſij, Cobādi, & Chali dicti ſunt, à Ptolo. nos verò vno noīe*
Dania. *Danos dicimus, & Cherſoneſum, Daniam, alij Iutiā & Holſatiā. Qui magis auſtrū et ortum*
Mechelburgēſes *ſpectāt populi, Veruni ſunt & Pharodini, Mechelburgēſes à neotericis dicti, ſub gra.lō.37.la.*
Pomerania *56.ferè. Deinde ad Viſtulā vſq; flu. Pomerania regio extēditur, quā incolebant olim Sidini &*
Marca. *Ruticlij. Marca antiqua regio ſic dicta vltra*

Albim ponitur, Cuius populos Pto. Sennones, Loccobardos, & Batinos appellat. His orie͂ta liores Lutyburi ſub Marchia noua cõtine͂tur in gra. lõ. 40. ferè. la. 53. Sequitur ad auſtrũ Schleſia & Vratiſlauia regiones ſic ſatis agrorũ vbertate prædita quarũ populi Danduti et Cogni dicti ſunt, ſub gra. lon. 40. lat. 50. & mi. 40. Inde ad Albis fontes occurrit Boëmiæ regnũ mõtib. et ſyluæ Herciniæ parte intercluſum, frume͂tiq́; ferax, ſub grad. lon. 36. mi. 20. la, 49. mi. 40. In eodẽ ferè ſitu Pto. Boëmos deſcribit, verũ paulò magis verſus Danubium flu. Poſtea paulò plus ad ortum & Danubium Morauia regio eſt, in montes vſq; Sarmaticos extenſa, vini frumentiq́; fertilitate gaudens. Huius populi Marcomanni Pto. dicuntur, ſub gra. lon. 40. la. 48. & ſemiſſe. Hæc de Germaniæ regionibus & populis maxime celebratis huc vſq;. Montes Germaniæ præcipui ſunt Alpes qui eam ab Italia ſeiungũt, ſub gra. lon. 30. la. 45. 46. & 47. Carpathus mons ſub. gra. lon. 44. 45. 46. & 47. la. 48 Hic tamen nõ tam Germaniã occupat, q̃ finit. Abnobius mõs ſub gra. lõ. 32. la. 51. ferè, qui nũc Haſſiæ ſunt et vicinarũ regionũ mõtes. Eſt inſup Germania multis ac de͂ſiſſimis ſyluis cõſita, Præcipua tñ vnde oẽs aliæ ortũ habere vide͂tur Hercinia ſylua eſt, aut ſecũdũ Ptq. Orciniũ ne-

Marchia

Schleſia.

Boëmia.

Morauia

Montes.

Hercinia ſylua.

mus,apud Abnobium montẽ orta,& circa Boẽmiam,deinde per totã Germaniam ac per Sarmatiam Europæ ſerpens ad hyperboreos vſque montes extenditur:verum interim diuerſa pro diuerſis regionibus nomina accipit. In principio enim Nigra ſylua dicitur: deinde alia atq; alia in ſucceſſu admittẽs nomina. Eſt item alia ingens ſylua Semana à Ptol.dicta circa Thuringiam orta & in diuerſas etiam partes Germaniæ diffuſa. Quæ nunc Picearia dici videtur. Fluuii. *Fluuij hij ſunt: Danubius haud admodum longe ab Alpibus in nigra ſylua,in longitu.30 grad.lat.48.gra.10.mi.quaſi ortus,multiſq; aſſumptis fluuiis ſex oſtiis in pontum Euxinum erũpit. Rhenus ex alpibus in ea parte vbi Adula eſt mons eminentiſſimus in oceanum Germanicum inter Phryſiam & Hollandiam tribus potiſſimum oſtiis egreditur. Obrincus flu.* Moſella. *qui nũc Moſella putatur,circa Vogeſum montem fontes habens,Rheno coniungitur. Moſa etiam nõ longe à Vogeſo ortus,itidem cũ Rheno ſe admiſcet circa Brabantiam. Amaſius per Phryſiã in Vueſtphalia ortus in mare Germanicum profluit. Viſurgus in Thuringia incipiens,in mare Germanicum deſinit. Hic nunc* Beſera. *Beſera dicitur. Albis fluuius prope Boëmiam exortus, in mare Germanicum Daniam à de-*

xtris

vtris linquens ſeſe exonerat. Sueuus fluuius, quem nunc Spre vocant, in montanis Boëmiæ & Schleſiæ ortus, in mare Sarmaticum egreditur. Sequitur hunc ad ortum Viadus fluuius aut Odera. Demum Viſtula fluuius in mõtibus Sarmaticis ortus, Germaniam à Sarmatia diſterminans in mare Sarmaticum defluit. Hic etiam Iſula dicitur Melæ. Spre.flu.

CAP. VI. De Sarmatia Europæ.

Sarmatia Europæa, cuius gentes omnes cũ Sarmatiæ Aſiaticæ populis Scythas veteres vocauêre, deinde Sauromatas tantum, quas nunc Sarmatas dicimus: ab Arctis habet mare Sarmaticum cum ſinu Venedico ab occaſu Viſtulam fluuium, ſecernentem eam à Germania, ab oppoſita parte Thanaim fluuiũ cum palude Meotidis, deinde meridionale latus terminat Carpatus mons cum Sarmaticis montibus. Plurimas nunc continet regiones Poloniã maiorem & minorem, illa à Pomeriana Ducatu incipiens vtrunq; latus Viſtulæ occupat & verſus occidentem ad Oderam fluuium vſque protenditur, huius gentes Vandali & nonnullis Vindali dictæ fuerũt ſub gra.lon.45.la.52. Altera verſus Auſtrum in mõtes Sarmaticos & Carpatum montẽ incidit, proprium habens regem ſub gra.lon.46.la.51. huius olim gentes Polonia.

fuère Burgiones, Ciſtoboci, & Viſburgi. Regiõnes autẽ ſunt non multum frequẽtes habitatoribus. Magis ad mare Sarmaticũ in ora cõtinentis poſt Pomeraniã ad ortum ſita eſt Pruſſia regio frequẽs habitatoribus, et paſcuis pecoribusq́ diues. Hic etiã Succinũ quod græci Electrũ vocãt abundè colligitur. Incolæ olim Gothones ſiue Gythones Venedæ & Sudini dicti. quorum mediũ ferè habet lon. 47.30. *lat.*54. *Sequitur verſus orientẽ & meridiem Ruſſia rubea vel Rhutenia, cuius gentes Roxolani Pli. dicũtur. Poſt ad Tanaim flu. Podolia. Hæ regiones mel & ceram affatim gignunt, populi verò earũ à Pto. Cariones, Gillones, Amazobij & Exobigitæ dicuntur ſub grad. lon.*55. *la.*52. *Huic Podoliæ cõnectitur Iſthmo penitus arcto Taurica Cherſoneſus contra Achillæũ promontorium Aſiæ: inde nomẽ ſortita, ꝙ quidã ibi boues primus aratro iungere tentauerit, Peninſula eſt vt ex deſcriptione noſtra videre licet, nunc minor Tartaria dicta, barbaris Gazaria ſub gra. lon.*62. *la.*48. *Deinde rurſus ad Oceanum pauloq́ plus ad ortũ ſita eſt Littouia quæ eadẽ Samogitia neotericis dicitur vel Lituania, vbi Pto. Alauni Scythas deſcribit & Sturnos. Idem Vbiones, Aribos, Scauros, Boruſcos, qui hodie Pruſſiæ creduntur incolæ, & Voltas ad*

Pruſsia. Ruſsia. Podolia. Tartaria minor. Gazaria. Lituania Samogitia

ad montes Ripheos locauit. Quanq̃ verò ii qui hodie regiones frequẽtius luſtrarũt, negẽt vllos hic eſſe mõtes, ſed vaſtas ſyluas. nos tamẽ locum notauimus in noſtra deſcriptione propter veterũ autoritatẽ, ſcilicet inter Thuruntũ et Cherſinũ flu. quorũ ille ab aris Alexandri, aut à Tanai flu. hoſtiis, in mare Sarmaticũ delabitur. Hæc regiuncula Curlandia quibuſdã eſt, non vſque adeò ciuitatibus atq; ſyluis cõſita. Hinc ſequitur Liuonia vltima inter veteribus cognitas regiones Sarmatiæ, longe in ſeptentrionẽ diſſita Hyperboreis proxima, Cuius populi Pagiri thæ & Careotæ & Carbones. huius ſitus eſt in longitudine 63. gra. la. 60. partiũ & 40. mi. Sequũtur hinc in Arctos adeò extenſæ regiones vt etiam circulum Arcticum tranſcendant, quarum deſcriptio verſus Germaniam & Sarmatiam reducta in Auſtrum peninſulæ figurã efficit. Et quanq̃ hodie regna habeat terna ac inſuper incolas admodũ varios, lateq; in ſeptentrionẽ effuſos, ex quibus olim Gothi, Vuandali, ac etiam Huni creduntur prodiiſſe, qui Europam penè totam occuparunt: incognita tamẽ veteribus manſit. Cõtinet autẽ regnũ Daniæ et Schandiæ ſub lon. 38. lat. 60. Regnũ Sueciæ in quo Gothia oriẽtalis ſub longitudine 45. grad. lat. 64. & 65. gra. Hic & auri fodinæ extant. Curlandia.

Regnum

Regnum demũ Norvuegiæ magis in occaſum & Septentrionem, circa longitudinem 42.gra. lat.66. Hæ verò regiones magnis ſinibus & fluuiis interciſæ longe excurrunt verſus Septentrionem, vbi & Pilappi & Vuillappi habitãt homines admodum agreſtes. In orientali verò peninſulæ dictæ Finlandia eſt regio, hoc eſt pulchræ nunc ſub Sueciæ regno contenta. Terra plana fertilis et amœna, ſed frigida admodũ, nempe quæ proximè circulum Arcticũ attingit in longit.53.ferè grad.lat.65. Deinceps verò incultæ regiones ſequuntur & frigidæ adeò, vt perpetua ferè glacie concretæ ſint. Quo fit vt bella commodius hyeme quàm æſtate gerantur. Atq; in æſtate menſem totum ſolem conſpicuũ habent, quidam etiam diutius, pro ſphæræ inclinatione. Varia circũquaq; monſtra viſuntur. Quin & cacodæmones varia ſub ſpectri ſpecie ſeſe viſui obiiciunt, ac nonnunquã operam ſuã certo tempore locant. Adiacent his regnis inſulæ non exiguæ, quarum præcipua Zelandia eſt, in qua & regia ciuitas eſt Coppenhaga ſiue Hafnia: ſub grad.lõg.37.fere latitud.57.grad. Ab hac verſus occaſum propè littora Cymbricæ Cherſoneſi Fionia eſt, ſub long.35.propè graduum: Latitudine 56.gra.30.mi. Femara ſub long.35.grad.20.mi.latitud.56.graduum. Landia

landia in longitud.36.grad.30.mi. lat.56.gra. 25.mi. Falſter inſula ſub long.36.gra.45.mi.latitudine verò 56. grad. 15. mi. Atque hæ poſtremæ propè iunguntur ſibi inuicē. Hinc longius in Ortum Olandia eſt vicina continenti Scandiæ ſub longitudine grad.43.mi. 30.latit. 56.grad.30.mi. Deinceps in ortum eſt Gottua inſula ſub longitud.46.grad. 40.mi. latitud. verò 57.fere graduum. Sunt & aliæ minores quas breuitatis gratia omiſimus. Mare ipſum in quo ſitæ ſunt prædictæ inſulæ, veteribus Sarmaticum, Neotericis Pontus ſabuloſus dicitur.

CAPVT SEPTIMVM.

De Rhætia & Vindelicia.

R*Hætia (vt ait Volaterranus autoritate Trogi) à Rhæto duce Hetruſcorum dicta, qui expulſi à Gallis in proximis Alpibus conſedere, ob occaſu Heluetiis ſeiunctis ab ea monte Adula, qui ab Alpibus in Boream extenditur, deinde linea quæ coniungit capita duorum amnium Rheni & Danubij: A ſeptentrione Danubio vſque in gra. lon.32.la. 47.& 10.minutorum: Ab ortu Lico fluuio, cu ius finis auſtralior gradus habet.34.la.45.15. Ab auſtro alpibus finitur. Hæc olim tempore Auguſti iura cum Vindelicia & Norico à Romanis*

manis poſſidebatur per quingentos penè annos. Nunc verò Sueui maximã partẽ occupant, & Alpiũ incolæ, Cuius etiam pars eſt Algoia ſiue Algauia. *Algauia, & Briſgoia proxima Alpibus. Vindelicia ab occaſu Rhætiã habet, à ſeptentrione Danubiũ vſq; in gra. lon. 34. vbi Ænus flu. ex Danubio in meridiẽ vergit Noricũ à Vindelicia diſterminãs iuxta oriẽtale latus, meridionale latus alpibus terminatur, Huius nũc partẽ maiorẽ incolunt Bauari, vnde & regio Bauaria dicitur. Ptolomæus Boios appellat. partem quoq; aliquã Sueui obtinent. Sequitur Noricũ inter Ænũ fluuiũ & Cetiũ montẽ qui ab Alpibus in Septentrionẽ longè protenditur, ab Arctis Danubio terminatur. ab Auſtro verò Alpibus & Carauãca monte. Huius quoq; incolæ occidentaliores Bauari ſunt, Regio non æque vini ac frumẽti ferax. ſub lon. 36. gra. 30. mi. lat. 47. ferè graduũ. Ab hac inter alpes Tyrolenſiũ regio cõtra magis vini q̃ frumẽti ferax.* Pannonia. *Pãnonias duas deſcripſit Pto. Superiorẽ ac inferiorem, Illa ab occaſu Norico: à ſeptentrione Danubio: ab ortu Pãnonia inferiori clauditur: quæ ab eadem diſtinguitur, linea quæ per 41. gradus longitudinis à Danubio ad montem Bebium ducitur: Mons autem hic Bebius ab alpibus verſus Græciam procedit. Hæc eadem*

eſt

eſt quam nunc Auſtriam dicimus, regio non inamœna: fontium, piſcium, ac lignorum copia nobilitata, ſub grad. long. 30. lat. 47. Pars deinde quæ alpibus coniuncta eſt Stiria dicitur, regio ferri diues atq; etiam argenti fodinis non penitus orbata. Ab hac verò plus in occaſum vltra Cetium montem Carinthia eſt & Forum Iulij ducatus, regiunculæ eò quòd alpibus proximæ ſint aquoſæ: niues enim quæ inter alpes copioſiſſimæ ſunt, cum calore ſolis reſoluuntur, aquæ magnam vim in has regiones mittunt. Pannonia inferior ab occaſu præſcripta linea diſterminatur, à ſeptentrione & ortu Danubij parte, deinde Bebij montanis. dicitur nunc ferè tota Hungaria, ab Hunnis qui æſtum maris fugientes ex Sarmatia Europæ, huc aduentaſſe feruntur: eius regionis rex inclitus Ferdinandus quinti Caroli Imperatoris frater & Chriſtianæ fidei propugnator & Athleta ſtrennuiſſimus, continuè ſumptibus ac laboribus inenarrabilibus bellum gerit aduerſus Turcos, qui tantis viribus in has regiones irruunt, vt ægrè reſiſti poſſit, imò totam hanc regionem ferè vaſtam noſtro æuo red diderunt cum magna copia vſque ad Viennã vrbem nobilem Auſtriæ, noſtro magno timore & accolarum deſtructione miſeranda peruenerant,

Auſtria. Stiria. Carinthia. Forũ Iulii. Hungaria.

rant, vnde tamen Dei auxilio & Chriſtianorũ præclara & memoratu digna victoria profligati ſunt. Huius demũ Pannoniæ pars quæ Dalmatiæ coniungitur & montibus, Croatia regio dicitur. Dictæ autem iamiam regiones à Ptol. ſeorſum deſcriptæ nunc à nonnullis Germaniæ annumerantur, nam & germanica lingua vtũtur, & moribus non ſunt diſsimiles. Montes verò & Fluuij earum inter deſcribendum enarrati ſunt. Illyris vel Liburnia duobus iis ex æquo nominibus vocata, nunc vocatur Sclauonia, Ptolomæo etiam Dalmatia, quam Glareanus ſeorſum verſus meridiem & ortũ deſcribendã cenſet. Cingitur hæc ab occaſu Hiſtria, à ſeptentrione vtraque Pannonia ſiue Auſtria & Hungaria, intercedente monte Bebio, qui deinde mutato nomine Sardonius à Ptolomæo dicitur, partemq; ortum aſpicientem à Myſia ſuperiori diducit, reliquum latus mari Hadriatico aut ſupero alluitur. Populi ſunt inculti & inertes, niſi quòd bello apti ſint, qua in re nobis aduerſus Turcorum impetum non paruo ſunt adiumento. Dicti ſunt olim Delmatæ à Delminio, quem Scipio Naſica Conſ. deuicit, hinc Dalmatia: deinde Sclaui vel Sclaueni ex gente Scythica quæ Illyricũ occupauit, & hinc Sclauonia, ſub eſt gra. long. 42. lat. 44.

Croatia. Sclauonia. Dalmatia. Nominis ratio.

CAPVT

CAPVT OCTAVVM.

De Italia,& Inſulis vicinis

ITalia cũ omniũ regionum celeberrima, tum etiã fertilitate ſoli nulli poſthabenda, cingitur ab occidẽte mari thyrreno, quod etiã inferũ dicitur, à ſeptẽtrione alpiũ iugis, ab ortu mari Hadriatico Veneto vel Supero, reliquã verò partẽ Ioniũ mare & Lybicũ alluũt. Strabo eã tybiæ demortui hoĩs, Pli. querno folio adſimilat. Dicta autẽ eſt ab Italo rege. Gel. lib. 11. ex Tymæo. et M. Varrone dicit à græco vocabulo Ιταλοὶ *quod boues ſignificat dictã eſſe, quorum ibi copia fuit. Trogus Saturniã appellat, Liuius Auſoniã. Dyoniſius œnotriam, demũ Ver. Heſperiã magnam in differentiã Heſperiæ. i. Hiſpaniæ. Pars eius alpibus proxima Gallia ciſalpina & togata dicta fuit, cũ altera Gallia Tranſalpina & Brachata diceretur, nũc Longobardia dicitur, regio fluminibus & lacubus innumeris exornata, huic attinet etiam regiuncula Venetia & Teruiſa apud ſinũ Hadriaticum. Populi Taurini Cenomanni & Inſubri ſecundũ Ptol. Regionis mediũ eſt ſub gra. long. 31. mi. 30. la. 44. & . 30. minutorum. Sequitur in Iſthmo Italiæ Flaminea regio quæ & Romandiola & Emilia & Liguria dicta fuit, alij partem Longobardiæ faciunt ſub gra. long. 32.*

Longobardia.

& ſemis,la.43.& ſemis. In medio verò Italiæ Tuſcia regio & Latiũ cuius eſt Roma, populi Aborigenes, Rutili, Volſci, Hernici, Equi.

Tuſcia. *Tuſcia eadẽ & Hetruria dicta fuit,regio omniũ rerũ fertilis ferè quæ ad vitam neceſſariæ ſunt,habet gradus lon.35.la.42.& ſemis. Item*

Vmbria. *Vmbria cuius gentes Vmbri & Sabini propius ad ſinũ Hadriaticũ vltra Apenninũ mon-*

Spoletani. *tem ſitæ ſunt,vocatur nunc Ducatus Spoletanus ſub gra.lõ.36.la.43.Picenũ Marchia Fir-*

Anconitana. *miana nunc Anconitana ſub gra.lon.36.& ſe-*

Campania *mis.la.43.graduum. Campania Latium ſequitur ſub grad.long.30.mi.40.la.41.dicitur nũc Terra laboris, regio vt omnis Italia multarũ*

Apulia. *rerum fertilis. In extremo Italiæ Apulia regio & Aprutium vbi Ptol. Ætolos deſcripſit, regiones auri,argenti,frugũ,vini, oleiq́; ditiſſimæ,ſub grad.long.41.& triente la.40.Deinde*

Calabria. *Calabria Fauonios & Siciliã reſpiciens ſub lõ. 40.gra.& ſemis,la.39.et ſemis.Demum vt ſemel finiam tota Italia adeò eſt vrbibus conſita,tam eſt cœli tẽperie prædita & frugifera,vt facile omnem Europæ prouinciam ſuperet.Mõ-*

Montes. *tes Italiæ præcipui hi ſunt:Primũ Apenninus ab Alpibus exorſus totam Italiã dirimit perinde atq; ſpina tergum hominis,hinc omnes alij*

Garganus. *oriuntur quorũ eſt Garganus in Apulia diui*

Micha-

Michaëlis miraculo celebris. Veſuuius mons igniuomus Campaniæ. Eiuſdem eſt Phalernus mons vini fertilitate celebris. Flauij & ſi multi ſunt non tamen adeò celebres: Præcipui ſunt Tyberis flu. ex Apennino per Romam in mare Thyrrenum decurrens. Padus ſiue Eridanus ex alpibus tribus hoſtiis in ſinum Hadriaticum egreditur, Italiæ etiam attinet Iſtria aut tantum vna pars, reliqua Sclauoniæ tribuitur: lingua vtuntur Italica, Habet hæc ab occidente Galliæ Ciſalpinæ partem, à ſeptentrione Rhætiam, ab ortu Illyridem ſiue Dalmatiam, deinde mare Hadriaticum, ſub gra. lō. 37. la. 45. & triente. Phalernus. Iſtria.

CAPVT NONVM.

De Sicilia, Corſica, Sardinia &c.

ADiacet Italiæ à ſiniſtris, ſi arctos aſpicias, inſula Sicilia nobilis à fertilitate ſoli, & monte Ætna memorabilis qui perpetuis flagrat ignibus, Habet autem ab occaſu Thyrrenum mare & à ſeptentrione, ab ortu Ionium & Italiam, deinde mare africum. Dicta fuit Sicilia à Sicanis Hiſpaniæ populis qui ferè primi eam incoluêre, & adhuc partē, quæ occidentem reſpicit, incolūt, Habet autem tria promontoria autoribus trita, & hinc Trinacria fuit dicta, appellantur hoc modo. Pelorus Ætna. Nominis origo.

Italiam & ſeptentrionē aſpicit, Lelibæū occa-ſum, Pachynus Græciam, vnde quidam naues ex Carthaginenſiū portu prodeuntes videre po-
Æolus. *tuiſſe fertur. Hic regem egit Æolus qui vento-rū deus habitus fuit. Cyrnos à Græcis dicta, La-*
Corſica. *tinis Corſica, ſub gra. lon. 31. la. 40. & 40. mi. inſula vini fertilis, agrorumq́ fertilitate prædi-*
Sardinia. *ta. Sardinia ſub Corſica verſus Africam, agro-rū fœcunditate ipſa Corſica beatior, habet gra. lon. 31. la. 38. Hæc, quia plantam humani pedis*
Ichnuſa. *ferè refert, Ichnuſa dicta fuit, ἴχνος enim ve-ſtigiū ſignificat, In ſtricto mari, quod inter hāc & Corſicam interfluit, inſulæ ſunt paruæ cuni-culariæ à Plinio dictæ. Ab hac Sardinia profe-ctum eſt adagium Sardonicus riſus. Herbā enim quandam profert lappæ ſimilem qua ve-ſcentes ridendo emoriuntur. Sunt etiam in ſi-nu Hadriatico plures inſulæ quarum præci-puæ ſic dicuntur: Tragurium, Arba, Pharus,*
Pharus. *vel Parus, aut Pharia Ptolomæo circa gradus*
Liſſa. *lon. 36. & min. 30. la. 44. & ſemis, Deinde Liſ-ſa vſq; ad noſtra tempora ſic dicta, Item Chiſſa ſecundum alios Giſſa, quæ nunc putatur Pago*
Meliten. *dici, ſub lon. 38. la. 44. Meliten, quæ apud Pto. Meligina, vnde canes Melitei, hodie Maltha, ſub lon. 40. grad. mi. 40. la. 43. & ſemis. Ap-ſorrus, quæ nūc Querle videtur, ſub lon. 42. & la. 42.*

la.42.Abſyrtides inſulæ paruæ ſub lon.43.la.41. Portunaca,quæ & Vigilia,ſub lon.44.la.41.&.20.minutorum. Abſyrtides

CAPVT DECIMVM.

De Dacia,Iazygibus,& Myſiis.

IAzyges metanaſtæ quorum regio hodie Septem caſtra dicuntur, inter Danubium occiduum & Tibiſcum orientalem & inter Sarmaticos montes continetur, Carpato monte auſtralior, nunc Germaniæ adiicitur,in gra.lon.45.& 30.mi.la.48. Dacia ſequitur orientale latus Iazygium poſt Tibiſcum flu. Regio ingens & vaſta cuius gentes Pto. Baſtarnas & Getas dicit,Pli.eas à Romanis Dacos, à Græcis Getas appellari autor eſt:alij Dacos occiduos eſſe Getas orientalē plagam incolere contendũt,dicitur nunc Vualachia,ſub lon.51.la.48.& Tranſyluania,ſub lon.50.grad. la.49. ferè. Cingitur autem Dacia ab occaſu Iazygibus & Tibiſco fluuio. A ſeptentrione Sarmatia Europæ, Ab ortu Danubio, qui hinc Iſter dicitur & ſex hoſtiis in pontum Euxinũ exit. A meridie rurſus Danubio. Myſia duplex eſt, Inferior quæ nunc Bulgariam, Boſsinam, & Raſciam regiunculas complectitur, ſeptentrionalior eſt ſuperiori. Ab occidente habet Vualachiam, Ab ortu pontum Euxinum, A

Septem caſtra. Tibiſcus. Vualachia. Tranſyluania. Bulgaria Boſsina.

ſeptentrione Sarmatiam, deinde Thraciam. Moëſiam dici contendit Volaterranus, eam verò quæ eſt in Aſia Myſiam, medium huius regionis habet gra.lon.55.la.47. Ptolo.has adſignat nationes Bulenſios, Epiarenſios, Triballos, Troglodytas, Peucinos inter hoſtia Danubij, qui hic Iſter (vt diximus) vocatur, his autē oſtiis obiecta eſt Peucen inſula. Myſia. *Myſia ſuperior à ſeptentrione Danubio & Dacia, ab occaſu Dalmatia, ab aduerſa parte Thracia, deinde Macedonia clauditur. Eius gentes Ptol. lib.3. enumerat, qui ſunt Tryconeſij, Pycenſij, & Darſani, nunc partim Boßina dicitur, &* Boſsina Zeruia *Zeruia: partemq́ Raſciæ complectitur. ſita eſt ſub lon.47. graduum & ſemißis, la.44. ferè.*

CAPVT XI.

De Thracia & reliquis Grecię partibus.

THracia nunc Græciæ portio, quæ & Sython dicta fertur, circūſcribitur hoc modo. Ab arctis Iſtro flu. & Myſia inferiori, ab occaſu Myſia ſuperiori, ab ortu ſolis ponto & Propontide, à meridie mari Ægeo. Eius gentes ſunt pugnaces & feritate præditæ, dictæ Beßi, Odones, Odryſij, & Bryges, qui deinde tranſeuntes in Aſiam Phryges dicti ſunt. Mōtes habet inſigniores, Ænum & Rhodopen, hi noſtris dicuntur Cathena mūdi. Cathena mundi mons. *Flumina ſunt Neſus*

Neſus & Hebrus in mare Ægæum: Bythinus & Athyra in propontidem ſeſe exonerantes. Medium regionis habet gradus lon. 54. la. 42. & ſemis. Adhæret Thraciæ pars quæ proprie Cherſoneſus dicitur, in qua eſt vrbs Seſtus & Calipolis. Macedonia in medio duorum marium, Ionij ab occaſu, & Ægæi ab ortu continetur. Latus autem ſeptentrionale, partes Dalmatiæ, Myſiæ ſuperioris, & Thraciæ terminant: Reliquum Epirus & Achaia. Pars eius quæ inter montes Cameløos & mare Ionium clauditur Albania dicitur, cuius eſt Dirrachium emporium nobile. Sequuntur hinc verſus ortum Oreſtæ populi. Annumerant alij plures harum regionum prouincias, vt Pelaſgiam, Æmathiam ſiue Pharſaliam, quarum Lucanus ſæpe mentionem facit, nam hic ferè conſeruere manus Pompeius & C. Cæſar. Item Calcidicam, Pieriam Stimphaliam Ptolo. & alias incerta ferè deſignatione. Volaterranus Edones pop. adſignat ad partem orientalem ſtatim à Thracia, vnde ſinus Edonicus nomen habet. Idē Peones adſignat mediterraneos. Omnia autem hæc ſub Græcia continentur nunc Turchia: Regiones ſanè non infælices, auri enim argentiq; venas habent. Suntque multum autoribus decantatæ. Medium earum eſt ſub

Fluuii.

Cherſoneſus.

Albania
Dirrachiū.

Æmathia.

Theſſalia. *gra.lon.47.30.la.40.Theſſalia apud Pto.ſub Macedonia continetur, ab aliis tamen ſigillatim deſcribitur. Eſt igitur pars Macedoniæ vel Græciæ, proxima Epiro & Achaiæ, vndiq; ferè montibus theatrali (vt ait Pli.) modo inflexis cincta. Ab oriente Pelion & Oſſam poëtis celebratos habet mõtes. Ab aquilone Olympũ, ab occidente Pindũ: ex quo Peneus amnis mediam ſecans regionem, præter Oſſam in Ægeũ mare prolabitur. Deucalion Pyrrheam appellauit, vt ait Strabo: Hemon verò Hemoniam, Eius filius Theſſalus Theſſaliam. Huius eſt Emonia regio & ciuitas: Itẽ Æthices gẽs, Demetrias regio ab euictore dicta, Dolopes à Mercurij filio, Lapithæ populi, Myniæ, Ma*

Montes. *lienſes, Pelaſgi, Æſtioti &c. Montes Macedoniæ præclariores, quibus ferè tota cingitur, atque ob id crebris laborat terræmotibus, ſunt Candauiæ vel Camelæi ab occaſu: Bertiſcus Ptolomæo, à parte Thraciæ. Cittarius qui à montibus Achaiæ in ſeptentrionem aſſurgit. Athos mons in promontorio maris Ægæi. Mediterranei verò, Olympus mons altiſſimus, & Pelion. Item Pindus, iuxta Epyrum cum Othry: qui Lapitharum ſedes fuère*

Pieris. *vt ait Plin.lib.4. Sunt item Oſſa, & Pieris, et Oëtha, vnde Sperchius flu. inter Macedoniã & Acha-*

& Achaiam tranſiens, in mare Ægæum exit. Sunt præterea fluuij Strimon, Axius Erigonon, Demum Peneus amnis, hic (vt ait Pli.) ortus iuxta Gomphos, interq; Oſſam & Olympum nemoroſa conualle defluens.50.ſtadiis dimidio eius ſpatio nauigabilis, deinde in ſinum Thermaicum egreditur. Hæc eſt illa Macedonia (vt idem Pli.) terrarũ imperio potita quondam: hæc Aſiam, Armeniam, Iberiam, Albaniam, Cappadociam, Syriam, Ægyptum, Taurũm, Caucaſum tranſgreſſa: hæc in Bactris, Medis, Perſis dominata, toto oriente poſſeſſo: hæc etiã Indiæ victrix, per veſtigia Liberi patris, atq; Herculis vagata: hæc eadem eſt Macedonia, cuius vno die Paulus Æmilius imperator noſter.72.vrbes direptas vendidit. Fluuij.

CAPVT XII.

De Epiro, Achaia, & Peloponneſo.

EPiri termini ſunt, *Albania & Theſſalia deſcriptæ ab aquilone, mare Ionicum ab occaſu, linea verò à monte Oetha aſcẽdens ad oſtiũ Acheloi fluuij ab ortu, reliquum latus mari circũſcribitur Ionio. Regiones eius particulares ſunt Chaonia montana apud Ionium pelagus: Theſprota mediterranea: deinde Caſsiopeia & Acarnania verſus Achaiam, Gentes ſunt Dolopes, Tymphæi, Amynæi,*

Amphilochi, Caſiopi, Moloſſi, vnde tota Epirotarum regio Moloſſa: Item Amyctæ, Argyriui, & Chauni apud montem Oetham: vnde

Montes *Achelous fluuius origine̅ ſumit. Montes Epiri, Acroceraunia ab Ionio pelago imminentia: Pindus à parte Theſſaliæ: Leucathes vel Acti*

Fluuij *um promontorium verſus peninſulam. Fluuij, Achelous qui ex monte Pindo in mare Hadriaticum deſcendit: Acheron verſus Corcyram inſulam incedit: Aractus inter duos tranſit.*

Achaia. *Achaiam deſcribit Pto. lib. 3. cap. 15. habere ab occaſu Epirum, ab aquilone Macedoniam ſecundum limites præſc. ab ortu autem partem Ægei maris, à meridie mare Hadriaticu̅, deinde Hiſtmum & mare Creticum, Pars Græciæ eſt, nunc Turciæ attinet: Regiones eius par*

Ætolia *ticulares ſunt. Ætolia ab Ætolo Endymionis filio, hæc ſita eſt apud Acarnaniam interceden te Acheloo fluuio, huius Ætoliæ ge̅tes Ephyri, Ænienſes, Dolopes, Atraces. A quibus Atrax amnis Ionio mari infunditur. Sub Achaia eti*

Locris *am Pto. comprehendit Locros vel Locrenſes, quorum regio Locris: idem Ozolæ vel Epicnemidij cognominati ſunt: ſiti apud ſinum Corinthiacum, cuius eſt Caſtalius fons, amnis Cephiſus, oppidum liberum Delphi. Poſt Locre̅ſes ad*

Phocis *ortum adiacent Phocenſes & Phocis regio: &*

Dryo-

Dryopes iuxta Parnaſſum montem. Bœotia in medio Achaiæ, Doris. Poſtea Megaris & Megareſes in prouerbiis triti: huius ſitus eſt ab Iſtmo ad ortum. Extremum autẽ Achaiæ verſus ortũ occupat Attica, in qua Athenæ vrbs præclara. Mõtes Achaiæ Callidromus, qui deinde Corax. Parnaſus mõs biceps vt teſtatur Perſi. Citheron muſarũ habitatio, vbi Orpheus cantare ſolebat. Fluuij, Euenus flu. ex Callidromo ortus verſus ortum Cephiſſi nomẽ accipit: Hic idem ab iiſdẽ mõtibus ortus, cũ Aſopo & Iſmeno flu. in mare Ægæum delabitur. Peloponneſus, Apia, Pelaſgia, Danaa, & peninſula appellata nũc Morea dicitur: haud vlli terræ nobilitate poſtferẽda, inter duo maria Ionium et ægæũ cõtenta, anguſta ceruice Achaiæ cõnexa, duobus vtrinq; ſinub. quorũ occiduus Corinthiacus, oppoſitus Saronicus. Regiones cõtinet multas quæ ſunt. Corĩthia ſtatim ab Iſtmo, in qua Corinthus, Ephyra ſiue Heliopolis ciuitas nobilis, vnde prouerbiũ: Nõ cuiuis homini contingit adire Corinthum: & κορινθιάζειν, laſciuire. Deinde Sicyonia regio inter Corinthum & Achaiam proprie, proxime ſequentẽ in eadem peninſula: in hac multæ oleæ. Meſenia verò ad occaſum ſolis & meridiem peninſulæ vergit: Supra quam Helida, Helis vel Hellas regio.

Megaris. Attica. Montes. Fluuij. Morea. Corinthia. Sicyonia Meſenia. Hellas.

In

Arcadia. *In medio verò peninſulæ Arcadia, ab Arcade Iouis filio dicta: eadem & Parrhaſia, Lycaonia, Azania, Pania, & Pelaſgia appellata fuit: Regio montuoſa, & quæ aſinos præſtantes mittit. Poſt hanc verſus ortum ſolis & meridiẽ*

Lacedæmonia *Laconica vel Lacedæmonia. In ipſo autẽ Iſt-*

Argia *mo Argia, vnde Argiui & Argi: hæc etiam Doricum Hippium et Dixium appellata fuit.*

Montes *Montes Peloponneſi Pholoë, Stymphalus, Minoë, Taygeta: qui ab Aquilone per occaſum in auſtrum tendunt, imitando literam C, ab altera parte ſcilicet orientis Cronicus mons, & Zarex.*

Fluuij *Fluuij, Aſopus, in ſinum Corinthiacum ex Cronio profluens. Syos, ex phole in eundem ſinum. Aphæus amnis per mediam peninſulam in mare Ionium, interim congreſſus cum Paniſo flu. qui idem in auſtrum digreditur. Poſtremo Inachus flu. cuius fons in Stymphalo monte, oſtium ad mare Creticum.*

CAP. XIII.

De Inſulis maris Ionii, & Ægæi.

P*Rimum ab Ionio pelago incipiemus, in quo apud Epyrum Corcyra inſula, nunc*

Corfuniũ. *Corfunium: ſedes Pheacium ad quos Vlyſſes naufragium paſſus, appulit. habet gràd. lon. 45.36. la. 37.45. Cephalenia, quondam Melena, apud ſinum Ambratium. lon. 47.40. la. 37.*

Eri-

Ericuſa,ſub gra.lon.46.40.la.38. Echinades, ab Echinorũ copia, apud ſinum Ambratium, lon.48.10.la.37.15. Ab hac verſus auſtrũ parua inſula Ithaca,in qua mons Nerithus. Zazynthus, à Dardani filio Zazyntho, hæc etiam Hyriæ,ſub gra.lon.47.mi.30.la.36.30. Apud hanc parua inſula Letoia verſus occaſum. Apud Peloponneſum Strophades duæ ab aliis Plotæ dictæ, ſub lon.47.30.lati.36. Spaſia vel Spagia (vt habet Plinius) ſub lon.48. lat.35. Cythera antea Porphyris,ſub longi.50.la.34. 40.Ægina antea Oenone ſedes Myrmidonum in ſinu Megarico,ſub gra.lon.2.mi.20.lat.36. mi.45. Ab hac verſus auſtrum parua inſula Salacis. Hic obiter notandum volo,quod in adſignatione longitudinis & latitudinis regionum, primus numerus ſignificat longitudinem,alter latitudinem: Si verò prior duplex reperiatur, prior pars gradus, altera minuta valebit,ſi verò vnicus in priori ordine ſit numerus, gradus ſignificare certum eſt. Similis eſt ratio de poſteriori ordine ſiue latitudine. Sequuntur nunc inſulæ maris Ægæi, quarũ maxima Creta quæ nunc Candia dicitur terminatur à ſeptentrione Cretico mari,à meridie Punico,ab ortu Carpathico, Extenſa in longum.270000.paſſ. Habet multas præclaraſq́; ciuitates.100.enim vrbium Candia.

bium clarà fertur, hinc ἑκατόμπολις dicta fuit ab Homero, Mittit vinum optimum: Habet
Montes *montes inſigniores Idæum vel Idam, Leucos, Cadiſcum, Dictam vel Dictæum. Fluuios Maſaliam, Helectram, Lithæum, & Pycnum. Medium inſulæ eſt ſub longitu. 54. latitud. 34. 45 Cretæ adiacent inſulæ plures: Claudos ab occaſu, longit. 52. 30. la. 34. Latoa verſus auſtrum, longitud. 54. 30. latitudinis. 34. 30. Dia inſula ab Arctos Plinius Driam vocat, longitud. 54. 30. latitu. 35. 40. Cimolis inſula ad orientem ſolem, longitu. 55. 30. latit. 34. 30. Melos non longe à Dia ſub longitu. 54. la. 35. 30. Quæ apud Achaiam deſcribũtur. Euboëa inſula ſatis magna, plus tamen in longum quàm in latum pro*
Negropontus. *tenſa: Hodie Negropontus dicitur, Turcorumq́ imperio ſubeſt. Habet autem gra. longi. 53. 40. latit. 38. 15. In ea aquæ calidæ reperiuntur Hellopiæ dictæ. Ab hac verſus Cretam & Achaiam, Thera ſub lon. 54. latit. 36. 25. Plus ad Arctos Cia & Chy inſulæ non longo diſsidentes interſtitio ſub grad. lon. 54. 25. lati. 37. Theraſia ſub lon. 54. 45. lat. 36. 18. Sequuntur dehinc plures inſulæ in orbem collatæ, vnde no*
Cyclades. *men traxere Cyclades, quarũ præcipuæ hæ ſunt. Delos à mercatu & templo Apollinis celebrata, omniumq́ Cycladum longe nobiliſsima, vbi*

primum ignem repertum eſſe autor eſt Plin. Olearos, quæ primo Pactia, poſtea Minoida appellata, marmore clara. Cythnos, Rhena, Myconos cum monte Dimaſto: Item Andros, Tenos, quæ propter aquæ copiam Hydruſa dicta fuit, Scyros, Paros, Subium, Syphnus ante Meropia, Naxos. harum omnium medium eſt ſub gra.lon.55.la.36.8. Sequũtur hinc verſus Thraciam Sporades ſic dictæ, quòd in mari ſint ſparſæ. Sporades. *Sunt autem Helena, Phocuſa, Hecaria, Schinuſa, Pholegandros & Naxo, circa grad. lõ.56.la.37.& ſemiſsis. Adiacet Thraciæ Lemnos* Lemnos. *inſula Vulcani fabulis clara, & cuius fœminæ vna nocte facta conſpiratione omnes maritos à bello reuerſos occiderunt, habet grad.lon. 52.30.la.41. Ab hac verſus Achaiam Sciathos ſub longitu.52.10.la.39.15. Peparuetos inſula & ciuitas, lon.52.30.latitu.39.30. Scopelos habet lon.52.30.la.39.20. Demum Scyros inſula ſub lon.54.la.39. Plures ſunt in hoc mari paruæ inſulæ, quas tum ob multitudinẽ omiſimus, tum etiam quia non multis autoribus decantatæ ſint. Partem tamen in Aſiæ deſcriptione enumerabimus. Huc vſq; de Europæ deſcriptione, nunc de Aphrica.*

CAP.

CAP. XIIII.

De Aphrica.

APhrica quaſi ſine frigore (φρίκη enim frigus ſignificat) dicta putatur: apud alios Africa ſcribitur, à Græcis Lybia & Heſperia appellata fuit: Ea freto Herculeo, & linea à mari rubro in mare mediterraneum extenſa, ab Europa & Aſia diducitur. Reliqua pars omnis oceano alluitur. Diuiditur primũ in Mauritaniam, quæ ab occiduo mari, & mediterraneo incipiens, in duplicẽ diuiditur Mauritaniam, Tingitanam ſcilicet, & Cæſarienſem. Mauritania Tingitana ab occaſu oceano clauditur, à ſeptẽtrione mediterraneo mari, ab oriente Malua flu. à meridie Atlante maiori monte: huius populi quondam fuere Maſices iuxta columnas Herculis, deinde Cauni, Marenſij, & Herpeſigani. Nunc regnum Feſſæ continet, & Feſſam vrbem, iuxta gradus longitu. 7. gra. latitud. 34. & ſemiſsis: in hac eſt Abyla mons, vna de columnis Herculis quam Hiſpani Simicam appellauerunt, eo quòd ſimiarum copia circa hunc locum reperiatur. Altera eſt Mauritania Cæſarienſis, quæ ab ortu Ampſaga flu. terminatur, à meridie Atlante monte. Sumpſit nomen à Cæſarea ciuitate, ſicut & illa à Tingi dicta fuit. Eius gẽtes ſunt Taladuſij, Nachu-

Mauritania. Feſſa. Simica.

Nacbuſij, Aquenſij, Myceni, Metagonitæ, Socoßij, Volibiliani, Durdi: Omnes autē harum regionū incolæ, Barbari, & ipſæ regiones Barbaria dicuntur. Barbaria *Aphrica minor deinde ſequitur poſt Ampſagam fluuium, vſque ad Cyrenes extenſa.* Aphrica *Huius ea pars quæ proxima Mauritaniæ eſt Numidia dicitur, Maßiniſſæ clara nomine.* Numidia *Numidarum autem ortum ſcribit Saluſtius ex Perſis eſſe & Medis, de quibus poſtea ſermo erit. Numidæ verò Nomades appellati fuerunt, eo quòd huc illucq́ mapalia ſua plauſtris circumuehentes oberrarēt. Reliquæ Aphricæ gentes ſunt Maſſyli & regio Maſſylia, quæ equos præſtantes mittit: deinde Lotophagi, qui Loto genere arboris victitāt quod fructus fert fabæ magnitudine, crocei coloris, ſoporisq́ tam delectabilis, vt aduenis obliuionem patriæ inducere, fama ſit: horum ſitus eſt apud Syrtim minorem. Sunt præterea Syrteſij, Iontij, Medemi, Nictij, Eleones, Miſulani, Nattabutæ: Verſus interiora Saburbures, Bazacites, Zetæ, Mimaces, Aſtacures, Eropæi, Dolopes, Nycpij, Macæ, Sigiploſi. Nihil harum regionum inſigne, præter marmoris Numidici ferarumq́ prouentum, præterea circa Bizantium terra tātæ eſt fertilitatis, vt agricolis cum centeſima fruge fœnus reddat: Libyphœnices vo-* Maſſylia

cantur qui hanc partem incolunt. Sequitur ad orientem poſt Syrtim maiorem Cyrenaica vel Cyrene. *Cyrene verſus Marmaricam & Ægyptum, dicta etiam Pentapolitana à numero ciuitatum. In hac ſunt horti Heſperidum, aurea poma ferentes:* Fons ſolis. *Fons ſolis verſus Marmarides, quē noctu calidum, interdiu frigidum ferunt. Populi eius Barcitæ, Ararauceles, Asbytæ, Macautæ: deinde verſus auſtrum inter montana Silphiophora regio, hoc eſt, Balſamum ferens. Pſylli, quibus naturale robur aduerſus ſerpentes inditum eſt.*

CAPVT XV.

De Marmarica & Ægypto.

M*Armaricam Libyæ cum Ægypto Pto. ſimul indiſtinctéq́ deſcribit: Illa tamen occidentalior eſt magisq́ ad Cyrenen & mare Punicum attinet, diciturq́ à Pli. Libya Mareotis: Ægyptus verò ad ſinum vſque Arabicum & montana Æthiopiæ. Marmaricæ autē populi apud Pto. quos nomos, hoc eſt, præturas appellat, hij ſunt: Libyarchæ, Aniritæ, Baſſacithæ, Apotamitæ.i.penuria aquarū laborantes, Augilæ verſus Libyā interiorem, Ammoniaca regio circa gra.lon.55.mi.20.la. 28. Naſamones quos Plin.prius Meſamones, hoc eſt, inter harenas medios dictos ait: Anachiſæ,*

chiſæ, Tapanitæ, Æzari, Zigritæ, Chatani, Ogdeni. Sequuntur Adimaſchiduæ, Iobachi, Ruditæ, Proſoditæ: demum Sciatica regio pro xima Ægypto. Deinde ſequitur Ægyptus regio diuiſa in duas præcipuas partes Inferiorē & Superiorem. Inferior proxima oceano inter Nili brachia findēte ſe Nilo ita vt triquetram terræ figuram efficiat Delta dicitur, ob ſimilitudinem literæ græcæ Δ, atque hæc à nonnullis inter inſulas reputatur: Superior Ægyptus cui à meridie Æthiopum regio prætenditur Thebais dicitur, in qua Thebæ centum portis nobilitata vrbs. Mediam verò Ægyptum Nilus flu. percurrit, qui ex montibus Lunæ (vt putatur) ortus per Æthiopum regionem interim ſeſe ad ſpatium aliquod condens, dedignatus ſcilicet fluere per harenoſa & ſqualentia, aliquandò etiam in duas ſeſe diſſindens partes, inſulas vaſtas efficit: & tandem compoſitis fluctibus placidoq; curſu per mediam Ægyptum in mare mediterraneum. 7. oſtiis egreditur. Hic ſingulis annis ſtato tempore per totam ſpaciatur Ægyptum; & ſua inundatione terram fœcundam reddit, & interdum ad. 18. cubitus ſeſe extollit: Sunt qui ortum in Mauritania putent, eo quòd decidente pluuiæ copia apud Mauros, tum Nilus plurimum augeatur. Ægyptus Nilus

Populi autem Ægypti ſunt Goniatæ, Proſoditæ, Scythiaca regio Maſtitæ, Nitriatæ, Oaſitæ. Item Libyæ Ægyptij. Extremum verò eius et Marmaricæ eſt Diammos & Abrochos regiones, quibus ferè Tropicus Cancri per verticis punctum tranſit. Oram deniq; ſinus Arabici incolunt Arabes Ægyptij: Auſtraliores iis Ichthiophagi. Montes Mauritaniæ ſunt iam à nobis enarrati, quos diximus eſſe Atlantem maiorem, qui eam à Getulia diſtinguit: hunc noctibus micare crebris ignibus ferunt, & fiſtularũ tibiarumq; cantu impleri, & tympanorum ſonitu reſonare, adeoque in altum erigi vt orbem
Atlas. *Lunæ contingere videatur. Eſt item Atlas minor in Mauritania Tingitana, & mare quod*
Montes. *hos montes alluit Atlanticum vocatur. Durdus mons mediam ferè Mauritaniam Tingitanam diuidit. Byrinus mons Cæſarienſi Mauritaniæ adiacet ex Atlante ortus. Sequũtur deinde Libyci montes qui Ægyptum à Marmarica diſterminant. Item Climax mons & Ana*
Fluuñ. *gombra. Fluuij harum regionũ multi ſunt Sala flu. ex Durdo monte ortus per Mauritaniã in Herculeum fretum exit. Malua flu. in eodem monte ortus in idem mare ſe exonerat, Mauritaniam Tangitanam à Cæſarienſi diuidens. Sanus flu. èx Atlante ortuś verſus Iu-*
liam

liam Cæſaream inſulam defluit. Mulus ex Atlante, vbi Cinnaba dicitur, verſus ſinum Numidicum. Sequitur verſus ortũ Ampſaga flu. cuius fons in Buſara monte, qui ex Atlante oritur, oſtium in ſinu Numidico. Poſtea eſt Rubricatus flu. In Cyrenaica regione Lacenus flu. qui Paliurum lacum efficit ingẽtem, in quo piſcium magna copia: In Marmarica deinde ingẽtes reperiuntur paludes, Lycomedis palus, Mœridis lacus, fons ſolis de quo diximus. Laci palus iuxta Anagombrum montem.

CAPVT XVI.

De Lybia interiori & Æthiopum regionibus.

SVper has quas diximus regiones, Lybia interior deſcribitur ingens et vaſta, in qua ſolitudines monteſq́ plures occurrunt, vario genere animantium impleta. In primis à Mauritania verſus meridiem adeſt Getulia, Getulia. *cuius incolæ feri ſunt & vagi, regioq́ aſpera: Sequuntur qui Melanogetuli appellantur & Pharuſij, qui per deſerta vagantes vtres cum aquis ſecum deferunt. Nigritæ Æthiopes qui* Nigritæ. *magnam partem Aphricæ occupant, atque ad littora oceani occidentalis extenduntur, verſus auſtrum verò ad Nigritim vſque fluuium,*

cuius ea natura eſt quæ Nili, nam & eodem tempore augetur minuiturq́, eademq́ animalia gignit, vt crocodilos. Hunc puto eundem fluuium eſſe quem Luſitani Senegam vocant, nam & huiuſcemodi naturæ eſt hic fluuius: Præterea mirum circa hunc fluuium referunt, ab vna parte accolas prolixæ eſſe ſtaturæ nigrosq́, ab altera fuſcos & breues. Sunt præterea Libyæ populi Garamantes, quorum fœminæ (vt fertur) cuiuis cõmunes ſunt: nulla enim inter eos matrimonia contrahuntur, nullaq́ fides thori ſeruatur. Sequuntur Pyrei, Sathiodaphnitæ, Odrangi, Mimaces, Lynxamatæ, Dolopes, Agangine, Leucæ Æthiopes, Xilicæi Æthiopes, Calcæi Æthiopes, Nubi. Hi eum ſitum habent apud Ptolomæum quem nunc tribuunt regno Nubiæ. Hic Chriſtianos nonnullos agere fama eſt ſub ditione Presbyteri Ioannis. Ab his verſus occaſum Aphricerones ſunt magna gens: quorum regio (quantum coniectura aſſequi datur) Regnum Orguene dicitur. Hinc ad occiduam plagã pauloq́ ad Aquilonem Regnũ Gambre, Item Budomel regnum, non longe à Senega fluuio. Verſus interiora regionum Ginoia, vel Guinea. Hic promontorium eſt quod caput viride dicunt, ad quod primum iter dirigunt Portugalenſes, vbi in Americam contendunt:

Senega. Garamãtes Nubia regnum. Orguene Gambre.

dunt: deinde hoc relicto, iter ad dextram verſus Garbinum, hoc eſt inter occidentē & meridiem conuertunt. Harum regionū littora iam ſatis luſtrata ſunt à Luſitanis: Incolæ verò penitus nudi incedunt, neq; contractus exercent. Reſtat Æthiopia deſcribenda, quamuis & multi regionum dictarū populi Æthiopum nomine appellandi veniant. Eſt autē duplex: Vna ſub Ægypto regio ingens & diues: huius eſt Meroë inſula inter Nili amplexus contenta: ei fœminas præfuiſſe ferunt. Ab hac verſus ortum & Auſtrum Preto Ioannes quem & presbyterum Ioannem & papam Io. appellant longe lateq; extenſum ſuū habet imperiū, vſq; ad littora maris Indici, & vltra Nilum quoq; protenſum: Huius incolæ Chriſtianos ſe profitentur. Habent tamen ſuos quoſdā peculiares ritus. medium regionis ferè eſt in grad. longitud. 66. latitud. 12. Circa hanc regionem habitant Clodij, Rizophagi, Babylonij, Axiunitæ, & Moſyli, Molybæ. Poſt hos ſequitur Troglodytica regio, cuius incolæ ſpecus excauant: hæ illis domus: victus ſerpentium carnes, vt inquit Plinius, ſtridorq; non vox, adeo ſermonis commercio carent. Blemines capite carentes oculos & os in pectore habere creduntur. Strutophagi, Gamphaſantes nudi. Satyri, quibus præter

Æthiopia.

Papa Ioannes.

formam nihil moris humani. Oripæi venatores, Mennones. Smyrnophora regio quæ myrrham profert. Deinde eſt Azania regio in qua plurimi ſunt elephãtes. Pars magna regno Melinde nunc tribuitur quod citra Æquatorem ſitum eſt. Incolæ contrahunt cum Arabiæ nationibus, regiq́ huius magna interceſſit cum rege Luſitaniæ amicitia: redditq́ tributa presbytero Ioanni. Altera Æthiopia quæ interior dicitur, nondum ob ſui magnitudinem niſi ſecundum littora in cognitionem venit. Deſcribitur tamen hoc modo. In primis ab æquinoctiali verſus auſtrum ingẽs regio Æthiopum, in qua elephantes albi & rhinocerontes, & tygrides gignuntur. Cinamomifera regio inter Nili complexus. Habech regnum ſiue Habaſchia chriſticolarum regio, vltra citraque Nilum locata. Ichthyophagi Æthiopes, quondam Alexandri magni armis deuicti. Antropophagi. Rhapſij Æthiopes iuxta montes lunæ. Gazatia ſub tropico Capricorni. Deinde eſt frons Aphricæ, caput bonæ ſpei, quod tranſcẽdunt qui ab Hiſpania Callicutium nauigãt. Qualiter verò nomina promontoriorũ et ſinuũ appellentur, cum id ſatis lucide ex noſtro globo haberi poſſit, ſuperfluum eſſe putamus hic recenſere.

Melinde.

Habaſchia

Gazatia.

Caput bonæ ſpei.

CAP.

CAP. XVII.

De inſularum nomenclatura quæ circa Aphricam ſunt.

Q*Væ in mari mediterraneo ſunt: Iulia Cæſarea ſupra Mauros ad gradus lon.* 17.*mi.*30.*lati.*33.*mi.*40.*Supra Numidas, Hydras inſu. habet grad.* 28. *latitudi.* 33. *Plus in ortum duæ, Calatha, Ægimius in gra.* 31.15.33.20. *Contra Aphricam minorem Dracontius.*33. 15.33.15. *Supra Siciliam, Glauconis.*37.20.34.40.*Melita.* 38.45.34.40. *Coſyra.*37. 20.34.18. *Herculis templum.*38.45.34.5. *Laruneſiæ duæ.* 37.33.30. *Lopaduſa.* 39.33.20.*Æthuſa.*39.30.33.15. *Cercinna deinde.*39.32.15. *In Syrti minori, Lotophagitis.* 39.20.31.18.*In Syrti maiori, Miſynus, Pontia, Gea. medium habet.*45.20.30.15. *In mari Punico: Myrmex.*48.40.31.50. *Læa Veneris inſu.in gra.*50.12.31.55.*In mari Lybic. Ædonis inſu.* 52.40. 31.50.*Tyndarij ſcopuli treis.*55.50.31.30. *Æneſippa.*56.30.31.30. *Phocuſæ duæ.* 56.50. 31.15. *Pedonia.*58.30. 31.30. *Dydimæ duæ* 60.31.30. *Pharos habet long.*60.*minu.*20.*lat.* 32.*graduum. Quæ adiacent ad orientem ſolem, in ſinu Arabico. Prima eſt Saſpirena: deinde Aphroditæ ſiue Veneris inſula. Agathonis inſula.*65.15.23.40.*Aſtarta. deinde Ara Palla-*

*dis.Gypſites, Gomadeorum duæ in longit.gra.
67.30.lat.19. Myronis inſula: deinde Catha-
træ duæ.Magorũ inſu.68.latit.16.Acanthina,
Daphnina.Macaria.68.30.latitu.14.Orneon
auſtralior.Bachi & Antibachi, Panis inſula.
Iſidis orientalior.Diodori in gradi. 71.latitu.
12.30.Mõdi in ſinu Analitico ſub lon.75.la.8.
30.Quæ verò reſtant in ſinu Arabico, in Ara
biæ deſcriptione dicentur.Sequũtur inſulæ quæ
in mari Atlantico & occidentali oceano ſunt.
E regione Durdi mõtis qui in Mauritania eſt.*
Madera. *Madera inſula ſic incolarũ lingua dicta, ꝙ li-
gnis abundet: inſula quæ nullo quo vita ſuſten
tatur humana indiget,ſub longit.359.ferè gra-
duum latitudi.20. Ab hac non longa diſsidet*
Portus ſanctus. *intercapedine, inſula quæ Portus ſanctus dici-
tur,ſub lõg.30.quaſi minutorũ,lati.20.& 40.
mi.Sequuntur decem inſulæ fortunatæ Atlan*
Canariæ. *tem aſpicientes montem:etiam Canariæ dictæ,
ob ingentes canes, quorum ibi copia eſt.Pto.
ſex tantum adſignat & plus in auſtrum extẽ-
dit.Quæ autem incoluntur ſunt: Fracta lãcea,
Magna ſors,Grancanaria,Teneriffa,Giene-
ra,Palma & Ferrum, Tanta eſt in his cœli
temperies, vt bis in anno fruges matureſcant,
deinde habitationem amœniſsimam præſtant.
Ex aduerſo ferè capitis viridis ſub la.18.grad.*

magnus

magnus eſt numerus inſularum, quibus non propria ſunt noĩa, ſed ab euẽtu indita. S. Anthonij. S. Vincentij. S. Luciæ. S. Iacobi & aliæ quæ cum nihil precioſi adferant, multum curãde non ſunt. Præterea in ſinu magno Aphricæ, tres ſunt nuper inuentæ inſulæ primum incultæ: Formoſa, Principis, & S. Thomæ quæ ſub Æquatore ſita eſt: Iam ab aduenis Portugalenſibus occupantur. Referũt in ea quæ S. Thomæ dicitur, eos qui nondum adoleuerint, & pueros natos nihil ferè creſcere. Quæ verò verſus ortum Aphricæ adiacent inſulæ ignotæ ferè ſunt, quales ſunt S. Laurentij, quæ etiam Madagaſcar vocata putatur. Sancti ſpiritus, Mõſra, Myrſiaca, Mene, Amici, & reliquæ, quarum ſitus ex globo facillime haberi poſſunt. S.Thomæ.

CAPVT XVIII.

De Aſia eiuſq; partibus.

A*Sia tertia mundi pars & maxima nunc reſtat deſcridenda, nudis tantum nominibus regionum & montium adſignatis. Eſt autẽ ab Europa Tanai fluuio, palude Mæotidis, Ponto, mariq́ Ægæo: Ab Aphrica verò ſinu Arabico, deinde linea quæ hinc in mare mediterraneũ ducitur, diſcreta. Nonnullis ab oceani filia Aſia dici videtur: aliis à Promethei matre. Eius multæ ſunt partes. Prima, poſt*

Europæ

Europæ terminos occurrit Sarmatia Aſiati- Tartaria. *ca, quæ nunc ſub Tartaria continetur, ab occa ſu Tanai fluuio, Mæotidis palude vſq; ad Cimmerium Boſphorum terminatur. A meridie mõtibus inde ad mare Hircanum: Ab ortu linea ex Rha fluuio ad arctos extenſa: Reliquum latus terra incognita. Eius gentes in Septentrionali plaga ſunt Hyperborei Sarmatæ, quorũ* Rusſia alba. *regio nunc partim Rußia alba dicitur, regio ingens, ſyluis conſita in qua argenti pelliumq́;* Moſcouia *precioſarum copia: Partim Moſcouia, & gens magna ſed inculta Moſcouitarum, qui cũ Chriſtianæ fidei ſint profeſſores, Pontificem tamen Romanum, Eccleſiamq́; noſtram aſpernantur, ſeruant enĩ Græcorũ ritus. Proximi ſunt Hippophagi, Perierbidi magnũ genus, Iaxamatæ, Chenidês, Neſiotis regio ad ortum, Siracenij & Pſeßij apud paludem Mæòtidis, Apud mon*- Amazones. *tes Hippicos Amazonũ regio, cui olim mulieres præfuêre, bellumq́; in vicinas nationes intenderunt, Tyrambæ, Arichi, verſus Albaniam Zigi, Gerri, Conapſeni, Mithrydatis regio. Poſt quam Melãchleni, Sapothremi, Scymnitæ, Suarni, Serij, Thuſci, vbi Thurci legen-* Thurci. *dum Eraſmus cenſet: hincq́; originem Thurcos ſumpſiſſe contendit. Verum maxima pars huius Sarmatiæ à Tartaris occupatur potius*

quàm

quàm habitatur. Quorum ſtudium omne ferè eſt vicinas nationes bello petere, ac aliena oc cupare. At domi pecora per ſtationes paſcere. Sequuntur Olondæ, Vdæ, Boſphorani: Iuxta pontum, Achei, & Heniochi, Poſtremo Sanarei. Adnumerant alij Hunnos, & Rhombitanos. Montes harum regionum præcipui ſunt Montes. *Hippici & Cerauni in medio ferè: Corax contra Boſphorum ſitus, Caucaſus ſub Iberia & Albania ad mare Hircanum vſq;. Fluuii, Ta* Fluuiī. *nais ex Ripheis montibus ortus in paludẽ Mæ* Tanais. *otidis decurrit: Rha maximus fluuius ex Hy-* Rha. *perboreis montibus duobus in locis ortus in mare Hircanum: quanquam hodie pauciſſimi in his regionibus deprehendantur montes, ac potius Rha fluuius qui nunc Volga dicitur, tum* Volga. *etiam Tanais, ac ipſe quoq; Boriſthenes ex pa* Boriſthenes. *ludibus ac lacubus Moſcouiæ ſiue Rußiæ albæ haud longè ab inuicem oriri conſpiciũtur. Rhõbites ex Hippicis montibus in paludem Mæotidis.*

CAPVT XIX.

De Ponto, Bithinia, Aſia minori, Lycia, Pamphylia, & Cilicia.

P*Ontus regio Ouidii exilium, cum Bithynia exaduerſo Thraciæ ſitæ ſunt, intercedente propontide ab occaſu vſq; ad Olympum*

pum montem qui eſt in grad. lon.57.la.43.30. Deinde ab aquilone Ponto Euxino terminatur, ab ortu Galacia: deinde Aſia proprie dicta. Eius regiones particulares ſunt Chalcedonia, Timonitis, Bogdanis, apud propontidem. Populi qui multi & diuites ſunt apud Galatiam & pontum Euxinum dicuntur, Mariandini, deinde Zigianæ. Montes Olympus ſub Myſia: Horminius mons in grad.59.30. 42. 40. Fluuij. Sangarius mediam Bethyniam percurrens ex Dydimo monte in pontum Euxinum. Aſcanius fluuius, qui Aſcanium lacum efficit, Pſyllus fluuius. Parthenius flu. cuius oſtium propè limites Bithyniæ & Galatiæ.

Aſia. Thurcia. *Aſia minor vel Aſia proprie dicta, nūc Thurcia appellatur vel Natolia. Limites eius occidentales, Helleſpontus, deinde Ægeū, Icariū, & Myrtoum maria. Reliqua latera Galatiæ, Lyciæ, & Pamphyliæ confinia, in globo noſtro ſuis lineis diſcernuntur. Multæ ſunt huius & copioſæ regiones. Initio poſt Bithyniæ limites* Myſiæ. *apud Helleſpontū duæ Myſiæ: minor quæ occidentalior eſt & maior quæ orientalior. Intercedit autem Rhindacus fluuius. Inde verſus* Phrygia. *auſtrum Phrygia, quæ & Troas: quam olim ſub Æolia contentam fuiſſe, author eſt Volaterranus: & Troadas fuiſſe Æolas. Nonnulli*

dupli-

duplicem diſtingunt Phrygiam, hanc minorē vocantes, maioremq́ inter Galatiā, Pāphyliam & Cappadociam locantes. Proxima eſt Doridis regio: Poſt quam Pentademitæ ſunt: Hinc è regione Euboëæ inſulæ, Lydia Mæoniæ. Supra hanc Ionia. Demum Caria ex aduerſo Rhodi inſulæ, Populi occidui Olympini, Myſomacedones, Trimenothuritæ, Pentademitæ, Orientaliores verſus Galatiam, Macedones. Mæoniæ Erizeli, Apud Lyciam Lycaones quorū regio Lycaonia: Themiſonii. Apud Bithyniam Moccadyni & Phulacenſij. Montes harum regionum. Ida, ex quo quatuor fluuij, Eſepus, Grenius, Simoentes, & Scamandrus, in Helleſpontum vergunt. Phrygiæ mōs Cimeus. Mons Timnus in gra. 57. 40. 40. 30. *Supra hunc Lydiæ montes Meſotes, Tmolus & Mimas non lōge diſsiti. Micale mons inter Caiſtrum & Meandrum fluuios. Fluuij iam partim enarrati ſunt: qui reſtant hi ſunt: Caicus apud Timnum ortus mare Ægæum ingreditur, Hermus infra Sipylum montem ortus. Pactolus ſupra, in mare Ægæum. Hic poſtremus ab auri harenis clarus habetur. Caiſtrus ex Sipylo in mare Icarium. Meandrus ex Celenorum montibus ſuper Ioniam flexuoſis adeò recurſibus procedit, vt ſæpius redire videa-*

Lydia. Montes. Fluuii. Pactolus. Meandrus.

videatur, demũ in Icariũ mare ſeſe exonerat.

Lycia. *Lycia omnis mõtibus Phœnice, Cadmo et Maſicyto, à Caria, Aſia minori, & Pamphylia diſtinguitur: deinde mari Lycio. Populi olĩ Tremyli & Solymi dicti fuerunt. Montes iamiam dicti ſunt. Fluuij: Calbis ex monte Graga ortus: Xanthus ex Cadmo fluuius ingens: Lymyra ex monte Maſicyto. Omnes verſus meridiẽ mari ſe admiſcentes, medium eſt ſub gra. lon. 60.30.la.36.*

Pamphylia *Pamphylia Lyciam ſecundum littus ad ortum ſequitur: à Cilicia fluuio Ceſtro, deinde montibus & mari terminata. In ea Pto. has adſignat regiunculas: Carbaliam quæ etiam partẽ Lyciæ occupat. Phrygiã quã maiorẽ nonnulli dicũt, in parte Septentrionali et Occidentali, Pyſidiam deinde verſus exorientẽ ſolem. Gẽs eſt latrociniis multum dedita. Terra olearũ fertilis. Habet autem montes continuos Lyciæ montanis, horum qui maxime in ſeptentrionem extat Celenorum tumulus dicitur, qui deinde Lyciæ attinet. Taurus mons, qui per totã Aſiã, Armeniam, Scythiamq́, flexuoſus ſerpit: innumeris flexibus nominibusq́, ſubinde affectus. Ex hoc Ceſtrus flu. Pamphyliæ deſcendit in mare Ægyptiacum. Sunt præterea fluuii duo, Cataractus occidentalior Ceſtro: Eurymedon medius inter vtrunque. Medium obtinet*

tinet gra.lõ.62.30.la.37.20. Cilicia deinde vſque ad ſinum Iſsicum, & montem Amanũ extenditur, à ſeptentrione monte Tauro: ab occaſu Ceſtro flu. deinde mari finita. Cilices à Cilice Agenoris filio per occupationem nomẽ ſumpſere. Sunt autem eorum poſt Pamphyliam vſq, ad ortum hæ regiones: Leontidis, Thracia quam Ptolomæus aſperam regionem appellat, Cetida & Lalaſsida à Ceſtro vſque ad Orimagdum fluuiũ. Hinc Characia ad Calydnum fluuium. Lamotidis deinde ad Lamum fluuium. Poſtea Lacanitidis ad Sarum fluuium: mediã hanc Cydnus fluuius irrigat. Poſtremo eſt ad finem vſque regionis Cilicia propriè dicta, per quam Pyramus fluuius ex Tauro in mare Cyprium deſcendit. Montes & Fluuij dicti ſunt. Omnes autem hæ regiones hoc capite dictæ ſub dominio Thurcorum ſunt. Cilicia.

CAPVT XX.

De Galatia, Cappadocia, & inſulis circa regiones dictas.

GAlatia quæ etiam Gallogræcia fuit dicta, qui poſt multos errores à Gallis occupata, inter Bythiniam, Aſiam minorem, Cappadociam, Pamphyliam, & pontum Euxinum continetur, Regio ſanè ingens, fertilis, ac dites, quam etiam Thurcorũ imperator

ſuæ adiecit ditioni. Diuiditur in regiones aut prouincias has. Prima eſt ad littus Põti Paphlagonia. Deinde Iſauria mõtanis Pãphyliæ & Aſiæ minoris confinis. Eam Lycaonia verſus ortum ſequitur, partem etiam Cappadociæ
Montes Galatiæ. *poßidens. Gentes Galatiæ Toliboſti mõti Dydimo vicini. Tectoſagæ à Gallis profecti, mediterranea incolũt. Proſerliminite, Tiliſtobogi. Mõtes Oligas ſub gra. 63. lat. 42. 20. Hinc Zaliſcus fluuius in Pontum exit. Didymus mons 61. latitu. 40. 30. Sumit hic originem Sangarius fluuius. Demum ex media Galatia Alis fluuius in pontum defluit.*
Cappadocia. *Cappadocia olim Leucoſyria, à Cappadoce eius regionis fluuio nomẽ accepit. Regio frumento pecoribusq́; præſtantibus nobilis, præſertim equorum laudibus exaltata. Hæc inter Halim fluuium ab occaſu, inter Taurum, Antitaurum & Scordiſcum mõtes & Thermodontem fluuiũ continetur. Pto. in præturas ferè diſtinxit, ſcilicet Antiochianã apud Ciliciam, deinde Thyanidis & præturã Gardaucretã, Præturam Ciliciæ & Chamanẽſem. Præterea in Pontum Galaticum apud põtum Euxinum: in pontum deinde Polemoniacum. Extremum regionis Leucoſyri incolunt. Tenet mediterranea mons Argeus ſub gradibus longitudinis. 66. latitudin. 40. Vnde Me-*

las

lus fluuius per Armeniam minorem decurrēs poſtea Euphrati admiſcetur. Mediam autem Cappadociam flexuoſo ambitu Iris fluuius peragrat,ex monte Scordiſco, qui eſt in longitud.68.40.lati. 41.30.in Pontum Euxinū. Inſulæ verò quæ circa regiones præſcriptas adiacent hæ ſunt. In Ponto Euxino contra Bythiniam Cianeis inſula in gradibus longitudinis.56.20. lat. 44. Thynias è regione hoſtii Sangarii fluuij.57.40. 43.20. Irythinus ſcopulus plus in orientem ſub longitudine.58.30. 43.25. Lesbos inſula magna in Ægeo mari ex aduerſo Aſiæ, etiam Mitylena vel Mitellinū dicta, diui Pauli actis clara ſub gradibus lon. 55.25.39.48. Tenedos à Tenide puella, dicta prius Leucophris in Helleſponto ferè ſita ſub long.55.lat.40.45. Pathmos, Poſidium, Chy, vel Myndus vna inſula maris Ægæi. 56.20. 38.25. Icaria, vnde mare Icarium, quod aliis à Dedali filio ſic appellatum eſt,habet long.56. 45.37.30. Samos,Parthenias, Athemus,Melamphyllus Straboni nunc Samothracia dicitur, patria Pythagoræ ſub longitudi. 56. 30. 37.18.Mynia.56.latitud.36.30. Choa vel Cos inſu. Hyppocratis medici natale ſolum, quæ etiam Merope dicta fuit, ſub gradibus. 57. latitudinis. 36.25. Apud Cariam Aſtipalæa,

Inſularum deſcriptio.

Mitellinū.

Pathmos.

Samothracia.

56.30.35.40. Carpathus inſula, à qua mare Carpathicum. Hæc nonnullis Porphyris dici-
Rhodus. *tur ſub longitudine.57.20.la.35.Rhodus ſic dicta, eò quòd ῥόδον, hoc eſt roſa, dum iacerentur fundamenta vrbis Rhodi ſit inuenta. Hæc à Chriſtianis capta fuit annis hinc.226.nũc iterum Thurcorũ vi poſſeſſa. Habet grad.58.30. lat.35.30.Supra Lyciam Maxima, vel Megiſta.60.48.lat.35.15. Dolochiſta.60.48. 35.45. Chelidoniæ ſcopuli quinq;.61.30.36.10.Crãbuſa in mari Pamphylico.62.40. 35.50. Sequi-*
Cyprus. *tur demũ in ſinu Iſsico Cyprus inſula Veneri ſacrata: vnde Venus dea Cypria vocatur. Hæc prius Crypta fuit dicta, quia maris vndis videatur abſcondi: Item Ceraſtes, Amathuſia & Minois. Mittit vinum optimum. Medium ipſius habet gradus 65.48. 35.30.*

CAPVT XXI.

De Colchide, Albania, Iberia Duabus Armeniis.

Colchis, Iberia & Albania montibus inter ſe diſcernuntur qui ex Caucaſo originem habent. Colchis regio ad Pontũ Euxinum terminatur, diues opum, & amnibus auriferis nobilitata. Hinc fabula eſt Iaſonem ex Theſſalia cum Argonautis huc aduentaſſe, aureumq́; vellus abſtuliſſe. Continet regiones

quæ

quæ dicuntur Erretica, Mauralia & Zala. Montes ab aquilone prætenſi ex Caucaſo oriuntur, A meridie Moſchij adiacent. Fluuii Corax, Hippus Cyaneus, Phaſis, omnes diuerſis locis ex Caucaſo orti, in pontum Euxinum exeunt. Proxima eſt Iberia, cuius gentes bello multum valent. Deinde ad mare Caſpium Albania ſic dicta, quia incolarũ pueri (vt inquit Gellius) albis capillis naſcuntur, aut in pueritia caneſcunt, & plus cernunt noctu per oculos quàm interdiu. Regio frigida & aſpera. Canes tanta corporis mole gignit, vt taurum & leonẽ premant. Tres autẽ dictæ regiones hodie Tartariæ adſcribuntur: Mõs Caucaſus hanc à Sauromatis dirimit. Habet autem idem mons portas, quas Sarmaticas vocant authores, circa gra. lon. 81. la. 48. 30. Item in grad. 77. la. 47. Et portas Albanias ſub grad. 80. la. 47. Fluuij Albaniæ Cyrus, Albanus, Cæſius, Gerrus, & Soana ex Caucaſo profluentes iu Caſpio mari deſinunt. Sequuntur duæ Armeniæ quarum quæ maior dicitur habet ab occaſu Euphratẽ, deinde Moſchios montes qui ſunt ſub gra. lon. 72. 30. 43. 30. ab aquilone eoſdem Moſchios ad mare Hircanum vſque: ab ortu Caſpios montes: à meridie Taurum montem. Diuiditur in Cotazenam apud Pontum: in Toſarenam

Iberia.

Albania.

Portæ ſarmaticæ.

Armenia maior.

& Totenam ſupra Iberiam, vbi noſtri ſæculi
Georgiani. *Geographi Georgianos deſcribunt quos Chriſti fidem defendere ferunt. Deinde eſt Siracena, Sacapena, Hobordena, Sophena, Aſtamitis, Acilisena vſque ad Caſpios montes, Anzitena, Gordena: Demum Coricea, Gordiæa, & Mardorum regio. Montes: Antitaurus qui ex*
Periardes mons. *Tauro procedit. Periardes in grad. long. 76.*
Euphrates. *la. 42. 40. Hinc Euphrates fluuius nominatiſſimus oritur qui Armeniam in duas diuidens partes dein poſt mille circuitus Tygri coniunctus iuxta Babyloniæ limites in ſinum Perſicum egreditur. Ex eodem etiam monte fontes habet Araxes fluuius, verum hic verſus ortum*
Armenia minor. Ararath. *defertur. Armenia minor quam eandem volunt eſſe quæ in libris Regum terra Ararath dicitur, continet Pontum Cappadociæ iuxta littus Ponti. Giſſos montanis Iberiæ vicinos. Deinde præturas, Orbaliſſenam, Ætulanam, Ærethicam ſub Antitauro, Horſenam, Orbiſenam, Melitenam apud Melam fluuium. Sub Cilicia Murianam, Cataoniam, Lanianam & Arauenam. Hæ duæ Armeniæ Turcorum ditioni ſubſunt.*

CAPVT XXII.

De Syria, Meſopotamia, Aſſyria, Iudæa, & Babylonia.

Syria

SYria regio ſacris literis multum celebrata terminatur ab occaſu mari Syriaco & mōte Amano. E regione fluuio Euphrate & parte Arabiæ deſertæ. A meridie Iudæa, intercedente Carmelo monte, à Septētrione Cilicia & parte Cappadociæ. Plures eius ſunt regiones Comagena apud montem Albanū. Cirreſtica inter Singam & Euphratem flu. Pieria in littore ſinus Iſſici, deinde Seleucis à Seleuco primo rege Syriæ. Calybonitis ad Euphratem flu. Caſſiotis apud montem Caſium. Chalcidica re. Apamena. Ad littus Phœnicia ex qua Phœnix auis. Phœnicia. *Sub Libano monte Laodicina regio & Palmyrina. Propè limites Arabiæ deſertæ Saccæa regio & Bethanæa. Item Trachonitæ Arabes. Vltima eſt Cœloſyria vel Curuaſyria ſic dicta quia inter duos montes curuos Libanum & Antilibanum continetur. Eadē decapolis Plinio dicta eſt. Eſt autem tota regio Syriæ variorum opū diues, frugum fertilis, & balſamis opima. Montes habet Pieriam in* Montes. *grad. 69. 40. 35. 35. Hinc Sinoas fluuius verſus aquilonem ad Euphratem vſq; procedit. Caſiū montem. 68. 50. 34. 45. Libanum montem di-* Libanus. *uerſarum ſpecierum fertilitate præditum. 69. 20. 33. 30. Hinc quatuor fluuij labūtur, Adon in occaſum, Eleutherus in occaſum hybernum,*

Orcus quem nunc Verne vocant in aquilonē, Chryſoroas in oppoſitam partem, Antilibanum montem in longitud. 68. 40. la. 32. 40. Ex hoc Leon fluuius mare Syriacum petit: & Ior

Iordanis. *danis fluuius latè per Iudæam ſpargitur. Hippum montem in lon. 68. 30. la. 30. Demū apud Arabiam deſertam Alſadamum montē in gra.*

Iudæa. *lon. 71. la. 33. Iudæa inter Syriam Arabiam & Ægyptū conſiſtit, olim Palæſtina Syria dicta.*

Galilæa. *Diuiditur in Galilæam proximam Syriæ præſcriptæ, quæ regio eſt frumenti, vini, & olearū*

Idumæa. *fœcundiſsima: In Idumæam ſecundū littus maris Ægyptiaci quæ Nabathæa & terra Edom dicitur, regio etiam frugum fertilis. In Iudæā mediterraneā cuius eſt Hieroſolyma longe cla*

Samaria. *riſsima vrbium orientis. In Samariam orientalem cuius ſunt Samaritani quibus cū Iudæis parum cōueniebat. Mediā Palæſtinam irrigat Iordanis fluuius qui ſe in tres lacus diffundit quarum prima Geneſara (vt habet Pli.) aut Geneſareth vocatur, deinde hic fluuius in mare*

Mare mortuum vel Sodomorum. *mortuū ſeſe immittit ſiue Sodomorū (Plinius Aſphaltitem lacum vocat) à quo poſtremo ebibitus aquas laudatas peſtilentibus mixtas*

Meſopotamia. *perdit. Meſopotamia inter duos fluuios Tygrim & Euphratem contenta eſt, vnde & nomen accepit. Adſignātur regiones hæ. Initiò*

poſt

poſt montana Armeniæ, Anthemuſia Chalcitis & Gauzanitis, Apud Tigrim Acabena: Sequitur mediterranea Ingena. Verſus Arabiam Ancorabitis regio. Regiones ſunt diuites, fertiles, & ab armentorum paſcuis laudatæ. Plinius omnes ſub Syria complectitur. Montes Caſij ab aquilone. Syngaras ſub.gra.77.lat. 36.25. Fluuij Chaboras & Aſcoras, vterq; ex Caſio monte ortus in Euphratem incurrit. Aſſyria ab Aſſur dicta ſecundum Ioſephum de anti. Tigri à Meſopotamia, ab aliis regionibus montibus diſtinguitur vſq; ad Euphratis & Tigris conuentum. Regio amœna & temperata diuiſa in Calcenam proximã Meſopotamiæ: Arrapachitam verſus Mediam: Adiabenam vicinam Babyloniæ. Mons Niphates ab Armenia prætenditur, ex quo Lycus, Caprus, & Gorgus fluuij in Tigrim vergunt. Babylonia inter Euphratis ambitus ab occaſu & aquilone comprehenditur. Ab orientali Tigri, deinde ſinu Perſico & mõtibus. Septentrionalior eius pars Auchanitis regio dicitur. Media regio Chaldæa in qua campus Duran & Turris Babel, hæc eadem Aſtronomos præclaros educauit. Sequitur deinde Mardochæa regio. Auſtralem plagam Strophades incolũt. Regio eſt cum frugum, vitium fertiliſſima, tum etiam rerum pre

Aſſyria.

Babylonia.

cioſarum ditiſsima, in ſacris literis Sennaar dicta.

CAPVT XXIII.

De triplici Arabia.

Arabia petræa. ARabia triplex eſt. Proxima Palæſtinæ Iudææ & Ægypto Petræa dicitur, à Petra oppido quod Nabatæi (vt inquit Pli.) incoluerunt. Continet regiones Munichiatim & Sarraceniam. Gentes ſunt Pharanitæ, Iſmaëlitæ, Agareni, Fatheni, Moabitæ, Ammanitæ & Gerræi. Mons Syna quẽ Pto. Melanem appellat ſub gra.lon.65.la.30. Arabia deſerta. Altera eſt Arabia deſerta regio ingens, montuoſa, harenoſa & vere deſerta, cuius incolæ ſunt Bathanæi, Orcheni & Martemi. Arabia fœlix. Tertia eſt Arabia quæ cognominatur fælix: Nec iniuria, nam præter ſoli fertilitatẽ multis aromatum generibus abundat, qualia ſunt Aloë, Myrrha, Cinamomum. Camelos alit, Auri gemmarum copiam habet, quæ ſubinde ad regnum Melindæ Aphricæ deportantur. Clauditur autem regio à ſeptentrione montibus à Meridiæ mari: deinde duobus ſinubus Arabico et Perſico quibus in modũ peninſulæ clauditur. Inter plures gentes quas Pto. adſignat ſunt apud ſinum Arabicum ſiue mare Rubrum Banubari, Sabæi, quorũ re- Sabæa. gio Saba vel Sabæa diues opum, aromatumq́ fertilis.

fertilis. Elezara regio. Mediterranei ſunt Oadi tæ, Saraceni, Meſamanes, Alapeni, Scœnitæ vagi hoĩes, Smynophora regio duplex, interior & exterior: hæc myrrhã fert. Homerita regio oceano proxima, Gerræi, Anaritæ, Ichthyophagi qui piſcibus tantũ veſcuntur. Verſus ortum ſunt Sophanitæ, Macæ et Thurifera regio. Mõtes, Zames in lon. 76. la. 25. Hippos lon. 67. la. 27. 15. Climax in lon. 76. 30. la. 16. apud hunc Stygis aquæ fons eſt Maritha mons. 80. 30. la. 21. hinc duo fluuij Laris & Prion fluunt, hic in auſtrũ, ille in aduerſam partẽ. Didymi montes & Zames verſus ortũ recedunt, vnde Hormanus flu. oritur. Melas mons in gra. 81. 30. la. 12. in hoc oliuæ creſcũt. Inſulæ quæ in ſinu Arabico ſitæ ſunt iuxta littus. Zygena, Dæmonũ inſula in gra. 66. 45. la. 23. 15. Polybij. 67. 40. 21. 20. Ieracum. 69. 30. la. 19. Socratis inſ. 70. la. 16 20. Cardamina, Combuſta. 70. 30. 14. 20. Malichæ duæ. 72. 30. 12. 30. Dioſcoridis inſ. 86. la. 11. 30. Zenobij ſeptẽ. 91. la. 16. 30. Sarapiadis quã alibi Serapionis dictã vidi, ſub lõ. 94. la. 17. 30. Scoyra Chriſtiana cuius incolæ archiepiſcopum habẽt, ſub. 98. la. 8. Decliuius ad ſeptentrionem duæ inſulæ Virorũ & Fæminarũ. Alterã enim harũ quæ eſt in lon. 94. la. 13. 30. ſoli viri incolunt. Alteram verò ſub eodẽ parallelo ſitã, ſed plus

Montes Arabiæ.

Virorum & fœminarũ.

plus ad ortũ ſolæ fœminæ quæ ſingulis annis ſemel conueniunt cum viris eſſeq́; Chriſtiani perhibentur. Ormus. *Ormus inſula diues circa quam margaritarum copia inuenitur in lon.94.30.la.21 grad. In ſinu Perſico. Appha, Ichara, Tharo, Tylus & Arathos inſulæ ignobiles.*

CAPVT XXIIII.

De Media, Perſide, Parthia, Hircania, Margiana, Ariana, Drangiana, viciniſq; regionibus.

MEdi nomen à Medea nacti maiorẽ Armeniam & Aſſyriam verſus ortum ſequuntur, Caſpiis & Thoatra montibus diſtincti. Strabo in Ecathanam & Atropatiam diſtinxit. Gens eſt diues & armis potẽs. Continet regiones Marianã, in qua lacus eiuſdem nominis, Cheliam, Marundiam, Ragianam. Gentes, Caſpios apud Caſpium montem & mare Caſpium. Caduſios, Tapuros & Madaſſos. Montem Zagrum. Fluuios, Cambyſim & Cyrum ex Caſpiis montibus in mare Caſpium, Amardum ex zagro in idẽ mare, qui lacum Marianum efficit. Suſiana. *Suſiana auſtralior eſt Media parte Babyloniæ, Aſſyriæ, Perſidis, & ſinus Perſici intercepta: nonnullis ſub Perſide comprehenſa, huius fructus feruntur perpetuo virere.*

viuere. Perſis ſeu Perſidis, montibus, ſinu Perſi- Perſæ.
cò, & Dara fluuio à Carmania terminata: con
tinet ſub ſe Achæmeniã, Drangenã et Elymæã
regiones. Rurſus Caltapitim & Miſdiam: Ra
pſiam & Hippoſagiam. Perſæ ſolem deum ſta
tuebant. Iidem ſi cũ ſuis matribus coirent, inde
Magos generari non dubitabãt. Huius impera-
tor hodie Sophy dicitur: qui imperium à Sara-
cenis & Turcis iamdudum ablatũ, ſtrenue quo
tidie recuperat. Sequitur Parthia montibus vn- Parthia.
diq; cincta. Eius regiones ſunt Comiſena in par
te ſeptentrionis, Sabiena in oppoſita: regiones
quæ feras ſæuiſſimas & ſerpentes alũt. Parthi
arcubus equisq; exercendis plurimum valent,
adeo vt tam priuata q̃ publica officia equis obe
ant. Hircania ab occaſu Medos habet, à meri- Hircania
die Parthos quos Coronus mons dirimit: ab or
tu Margianam: deinde mare Hircanum. Re-
gio vini ferax: vbi apes in arboribus mellifica-
re autor eſt Strabo. Prouincias habet Siracenã
& Arſitim & Aſtauenã. Fluuios Moxeram et
Secandam, vtrunq; duobus fontibus ex Corono
monte in mare Caſpium fluentem. Huic adia-
cet in mari Hircano Talca inſula, in gra. 94. Talca.
la. 42. 30. Margiana regio admodum vitifera, Margiana.
etiã vndiq; montibus obiectis finita eſt: qui ver
ſus Ariam & auſtrum Sariphi dicũtur, verſus
Hirca

·*Hircaniam Maſdoranus. Mediam regionem Margus fluuius (vnde regioni nomen eſt) diuidit: qui duobus fontib. ex Sariphо ſcaturiēs, in mare Hircanū cū Oxo flu. exit. Populi ſecūdum Pto. Dereccæ Maſſagetæ Parni & Tapuri, hi meridionales, illi ſeptētrionales, Maſſagetæ medij: qui parentū ac amicorū ægrotātiū carnes eſitare feruntur: nam miſerū iudicāt quempiam morbo interire. Ideoq; ſanos mactabant.*

Maſſagetæ.

Aria. *Ariam regionem cum aliquot ſequentium, Plinius ſub India aliquibus cōtentas eſſe ait. Pto. ſeorſum deſcripſit. Terminatur vndequaq; mōtibus, Maſdorano ab occaſu, è regione Paropaniſo: à meridie Bagoo monte: qui regionem incolunt, ſeptentrionales ſunt Niſæi & Aſtaueni: auſtrales Borgi, Ceſerotæ & Scorpioſera regio: medij Drachamæ, Paruti & Etymandri. Dyoniſius regionem ſterilis eſſe ſoli ob ſolis ait aduſtionem, corallium tamen proferre, viteſq;, ſupra quàm aliæ regiones, ferunt.*

Scorpioſera regio.

Drangiana *Drangiana Ariam ſequitur verſus auſtrum, intercedente Bagoo monte. Auſtrale latus finit mons Bætius, Orientale linea ex Paropaniſo monte ducta ad auſtrum. Diuiditur in Darandas, Batrios & Tatacenam regionem. Tranſit eam Arabs flu. cuius oſtium in Bagoo monte. Incolæ lapidum precioſorum, veſtiumq; copiam habent*

bent ſericarum. Arachoſia Drangianam ad occaſum reliquit, à ſeptentrione Parueti montes ſunt iuxta quem habitãt Pargyetæ. Sydri verſus occidentem recedunt. Poplutæ mediam tenent. Eoritæ auſtralem plagam. Hos omnes Dyoniſius λινογχλαίνους *appellat. i. lineis vtentes veſtibus. Arachoſius flu. ſeſe in lacum ingentem diffundens ex Parueto monte ad Indũ flu. tranſit. Carmania duplex eſt: Altera deſerta cuius populi & ſitu & moribus Perſis ſunt affines: ſunt autem Yſcithæ, Madomaſtæ, & Cuchi. Altera quicquid inter montes Perſicos & ſinum Perſicum eſt, complectitur: ſub diuiſa in Rhudianam, Agdenitim, Parepaphitim & Cabadenam regiones, ad littus ſinus Perſici. Rurſus in Aras, Caradras, Cautonicas & Chelonophagos, hoc eſt, teſtudines comedentes, ad littus maris Indici. Demum ſunt maxime ſeptentrionales Camelobosci vel Zozotæ gens bellicoſa quæ aſinis in bello vtitur. Montes huius regionis Strongilus & Semiramis, in grad. 94. 20. latitud. 25. Sunt item ignobiles alij in medio regionis, ex quibus ſex fluuij Dara, Cathrappis, Corius, Achindana, Andanis & Saganus in ſinum Perſicum fluunt. Salaris verò fluuius ex iiſdem montibus in ſinum Paragonicum Indici maris. Gedroſia Perſicis montibus Boëtio, & Indo flu. intercepta eſt,*

Arachoſia. Carmania Montes. Fluuij. Gedroſia.

cuius regiones, Paradena & Pariſſena: hæc apud Indum flu. illa apud Boëtium montem. Gentes Parſiræ, Carmaniæ & montibus contiguæ, Rhamnæ apud Indum flu. Muzareni mediterranei, fortaſſe legendũ eſt Guzareni: nam
Guzarath. *in hac parte deſcribitur hodie regio Guzarath.*
Cambaia. *Próxima eſt Cambaia, ad littus maris Indici etiam ſub Gedroſia contenta: quæ regem habet*
Bactriana. *& ciuitatem Cambaiam regalem. Bactriana & Sogdiana duæ regiones, Oxi fluuij flexuoſo ambitu diſtinctæ: terminantur ab occaſu, Margianæ mõtanis: à ſeptẽtrione & Scythia, Oxiis mõtibus & Iaxarte flu. ab ortu Comedorũ mõtanis, deinde Paropaniſo. Bactriana ſub ſe continet Chomaros, Salateras, Zariaſpas ſeptentrionales. Medij ſunt Tochari, Aciuacæ, Scordæ, Varni & Sauadij. Meridionales Comi, Tambyſi, Orſipi & Amariſpi. His mos eſt neminem pro delicto morte, ſed exilio tantum punire. Fluuij Gardamanis, Zariaſpes, Dargædes ex Paropaniſo originem trahentes, omnes cum Oxo fluuio congrediuntur qui etiam in eo*
Sogdiana. *dem monte oritur. Sogdianorum incolæ Iatij, Thacori, Augali, Oxidraanæ, Drybactæ & Candari ſeptentrionales: Mardyeni & Drepſiani apud Sogdios montes, qui ſunt in gra. 115. la. 47. ferè. Paſitæ, quibus Oxij montes adiacent*

tent in grad.108.lat.47. Choraſmij & Vanda banda regio verſus Indiam. Oxiani medij. In hac arbor papyrus foliis tam vaſtis naſci dicitur, vt quatuor pedes in longitudine æquet. Sequitur Paropaniſadum regio verſus omnem partem montium collibus ferè compreſſa, Paro paniſus ab occaſu & ſeptentrione, Caucaſus qui piper mittere fertur ab ortu, Paruetus ab auſtro. Incolæ Bolitæ ſeptentrionales, Ariſtophy li & Paruſij occidentales, Ambautæ orientales, Parſietæ auſtrales. Fluuij, Gardamanis in medio ortus verſus aquilonem Oxo flu. adiungitur, Choas flu. cuius fons in Parueto monte Indo admiſcetur. Regio (vt fertur) præter oleum omnia proferens quæ vitæ neceſſaria ſunt, quam Marcus Venetus regionem Torqueſtenſem videtur appellaſſe. Paropaniſides. Torqueſtenſis regio.

CAPVT XXV.

De Sacis & Scythis.

SAcæ vel Sacoſani genus hominum eſt ſagittariæ artis peritiſſimum, ſyluas lucosq́ inhabitans: nulla enim in eorum regione ſunt oppida: totaq́ montibus contiguis circumcepta eſt. Nonnulli ſub Scythis comprehendũt. Pto. Sacarum regionem diſtribuit in Caratas ſeptentrionales, in Comaros, in Grinæos Scythas Toornasq́ mediam incolentes regionem,

in Ariſtes & Comedas vnde montes Comedorum occidentales, in Byltas auſtrales, in Maſſagetas orientales, quibus Aſcatangas mons adiacet in gra. 133. la. 47. Sacæ quas optant ſpõſas prius bello adipiſcuntur: qui ſi ibi vincãtur perpetuæ ſeruituti addicti in cauernis latitant.

Scythia. *Scythia omnis ſecundum Ptolomæum ab occaſu habet Rha fluuium terminum Sarmatiæ: à ſeptentrione terram incognitam: ab ortu Sericam regionem, cuius limes eſt linea per montes Caſios ſurſum deorſumq́ ducta. A meridie partim Hircanum mare Sogdiosq́, partim Sacas & Imaum montem. Plinius & alij etiam Sogdios, Margianos & Sacas ſub Scythis comprehendunt, atq; hi Imao monte eam ab India ſeparãt, ea ſcilicet parte montis quæ in ortum occaſumq́ diffunditur. Altera Imai pars ſurſum*

Scythia duplex. *deorſumq́ tenſa Scythiam duplicem diſtinguit, intra Imaum & extra Imaum occidẽtalem & orientalem. Populi eius nullis conſtant terminis, eo quòd agros non colant neq; conuenticula celebrent. Nominantur his ferè nominibus: Alani Scythæ, Suobeni & Alanorſi citra Alanum montem: Aſmani, Canodipſas regio, Erymni verſus Sarmatas: Mologeni, Samnitæ, Machetegi, Scymbi, Iaſtæ, Galactophagi comedentes lac medij: Aſiotæ, Noroſſi, Iaxartæ ad*

tæ ad mare Hircanum: Anaræ, Aſcotancæ, Tectoſacæ verſus Imaum montem. Atque hi Scythiæ interioris ſunt, quæ tota hodie Tartaria magna vocatur, multumq; vltra Hyperboreos montes ad ſeptentrionem protenditur vbi multæ & ſyluæ & feræ. His omnibus Scythis præeſſe creditur magnus ille Tartarorum princeps, ob id magnus Cham dictus, vocaturq; regnum Cathay ad extremũ orientem extenſum. Qui reſtant in vlteriori Scythia ſunt Abij, hoc eſt, non iniqui Scythæ. Hippophagi, Hippopodes, Homobij. Caßia regio quæ Caßiam fiſtulã ferre dicitur, Achaſſa regio, Huius etiam fertur eſſe Tharſos regio cui præfuit Melchior magus. Item Arimaſpi qui (vt refert Pli.) vnum oculum in fronte tantum habent. Neoterici Mongaliſtarum regionem appellant. Montes harum regionum ſunt: Rhymnici vnde Rhymnus flu. in mare Hircanum abit, in gra. 94. la. 56. Sunt præterea Alani mõtes, Noroſſus, Aſpaſij, Tapuri & Anaræi, omnes ferè ortum ex Imao ſumentes.

Tartaria.

Mongaliſtæ.

CAPVT XXVI.

De India.

T*Ota regio Indiæ Indo fluuio ab occaſu, Sero fluuio ab ortu: Imao, Emodis, Sericiſque montibus ab aquilone, deinde*

oceano includitur. Mediam autē Ganges flu. (quem nonnulli Phiſon credunt) diuidit: vnde duæ diſtinguūtur Indiæ Cis Gangem & Citra Gangem.

India intra Gangem.

India intra Gangem populos continet multos & diuerſos cum nominibus tum etiam moribus: quorum qui ſtatim Indum ſequuntur Gymnoſophiſtæ magi vocantur, hi vt refert Pli. ab ortu ſolis ad occaſum vſq; immobilibus oculis ſolem intuentes perſtare poſſunt: Dardæ vel Daradæ inter amplexus Indi fluuij, apud quos formicas vulpium magnitudine aurum effodere fama eſt, Suaſtena regio, Lambatæ, Varſa regio, Patalena inter oſtia Indi, Chatriæi, Pulindæ, Agriophagi, Cicopletes qui vnicum oculum in fronte habere perhibentur, Siraſtrena regio quæ nunc ferè Cambaiæ attinet apud ſinum Canticolpum, Larica, deinde verſus auſtrū Arica & Viripyra regiones vbi

Narſinga.

noſtæ ætatis Geographi Narſingam latam regionem deſcribunt multorumq; aromatum fertilem. Item Cananoiæ regnum cum oppido regio:

Callecutium.

Callecutium regnum & emporium famatiſſimum, nam eo omnis generis merces & mercatores ab omni orbis parte confluunt, præterea multa ferunt hæ regiones quæ aliunde petere non opus eſt. Sequitur in eodē quaſi tractu verſus meridiem Gutſchin vel Cuchinum regnum

& Colum, quæ paulò latius in meridiem exten duntur, quàm Ptolomæi deſcriptio habeat. Sequuntur verſus ortum Limyrica regio: Carei ad ſinũ Colchicum: Pandiones Bragmanæ magi ſupra montem Betigum, qui eſt in gra. quaſi 126. la. 20. Hinc tres fluuij Pſeudoſtomus, Baris & Solenis in mare Indicum defluunt. Sub eodem monte ſunt Ambaſtæ, Caſpiria regio, Soræ, Biolingæ: Adyſathri ad montem Adyſathrum qui eſt in gra. 132. la. 22. 30. Hinc Chaberus flu. in ſinum Argaricum vergit. Deinde apud mõtem Vxentum qui habet gra. 140. la. 23. 30. Mãdalæ, Dryllophyllitæ, Salaceni, Meſoli Aruarni ad littus oceani. Demum iuxta Gangis exitum Sabaræ quibus Adamas in copia creſcit. Item Cocconagæ & Gangaridæ oſtiis Gangis circumfuſi quarum regio Orphir in ſacris literis dicitur. Adnumerant alij plures nationes tum monſtrorum tum aliorum diuerſo viuentium ritu, incerta tamen deſignatione: veluti Bygmæos, Ophiophagos qui ſerpentibus veſcuntur, Muſicanos, Aſtacenos, Schiopodes vno pede tantæ (ſi credere fas eſt) magnitudinis, vt reſupini æſtum ſolis vmbra pedis vindicent, tantæ tum celeritatis vt leporem fugientem adſequi credantur. Feruntur & qui auerſas plantas habẽt digitos octonos. Cynocephali

Schiopodes.

Cynocephali.

Aſtomi. *quorum capita canina ſunt. Aſtomi.i.ore carentes. Plura præterea diuerſaq́, animantium, herbarum, arborum, cæterarumq́, rerum genera ſcriptores hic comminiſcuntur: eo quòd ob rarũ huius regionis aditum, libere cuiuis quiduis effingere licitum ſit. Montes præcipui dicti ſunt & fluuij. Sunt præterea Apocapi & Poënæ deorum in gra.lon.120.latit.25. Item Vindius mons.131.la.27. Oriuntur hinc Namadus flu. & Nanagua qui Callecutium perluit: et Soas flu. qui ſe Indo admiſcet. Ex monte autẽ Vxento oriũtur tres fluuij Tyndis, Doſaron et Adamas, circa quem Adamas lapis gignitur. Proxima eſt India extra Gangem quam maiorem appellant, regio non adeo culta atq, illa interior, aut ſaltem nobis nõ tam exquiſita. Sunt autem ſecundum Ptolomæum hæ regiones ſeu nationes, Ganganæ et Tacoræi proximi Sacis: Marundæ ſecundum Gangis tranſitum: Cirradia ad ſinũ Gangeticum, in qua galli gallinacei barbati reperiuntur & implumes & lanuginoſi. Deinde ſecundum littoris tractum Aurea regio & Argentea, in quibus multa metalla reperiuntur. Eodem deinde ordine Beſyngiti humanæ carnis voratores. Hinc Aurea Cherſoneſus eſt, quæ nunc ab incolis Malacha putatur dici, vt referunt Portugallenſiũ nauigationes.*

India maior

Aurea Cherſoneſus. Malacha.

gationes. Dicũt inſuper quòd regio ſit vrbibus in modum noſtratium ædificatis cõſita: quarum quæ caput eſt Chnigapola dicitur, regia Sian. Hæc terra præter aurum & margaritas Rhabarbarum gignit arbore (vt narrant quædam nauigationum traditiones) craſſa & putrida, nec ſine putredine odoris præſtantiam habente. Cum colligere eſt animus, turba hominum noctu, præ timore leonum ac ferarum aliarum arborem conſcendit, odoremq́ Rhabarbari vento perferente excipit: exorto dein ſole, omnes eam viam arripiunt quam noctu ventus indicauerat, meſſiq́ intendunt. Sunt præterea mediterranei Indaprathæ, Aminachæ, & alij. Orientales demum Cacobæ, Chalcitis regio, Cudutæ & Sindi genus hominum ferum, cutis adeo duræ vt ſagittis traiici nequeat.

CAPVT XXVII.

De Serica, Sinis, & regionibus orientalibus.

SErica regio ab occaſu Scythia, ab auſtro India terminatur: reliqua latera incognita etiam nunc exiſtunt. Incolæ ſericum ex arboribus depectunt, quod vermiculus Ser conficit, indeq́ ortum nomen eſt. Pto. hos deſcribit populos. Anthropophagos, Garinæos ſeptentrionales: Sizyges, Danas, Rhabbanæos, & Aſmi

raam regionem in medio. Sequuntur deinde Iſſedones ingens populus, qui parentum funera cantu aliisq́ delitiis proſequuntur, corpora verò carnibus aliorum pecorum commiſcentes eſitant. Sunt præterea Aſpacaræ, Throani, Ottorocoræ, & Batæ incerto ferè omnes loco, cōmercia aliorum fugientes, quas autem vendere volunt merces iuxta vias collocant, cumq́ aliis cō mutāt. Hæ regiones ad Cathay regnū & Chinchitalim regionē pertinēt. At ſingulatim partes ex Marco Veneto difficile fuerit diuinare.

Sinarum regio. *Hinc Sinarū regio eſt, quā nūc Chynā magnā appellant, ab ortu ſolis Indiæ maioris poſt Serum fluuium. Huius rex potentiſſimus totius ferè mundi celebratur, qui ne regium ſtemma alieno polluatur ſanguine ſororem in coniugem ſumit. Nulli ſe conſpicuum præbet. Palatium habet mirifice extructum, ſeptuplicique muro communitum: inter quemque ambitum perpetuo vice mutata, decies milleni cuſtodes excubant. Principes immorigeros pelle exuit. Gens eſt candida ſic ſatis, quæ veſtibus menſaque pro epulis ritu ferè noſtro vtitur, legis Chriſtianæ expers, crucem tamen Domini (ignota cauſa) magnifice veneratur. Deinde ſecundum littora verſus ortum nationes occurrunt margaritarum feraces Chienchij:*

Lechij

Lechij autem mediterranea occupant, habẽtes regẽ qui 20. regibus dominatur ſed regi Sinæ ſubiectum. Pto. Semanthinos mõtes eiuſdemq́ nominis populum deſcribit. Item Spioras & Ambaſtas, fluuium Aſpitharã. quicquid præterea verſus ortum vltra. 180. gradus longitudinis reſtat, non eſt claris ſcriptoribus celebratum, ideoq́ tam incertum vt fidem vix auſim adhibere. Deſcribunt verò tales regiones ſeu prouincias. Chinchitalis prima eſt poſt Sericã regionem. Balor regio deinde quæ magna habet deſerta, Iudæi clauſi inter montana, Tangu, Cathay regiones potentiſſimæ quibus magnus ille Caam præeſſe dicitur, Chayram, Thebet. Cyamba, Mangi prouincia quæ omnes cũ incertis limitibus nobis ſint traditæ non adeò curandæ ſunt. Regnum verò Murfuti, Var & Lac quæ longo protractu in meridiem deſcribunt ab Hiſpanis non eo modo ſunt inuenta, ſed eo ferè ſitu inſulæ Molucæ deſcribuntur. Lac regnũ.

Hanc autem partem Indiam ſuperiorem vel orientalem appellamus in qua diuerſa hominũ inſtituta & mores comperiuntur voluntq́ quoſdam ibi agere Chriſtianos alios ſylueſtres alios alio modo viuentes, fides horum penes autores eſto.

CAPVT XXVIII.

De inſulis maris Indici.

INcipiemus primũ ab eo loco in quo paulò ante inſularum enarrationem omiſeramus. Sũt ergo in ſinu Perſico iuxta Carmaniã Sagdana in grad. 94. lat. 23. 15. Vorochtha. 94. 20. 25. 30. Contra Perſas Tabiana & Soptha, Item Alexandria vel Aracia in gra. 90. la. 29. 30. Deinde in Indico oceano Carmina. 102. *lat.* 18. *Liba* 103. 30. 19. 0. *Quæ Gedroſiæ adiacẽt Aſthæa, Codana, Baraca, ignobiles ſunt inſulæ. Se-*

Seylana. *quitur Seylana inſula magna & diues in qua etiam multa aromata creſcere fama eſt, potiſſimum cinamomum & Zingiber, habetq́; montẽ excelſum quem montem Adæ vocant. Putant enim incolæ in hoc monte Adamum pœnitentiam egiſſe, ſita eſt ſub gra. lon.* 118. 30. *lat.* 6. 40. *Sequitur Taprabona inſula totius mundi ma-*

Samotra *xima quæ nunc Samotra vel Sumatra dicitur, diues multarum rerum & potens, cuius rex ne regnum hæreditarium fiat liberis gignendis operam dare prohibetur. Referunt Luſitani iã in quatuor diuidi regna quæ & tributa pendunt magno Chamo Tartarorum ac Scythiæ totius principi potentiſſimo. Incolæ & ſi Chriſtianæ religionis ignari ſint, legibus tamen ac æquitati parent, ſignata vtuntur moneta aurea, argentea,*

gentea & ærea. Mittit inſula hæc piper abundanter & maximos elephantos. Hæc Ludouicus Rom. Ptolomæus eam antea Simondi dictam fuiſſe tradit, tempore verò ſuo Saliçam populosque communi vocabulo Salas, præterea omnes vtriuſque ſexus muliebribus ornamentis tectos incedere. Circum Taprabonam cohortes ſunt inſularum. 1378. numero, quarũ tamen nomina extant hæ ſunt: Nanigeris, Cory ad ſeptentrionalem plagam, Vangana & Canathra ad latus occidentale. Hinc facile crediderim Samothram eandem eſſe cum Taprabona de qua tamen multi plurimum dubitant. Secundum idem latus Egidion, Orneos, Hæc ex Ptolomæo. *& Ammina. Monacha ſub Æquatore, Carcus, Philigus, Irena, Calandadrua polum Antarcticum ſupra ſuum hæmiſphærium conſpicuum habent, Ad auſtrale latus Taprabonæ Arana, Baſſa Balaca, Alaba & Cumara.*

Verſus orientem Zaba ſub æquinoctiali, Zibala ſub primo parallelo arctico, Nagadeba ſub ſecundo, Suſuara ſub tertio ferè. Sunt præterea Maniolæ inſulæ decem duobus gradibus Maniolæ. *demiſſiores æquinoctiali, quarum incolæ anthropophagi feruntur, ibique lapis Herculeus naues quæ ferreis clauiculis compactæ ſunt detinere phibetur. Ex aduerſo aureæ Cherſoneſi*

Baruſſæ,

Baruſſæ, Sindæ, & Sabadicæ inſulæ ſitæ ſunt etiam anthropophagis occupatæ. Demum Satyrorum inſulæ quarũ incolæ caudas habere perhibentur quales Satyris tribuere conſueuimus.

CAPVT XXIX.

De inſulis nuper inuentis.

H*Actenus parum aut nihil à Ptolomæi veterũq; autorũ veſtigiis digreſſi ſumus, ſed nunc cũ eo loco quo Ptolo. Cattigaram longè vltra Æquatorẽ prominentẽ deſcripſit, & deinde alij adnectentes regnũ Var Moabar & alia incerta ferè ratione, nulla poſt frequentes vltra citraq; Æquatorẽ nauigationes terra continens inuenta fuerit, ſed inſularũ infinitus penè numerus: de earũ ſitu omiſſis veterũ erroribus pauca ſubnectemus, quæ quidẽ ex Maximiliani Tranſyluani viri laudatæ tum honeſtatis ac probitatis, tum etiã non mediocris eruditionis, epiſtola: deinde etiam ex pluribus Hiſpanorum nauigationibus in epilogũ quaſi* Iaua maior. *collegimus. Prima igitur occurrit Iaua maior cuius rex affiniũ inſularũ regibus dominatur, & ipſa in quatuor regna diuiſa, ſub gra.* 155. *la.* 8. *auſt. magna pars incolarum anthropophagi ſunt. Nã & ægros quorũ vita deplorata videtur, mactant, ſic eos à longo mortis cruciatu liberantes. Ita quoq; Maſſagetarũ inſtar parẽ-*

tes

tes ſenio confectos, atq; ob id vitæ actionibus in commodos, aliis eſitandos vendunt: Omnes ferè Idololatræ ſunt, quos Caffranos nuncupant. Habent tamē ſuas quaſdā æquitatis leges aut ritus quibus parent. Habent & æris & auri co piam. Iaua minor inſula eiuſdē long. la. 3. auſt. Iaua minor.
Porne inſula ſub lon. 174. lat. 4. grad. Hæc ea dem Burne vel Burnea dicitur, tantæ eſt magnitudinis vt trimeſtri ſpatio vix obiri poßit, Incolæ gentiles ſunt, iuſtitiæ tamē paciſq; atq; amicitiæ ſtrictißimi cultores, Ædes eorum exiles ex ligno terraq; conſtructæ. Vxores ducunt quot alere poſſunt. Panē ex oriza cōficiunt, Potum liquor qui de conciſis palmarū ramis exprimitur præſtat, Argento viuo epoto morbum depellunt, ſanitatemq; tuentur, Margaritarū ferax eſt inſula, nam aliquando ad oui gallinæ quantitatem reperiri ferunt. Non longe hinc duæ inſulæ ſub long. 180. ferè gra. la. 8. Bibalon & Cimbaubon vbi crocodilos eſſe dicunt, & arborem cuius folia defluxa vita aſſumpta mouētur animantium modo. Puloam ficuum fertilis lon. 179. la. 10. 30. Puloana
Panilonga vel Panilongon Æthiopibus habitata lon. 181. la. 14. 20. Panilonga
Hoc tractu plures deinde ſunt inſulæ ſparſim in mari ſitæ, quarum longitudines & latitudines incertæ etiam nunc exiſtunt, quarū ſunt Baxbay Cathi-

Subuth *Cathigan, Bohol, Culon, Canghu. Subuth inſula ſub lon.*189. 10.11.*minutorum. Huius multi proxima nauigatione fuerunt baptizati, alliciti miraculo quo quidam æger prorſus extenuatus & ab omni ſpe deſtitutus Chriſti nomine fuit ſanitati reſtitutus. Truncus arboris palmis ferè ſimilis eis pro pane eſt, Potus ex palmarum ramis conſciſſis exprimitur. Hinc*
Maſſana. *ad auſtrum ſub la.*9.*gra. Maſſana inſula cuius incolæ aurũ quod in copia habent pili faciunt, nam pro rebus vilibus & quiſquiliis multum ſæpe auri commutarunt. Gens eſt agilis multũ, nuda natura tantũ obtecta, fœminæ infra vmbilicum obuelantur capillis ad talum vſq, eædẽ in cadauerũ iuſtis faciendis miſerabiles luctus exercent, incumbentes cadaueri os ori manũq́ manui applicando.*
Mattan. *Mauthan aut Mattã ſub lat.*10.*grad. non longe à Subuth. Huius incolæ bello multum valent, nam fecit huius periculum Magellanus præfectus claſſis qui ibi cum multis ſociis cecidit. Hinc verſus ortum & arctos plures ſunt inſulæ Zuluan, Buthuan, Calagan, & Inuacana diuites auri, omniq́*
Inuacana. *genere aromatum, quod noſtra ſuſpicit regio ſunt impletæ, medium omnium eſt ſub long.*
Gelolo. 185. *latitud.* 10. *Gelolo vel Syloli inſula ſub lon.*186.*la.*2.*eius incolæ id quod primum mane egre-*

egredientibus ſeſe obtulerit pro numine habẽt. Naſcuntur hic arundines pedali amplitudine aquam potioni peraccommodam ferẽtes, hicq́; fœminas vento concipere fabulantur. Ab hac verſus occaſum vltra citraq́; Æquatorem exigua inter ſe diſtantia, ſub lon.185. gra. nobiles illæ inſulæ Moluccæ deſcribuntur, quarum beneficio totus penè orbis aromatibus impletur. Quinq; numerantur Thedore vel Tadore, Tarante vel Taranatæ, Muthil, Mare, & Machian. Tadore ſeptentrionalis eſt ad dimidium quaſi gradus, huic præeſt epiſcopus quadragenis ex conſuetudine fruens vxoribus. Tarante verſus antarcticũ.40.minutis ab Æquatore diſcedit. Machiã quindecim minutis, Muthil ſub Æquatore conſiſtit. Incolæ Caphræ ſunt, hoc eſt, gentiles, admodum egentes, quandoquidem præter aromata nihil ferè apud eos proueniat, latent tuguriolis multum demiſſis, denique vt ait Maximilianus Tranſ. omnia apud eos ſordida & humilia ſunt præter pacem, ociũ, & aromata. Arbor Garyophylli ſiue Caryophylli (propter foliorũ ſimilitudinẽ cum iuglandium foliis) quæ in his inſulis creſcit procera aſſurgit, craſſitudine medij hominis, ſenſim graciléſcens, ex medio autem ramuſculi latiuſcule effunduntur, folia ſpecie laurinorum.

Moluccæ inſulæ.

Tadore.

Incolarum mores.

Arbor Garyophylli.

Garyo-

Garyophylla autē quæ clauos ob ſimilitudinē vocamus extremis ramis coniuncta enaſcūtur. Creſcit præcipue in tribus inſulis Tarante, Tadore, & Machian. Muthil cinamomum mittit, corticem ſcilicet arboris cuiuſdam ſurculoſæ ad ſolem arefactum & detoſtum. Poſt has in auſtrum plures ſunt inſulæ quarum maxima Badam dicitur, hic myriſtica nux naſcitur gemino cooperta operimento, exterius ligneū eſt, alterum quod nucem complectitur tenuis membrana nos florē muſcatæ dicimus, ab Hiſpanis macis vocatur. Circa hanc duodecim ſunt inſulæ paruæ ſub lon.180.la.6.auſtra. In his zingiber paſſim prouenit, aliud ſponte aliud ſeminatum. Radix eſt cuiuſdā herbæ adſimilis ei quæ crocum producit. Ambuon inſula ſub lon.187. 30.la.6.auſt.huius incolæ anthropophagi ſunt. Buru ab illa verſus occaſum ſub lon.183.la.6. auſt. Tenetum in lon.eadem, la.3.gra.auſt. Sequuntur Laboan, Bachian, & Caphi pluresq́; paruæ inſulæ quas ob incertum ſitum omittimus: in vna harum Pygmæos degere fama eſt. Sullach anthropophagorum inſula ſub lati.3. graduum auſtralium. Malua ſub lon.177.gra. la.8.30.auſt. Non lōga hinc intercapedine (vt ferebant accolæ) homines degunt cubitales, aures tam vaſtas habentes, vt alteri pro ſtrato in

Cinamomum. Badam. Myriſtica nux. Zingiber Ambuon Buru.

cum-

cumbentes altera ſeſe cooperiant. Timor inſula ſatis magna ſub lon.178.gra.la.13.auſt. Huius fœminæ inaurium ornamentis armillisq; vtũtur. Sandalum vbertim hic prouenit, quod ſolenni & rata lunæ curſus obſeruatione colligitur. Iacent in oceano verſus Americam inſulæ duæ latronum ſub æquinoctiali. Nomen dederunt mores incolarum, qui furto & latrociniis plurimum dediti ſunt. Gens inops & ſolers. Mulieres formoſæ admodum, longis nigrisq; capillis, nudæ præter naturam, quam tenui membrana velut folio papiraceo obtegunt. Ædes ligneæ, conclauia lectosq; habent quibus paleam palmeam molliuſculam ſanè ſubſternunt. Nauiculas ex trunco excauato cum velis extructas, tanta arte regere norunt, vt volare videantur, puppim proræ proramq; puppi commutantes, ſingulæ ſingulos capiebant rectores. Demum ſunt duæ inſulæ infortunatæ ſub lon.240.la.23.30.auſt. Dictæ ſunt infortunatæ, quia cum Portugallenſium claſſis ad eas applicuiſſet, iamq; ferè omnes inedia confecti eſſent nihil rerum neceſſariarum ibi inuenerunt ſed deſertas viderunt. Si præterea reſtent inſulæ (vt reſtant) quarum mentionem non fecimus, illæ aut exiguæ ſunt aut propterea quòd nihil de earum ſitu certi conſtet omiſſæ. Nec

Timor.

Inſulæ latronum.

Infortunatæ

M moueat

moueat animos Lectorum ſi fortaſſe longitudines & latitudines harum inſularum nonnihil ab aliorum traditione diſcrepent. Supputauimus enim longitudines ab occaſu in ortum, alij contrario ordine procedunt. Laitudinem ſecundum medium inſularum ſumpſimus, quam nonnulli ad locum tantum applicationis referunt. Verum neq; mirari oportet longitudinis magnã diuerſitatem inter eos qui hodie regiones deſcribunt. Nam & ii qui alio atque alio tempore nauigant ad has inſulas, non eodem modo conueniunt. Quod aũt artis Aſtronomicæ errore fieri oportet, aut quod Luſitani Moluccas inſulas in Occaſum contrahant, quas reliqui Hiſpani verſus Americam extendunt, vtraq; pars ad ſuam ditionem, quæ circa 180. gradus longitudinis finitur, tam diuites nobilesq; inſulas reducere contendens. Ingenti ſanè errore. Cum altera deſcriptio ab altera in longitudine 30. fermè gradibus diſcrepet. Nos ſanè qui hanc litem abſque experientia dirimere non poſſumus, ſecuti ſumus deſcriptiones Luſitanorum nobis à Maximiliano Tranſyluano viro magnæ eruditionis & non paruæ auctoritatis (dum in viuis erat) apud Imperatorem noſtrum Carolum Quintum, à quo eaſdem acceperat. Quòd ſi dies aliud doceat, non verebimur cum

Ptolo-

Ptolomæo recentioribus obſeruatis fidem adhibere modo cum ratione firmentur.

CAPVT XXX.
De America.

AMerica ab inuentore Americo Veſputio nomen habet, alij Breſiliam vocant, quæ an continens an inſula ſit necdum ſatis conſtat. Incolæ qui propius Æquatorem conſiſtunt Canibales vocantur atrociſſimum genus anthropophagorum. Vicinas enim nationes dira infeſtant perſecutione, & quoſcunq; capiunt in ſuam regionem adducunt. Maſculos autē ſtatim occidunt, & comedunt carnes toſtas aut aliter coctas, aut exectis teſtibus mactādos alunt, fœminas ſeruitiis addicunt, nudi penitus incedunt. Qui deinde ſequuntur vltra Tropicum Capricorni, mitiores ſunt, numinis vice nihil colunt, lege tantum & inſtinctu naturæ viuunt, viri fœminæq; nudi agunt, niſi ex plumis pſitacorum quaſi palliū longo poſt tergus relicto cyrmate conficerent. Tori maritalis illibatam fidem ſeruant. Labia, aures, genitaliaq; perfoſſa lapidibus precioſis ornant foras eminentibus. Omni genere ferè metalli carent, ideoq; tela oſſe muniunt, lignaq; pro ſcaphis Breſi[lia] Canibales.

lapidea ſecuri excauant. Sagittatores peritiſſimi, natatores expertiſſimi, & curſu admodum
Breſilia *veloces exiſtunt. Regio Breſilia aut terra Papagalli vocatur. Propius ad polum antarcticum circa la. 48. grad. alia gens eſt curſu tã celeri vt equũ curſu vincere poſſe videatur. Gygantes non iniuria dixerim cum Luſitanorum vix aliquis eos æquarit qua medij cinguntur. Vagi ſunt, in tuguriolis latitantes eosq́; ſecum tranſportantes. Pauperes ſunt nihilq́; eorũ terra precioſi producit. Integuntur pellibus ferinis bellè conſutis, arcus ingentes telaq́; ſecum deferunt, capillos in modum monachorum detonſos habent, obſtructos funiculo lanugineo, ad quem venaturi tela connectunt, cum animam agunt morituri magnus numerus ſpirituũ malignorum ſeſe illis oſtendit, ea figura qua apud nos pinguntur. Pars iam dicta Portugallenſium nauigationibus luſtrata eſt, qui vltra hãc tranſierunt ad inſulas Moluccas. Iam verò paucis hinc annis cœpit & littus occidentale*
Peru *ipſius Americæ luſtrari, in quo regio Peru deprehenſa ſub longitud. 290. grad. lat. Auſtrali 8. 9. & 10. Regio tanta abundans auri copia, vt & vaſa in vſum viliorem ex auro conficiantur, & domus nonnullæ integantur. Frumẽto bis per annum gaudet, animalium omnium*

ferè

ferè genere dotata, feris ac lethiferis animalibus ſe liberam iactat. Ciuitates habet & regias & multas legibus atq; armis munitas. Incolæ humanitatis non ſunt expertes, commerciaq; cũ aduenis tractant. Verum hactenus Chriſtum ignorarunt, quem precamur vt ſuum ſpiritum illis donet. Altera verò pars Americæ quæ ab Æquatore verſus ſeptentrionem protenditur ea quotidie per Caſtellanos & luſtratur & inhabitatur. Sunt autem tales regiones, Parias regio, Cutana, Dariena, cuius vna pars tam arcta eſt, excedentibus vtrinq; oceani fluctibus, vt quatuor tantum miliaria contineat, hinc oceanus occidentalis eſt, illinc Eous. Gentes harum licet religionis Chriſtianæ ignaræ ſint, legibus tamen & viuendi inſtitutis vtuntur, ſacra faciũt ſuo ritu, alij penitus nulla, vt ſunt qui Pariam regionem incolunt, in lectis penſilibus dormiunt, domus ſimiles noſtris tintinabulis aut campanis extruunt, aurum gemmasq; in copia habent. Quæ deinde ſequuntur regiones terra Florida & Bacalearum regio, non adeò ſunt luſtratæ niſi ſecundum littus, Sunt hic regiones feraciſſimæ auri omniumq; animãtium, campi amœniſſimi, montes excelſi, & fluuij placidiſſimi, ciuitates & turres & domus adfabre conſtructæ, adeò vt noſtra Europa non

Parias

Dariena

Florida.

multò inferior habeatur hæc pars. Populi ſunt affabiles & contractus non fugientes, plures eo rum ichthiophagi ſunt, alij ophiophagi. Inter omnia tamen oppida nullum præſtantius in his regionibus aut maius eo quod Temiſtelan appellant, ſecundum noſtram deſcriptionem fe rè ſub Tropico Capricorni ſitum, lociq́ natura munitum. Eſt enim ſitum in lacu maximo, pontibus innumeris vndequaque egredientibus, Ædificiis cum Dedali ſtructuris conferendis ornatum. Incolæ ſcribere norunt & legere. Hanc partem terræ multi Aſiæ adnectunt di cuntq́ continentem eſſe, ſed horum ratio certa non eſt, igitur neq́ temerè aſſentiendum puto, Ego cum ex nauigationibus Hiſpanorum & aliorum poſſem multa adducere quibus huius deſcriptionis incommoditatem oſtenderem, adducam tantum vnum argumentum, ne videar omnino fruſtra huic opinioni reclamare. Marcus Venetus qui omnes regiones Indiæ orientalis luſtrauit, ibiq́ ad annos plures habitauit, ſcribit lib. 3. ſe per regionem Mangi ad oceanū vſque perueniſſe, ibiq́ nauem conſcendiſſe, & per Garbinum (qui eſt inter meridiem & zephyrum) ad Cyambam nauigaſſe miliaribus italicis. 1500. A Cyamba delatus eſt deinde miliaribus totidem ad Iauam maiorem inſu-

America cū Aſia non coniungitur.

lam

lam verſus auſtrum ferè. Quonam pacto poſſet quiſpiam ex terræ nouæ latere orientali, cum per eam tranſitus non ſit, verſus meridiem ad Iauam maiorem nauigio proficiſci? cum hæc inſula nunc obſeruata ſit apud Indiam. At ego rem incertam experientiæ & Lectorum iudicio committo.

CAPVT XXXI.

De inſulis apud Americam.

HIſpaniola inſula ſub lõ.306. la.22. graduum, admodum culta, vrbibusq́ conſita eſt, nam eius magnam partem nunc Hiſpani incolunt, qui auri fodinas poßident, in eiſque operarios ſuo regi alũt, naſcitur enĩ aurum & in montibus & in fluuiis: iidẽ agros colunt, ſemina iactant & ciuitates more ſuo ædificant. Inſulani nudi ferè incedunt, panẽm ex radice quadam conficiunt, aurum auribus naribusq́ ſuſpendunt. Mittit etiam hæc inſula lignum Guaiacum, quo noſtri tanq̃ remedio præſentißimo aduerſus morbum gallicum vtũtur. Iſabella, Cuba, vel Ferdinandina ſub lon. 193. grad. la. 23. & ſemis, longe in ortum occaſumq́ diffuſa, moribus ſuperiori haud dißimilis, ferro caret, ſed eius vſum lapis pellucidus ſupplet. Iucatana ſub longitud. 281. grad. lat. 20. Incolæ benigni ſunt & commercia non fu-

Hiſpaniola

Iſabella

Iucatana

gientes, veſtes ex gonſapio diuerſimode tincto conficiunt, Fœminæ ab vmbilico deorſum integuntur, tanta verecundia vt vitio detur ſi pede aut crure diſcooperto proceſſerint. Huic

Cozumella

proxima eſt verſus ortum Cozumella inſula eiuſdem ritus ac inſtituti cum præcedenti inſula. Ab eadem Iucatana.100.quaſi miliaribus hiſpanicis in occaſum tres ſunt inſulæ Sacrificiorum. Nomen indidit ritus nephandus inſulanorum, quippe qui marmoreis ſuis deis proles ſuas immolant, primum pectore aperto cor eruunt, eiuſque ſanguinem labiis deorum ſuorum illinunt, exta igni iniecta comburunt: alioqui gens ſatis familiaris & benigna, habent lon.268.la.23.gra.

Sacrificiorum.

Iamaica

Iamaica inſula ſub long.295. lat.15.30. Inſulani adiacentibus ſimiles ſunt in moribus & vitæ inſtitutis. Eſt item infinitus ferè numerus inſularum in longitud.315. latit. 12. ex quibus ſunt Dominica, Guadalupa, Sanctæ crucis, quarum incolæ Canibales ſunt, de quorum moribus ſupra mentionem fecimus. In lon. rurſus.340.grad.la. 38. Gracioſa Ternera, S. Michaëlis, Fatalis & S. Mariæ. Inſula viridis quæ aliis Braſil dicitur in lon.354.la.51. Deniq, vt ſemel finiam, tãtus eſt in hoc oceano numerus inſularũ, vt ſi omniũ deſcriptiones & mores proſequi animus eſſet,

libellus

libellus in magnum volumen excreſceret. Verum ſi quiſpiam eſt qui latiorem harum rerum enarrationem cupiat, alios conſulat: nobis ſatis viſum fuit præcipuas tantum mũdi partes breuibus verbis (vt principiis artium opus eſt) indicare. Neque enim omnem Coſmographiæ, totiusq́ orbis deſcriptionẽ ad vnguem deliniare præſentis fuit inſtituti, ſed tantum maiores orbis partes rudiori ordine, veluti pictores, qui primum imaginem lineis exterioribus & principalioribus exprimunt, quales ſunt capitis, colli, brachiorum, ventris & crurium, poſtea exactiora & minutiora ceu oculos, os, labra, ſingulosq́ articulos producturi.

FINIS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CANDIDO LECTORI
Gemma Phryſius
S. D.

ET ſi multos præclaroſq; autores iamdudum non ſine magna omniũ laude de Coſmographia deq; aliis id genus artibus ſcripſiſſe minime inficias ire poſsim, non tamẽ ob hoc candide Lector ὄνος ἐν πιθήκοις vt aiũt erimus, aut arrogãtiæ & temeritatis nota digni cenſebimur, ſi poſt tãtos tantæq; induſtriæ viros, quales fuêre Ptolomæus, Strabo, Stephanus, Mela, Plinius, & plures etiã noſtræ ætatis viri doctiſsimi, tandem aliquid in lucem ædere tentauerimus, quãdoquidem non eo ſunt à nobis animo incœpta, vt eos æquare ne dicam excellere conemur, quorum ego ſcripta ſarta tectaq; (vt dici ſolitum eſt) ſemper habui. Sed quum indies nouæ terrarum partes luſtrentur, quarum hi autores nõ meminerunt, nec tamen ideo culpandi, deinde etiam alia atque alia regionum nomina ſuboriantur, quod ſanè non paululum tenebrarum ſtudioſis offundis, demum quia iam nuper Globum cum ſummo labore ex autorum veterum deſcriptionibus & Hiſpanorum Luſitanorumq; nauigationibus deliniatum æderemus, multoſq; qui eius præclarũ atq; iucundum vſum ignorarent videremus: His inducti rationibus vno quaſi faſce non omnia ſed præcipua autorum & veterum & recentiũ placita de regionum diſtinctionibus comprehendimus, vſumq; noſtri globi (Laconiſmo quodam) explicuimus, ne Lectoribus aut emptoribus globi noſtri id eueniret, quod Gallo gallinaceo apud Æſopum, aut Graculo cum fidibus vt ſolet dici. Scio tamen futuros, vt ſuus cuiq; mos eſt, qui meam breuitatem culpabunt, alios qui omniũ demonſtrationes deſiderabunt quorum hic mentionem facio, ſed eos triti iamdudum prouerbij meminiſſe velim, quod dici ſolet: Vt poſſumus quando vt volumus non licet. Potuiſſem equidem diffuſiſsime om-

nium

nium regionum naturas, vrbes, & minima quæque ex diuerſis autoribus collegiſſe, variisq; figuris libellum exornaſſe, Verum præſens inſtitutum aliud monebat: Nempe compendio quodam cœlum cum terra comparare: ac vſum ſphæræ ſolidæ breuiſsimis præceptis manifeſtum reddere. Vbi ſi libuiſſet, Dij boni quanta nobis erat aperta feneſtra digrediendi ac dilatandi quaſi in infinitum ſuſceptum opus. Sed hæc ex aliis colligenda dimittimus lectoribus, cum extent paſsim multo plures de iis rebus auctores, quàm antea enumerauimus. Ad quos ſanè legendos, nos viam ſtrauimus, ac fores patefecimus. Vale. Ex Antuerpia. XVII. Kalend. Octobris

M. D. XXX.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

TABELLA CIVITA-
tum aliquot inſigniorum ſecundum longitudinem & latitudinem.

Alexandria Ægypti	lon.60.30.la.31.0
Ancona Italiæ	35.40 / 43.42
Antuerpia	26.36 / 51.28
Argentina	30.4 / 48.45
Amſterdama	27.34 / 52.40
Aquiſgranum	28.52 / 51.5
Antiochia	70.15 / 37.20
Ambratia	48.0 / 38.20
Athenæ	52.45 / 37.15
Auguſta Vind.	33.0 / 48.15
Babylon	79.0 / 35.0
Bamberga	33.0 / 49.56
Barſalona	10.0 / 41 30
Baſilea	29.50 / 47.40
Berlinum	36.30 / 52.50
Bononia	33.5 / 43.54
Brugæ Flan.	25.6 / 51.30
Bruxella	26 42 / 51.24
Bizantium	28.20 / 47.36
Burdigala	18.30 / 46.0
Brunduſium	42.30 / 39.40
Brema	30.0 / 52.25
Buda	44.30 / 47.0
Calecutium	116.0 / 16.0
Caſchouia	46.0 / 50.0

Cæſa

Cæſarea	56.40 / 41.40
Cæſarea Strat.	66.15 / 32.30
Colonia Agr.	29 0 / 51.0
Compoſtella	6.0 / 44.20
Corduba	8.0 / 37.50
Cracouia	45.30 / 50.12
Conſtantia	30 30 / 47.30
Cleuia	29.35 / 51.58
Cartago Af.	34.40 / 32.40
Cyrenæ	50.0 / 31.15
Corinthus	51.15 / 36.55
Conſtantinopolis	55.30 / 43.0
Cayrum Bubalis	63.0 / 30.15
Dantiſcum	44.15 / 54.50
Dauentria	28.44 / 52.30
Dirachium	45.0 / 40.50
Damaſcus	69.0 / 33.0
Edenburgum Scotiæ	19.0 / 58.0
Erfordia	34.0 / 51.10
Epheſus	57.40 / 37.40
Edeſſa	72.30 / 37.30
Ferraria	33.45 / 44.20
Florentia	34.30 / 43.10
Francofordia Re.	30.30 / 50.12
Friburgum Briſ.	28.0 / 48.15
Feſſa Aphricæ	5.30 / 34.40
Gandauum	26.8 / 51.24
Genua	30.30 / 43.40
Geneuora	28.16 / 45.52
Groninga Friſiæ	29.24 / 53.16

Gry-

Gryphiſwalda	36.30 / 54.18
Haphnia Daniæ	37.30 / 57.20
Hybernia inſula	12.0 / 56.0
Hieroſolyma	66.0 / 31.40
Herbipolis	32.0 / 49.54
Hiſpalis	6.36 / 37.0
Ingolſtadium	33.0 / 48.50
Ilium	55.50 / 41.0
Iuliacum	29.15 / 51.5
Louanium	27.8 / 50.56
Londinum Angl.	19.15 / 52.30
Leodium	28.0 / 50.51
Lubecum	34.0 / 54.50
Lugdunum Gal.	24.0 / 45.10
Lutetia Pariſ.	23.20 / 48.0
Lundis Gothiæ	41.30 / 57.25
Lipſia	34.45 / 51.25
Luneburgum	33.0 / 54.4
Machlinia	26.50 / 51.12
Magdeburgum	34.30 / 52.10
Mons Regius	46.45 / 54.17
Maſſilia	25.15 / 43.6
Mons peſſulanus	24.56 / 43.5
Mediolanum	32.0 / 44.40
Metis	27.15 / 46.16
Moguntia	30.0 / 50.18
Mantua	32.0 / 44.28
Melita	38.45 / 34.0
Mecha	71.45 / 22.0
Neapolis	40.10 / 41.0

Nidro

Nidroſia	39.45 / 60.50
Norinberga	33.0 / 49.24
Niniue	78.0 / 36.40
Nogardia	66.0 / 62.0
Olioſippo Lisbona	5.10 / 39.38
Onolsbachium	32.0 / 49.33
Patauia Germ.	35.0 / 48.30
Praga	37.30 / 50.4
Pons Aéni	35.0 / 46.55
Portogalla	5.48 / 41.35
Philippis	50.30 / 41.40
Roma	36.20 / 41.50.
Riga Liuoniæ	53.45 / 59.0
Reualia	54.15 / 62.30
Ratisbona	33.30 / 49.10
Rothomagus	21.15 / 49.0
Roſtochium	34.0 / 54.36
Salmantua	8.32 / 40.15
Salsburgum	35.15 / 47.38
Salueldia Tur.	33.45 / 50.46
Stridona	43.30 / 44.30
Stockholma	47.0 / 60.30
Stetinum Pome.	37.45 / 54.0
Segina	39.0 / 44.45
Toletum Hiſp.	10.0 / 39.56
Traiectum infer.	27.34 / 52.30
Tubinga	35.30 / 48.33
Treueris	28.0 / 49.55
Taurinum	31.30 / 43.0
Turonia	20.55 / 47.30

Theſ.

Theſſalonica	49.50 / 40.20
Tarentum	40.45 / 39.45
Tingis Afr.	6.30 / 35.30
Venetiæ	34.30 / 44.50
Vienna Gal.	24.15 / 44.48
Vienna Auſt.	37.45 / 48.20
Villacum	36.15 / 46.8
Vlma	32.0 / 48.0
Vratiſlauia	39.15 / 51.10
Vuitteberga	35.0 / 51.54
Valencenæ	26.29 / 50.10

Huius tabellæ numeri virgulam præcedentes longitudinem ab inſulis fortunatis ſignificant. Qui verò virgulam ſequuntur, latitudinem ab Æquatore. Prior verò duorum, gradus ſeu partes notat: poſterior ſcrupula ſiue minuta.

FINIS.

Sequitur Tabula ſtellarum fixarum.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO EMANUELE ROMA

TABVLA
STELLARVM FIXARVM
verificata ad annum Chriſti M. D. L.

Nume.	Stellæ.	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
	VRSAE MINORIS.							
1	In extr.cau.alrucaba.	♊	21	5	S	66	0	3
2	Sequens in cauda	♊	23	25	E	70	0	4
3	In eductione caudæ	♋	6	55		74	0	4
4	In late.quad.pr.auſtr.	♋	20	35	P	75	40	4
5	Eiuſdē lateris Boreal.	♋	24	55		77	40	4
6	Earū quæ i la.ſe.auſtr	♌	8	5		72	50	2
7	Fiuſdē lateris Boreal.	♌	17	5		74	50	2
	EXTRA FORMAM.							
1	Circa cynoſuram	♌	3	55		71	10	4
	VRSAE MAIORIS.				T			
1	In roſtro	♋	16	15		39	50	4
2	In binisocul præcedēs	♋	16	45	E	43	0	5
3	Sequens	♋	17	15		43	0	5
4	In frōte duarū præce.	♋	17	5	N	47	10	5
5	Sequens (dens.	♋	18	35		47	0	5
6	In dextra aur.præce.	♋	19	5	T	50	30	5
7	Duarū in collo antec.	♋	23	25		43	50	4
8	Sequens	♋	0	25	R	44	29	4
9	In pectore borealior	♌	1	55		42	0	4
10	Auſtralior	♌	0	55	I	44	0	4
11	In genu ſin. anteriori.	♋	26	35		35	0	3
12	Duarū in pede ſin.pri.	♋	27	25	O	29	20	3
13	Auſtralior (boreal.	♋	26	15		28	30	3
15	In genu dextro priori	♋	26	35	N	36	0	4
14	Sub ipſo genu	♌	8	45		33	30	4
16	In humero Dubbe	♌	13	35	A	40	0	2
17	In Ilibus	♌	13	5		44	30	2

N In edu

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Nu me.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
18	*In eductione caudæ*	♌	24	5		51	0	3
19	*In ſiniſtro crure poſte*	♌	24	55		46	30	2
20	*Duarũ præced in pede*	♌	13	35	L	29	30	3
21	*Sequens (ſiniſt.poſt.*	♌	15	5		28	15	3
22	*In ſiniſtra cauitate*	♌	22	35	l	35	15	4
23	*Duarũ in pede dex.bo.*	♍	0	45		25	50	3
24	*Auſtralior*	♍	1	15	S	25	0	3
25	*Prima trium in cauda*	♍	3	5	S	53	30	2
26	*Media (Alioth*	♍	8	55		55	40	2
27	*Vltĩa Elkerd Bẽnenaz*	♍	20	45	E	54	0	2
		♍	18	45		39	45	3
		♍	11	5	P	41	20	5
		♌	5	55		17	35	4
	Extra formam vrſæ	♌	4	15		19	10	4
		♌	7	5		20	0	*ob*
		♌	3	5		22	45	*ſcu*
		♌	2	5		23	15	*ræ*
		♌	20	55	T	22	15	
	DRACONIS							
1	*In lingua*	♏	17	35	E	76	30	4
2	*In ore*	♐	2	45		78	30	4
3	*Supra oculum*	♐	4	5	N	75	40	3
4	*In gena*	♐	17	15		75	20	4
5	*Supra caput Raſaben*	♐	20	35	T	75	30	3
6	*In prima col.inflex.bo.*	♑	15	35		82	20	4
7	*Auſtralis earum*	♑	23	24	R	78	15	4
8	*Media*	♑	19	45		80	20	4
9	*Quæ ſe.in cõ.ſeq.ab or.*	♒	10	25	I	81	10	4
10	*Auſt.la.præ.quadrila.*	♓	28	55		81	40	4

Nu me.	Stellæ.	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Ma gni.
11	Borealis	♈	11	25	O	83	0	4
12	Borealis lateris ſequen.	♈	28	35		78	50	4
13	Auſtralis	♈	13	45	N	77	50	4
14	In inflex. tertia auſtr.	♉	1	35		80	30	4
15	Reliquarum præced.	♉	12	35	A	81	40	5
16	Sequens	♉	17	5		80	15	5
17	In trian antece. trium	♋	4	15		83	30	4
18	Reliquarū trian. præ.	♊	11	15		83	30	4
19	Superiorib. borealior	♊	2	45	L	84	50	4
20	Duarū in trian. ſequ.	♌	17	35		87	30	6
21	Præcedens	♌	12	35	I	86	50	6
22	Triū q̃ in re ſeq. auſt.	♍	29	55		81	15	5
23	Media trium	♎	0	25	S	83	0	5
24	Borealis	♍	29	25		84	10	3
25	Ad oc. du. q̃ ma. ad bo.	♎	0	55		78	0	3
26	Auſtrum	♎	3	55	S	74	40	4
27	Ad occaſ. in cō. caudæ	♎	3	35	E	70	0	3
28	Duarū plu. diſt. præce.	♌	28	15		64	40	4
29	Sequens	♍	2	5	P	65	30	3
30	In cauda	♌	20	5		61	15	3
31	Poſtrema	♌	4	5		56	15	3
	CEPHEVS							
1	In dextro	♉	26	5		75	40	4
2	In ſiniſtro pede	♉	23	55		64	15	4
3	In latere dex. ſub cin.	♈	28	15	T	71	10	4
4	Quæ ſup. dex. hu. Ald.	♈	7	35		69	0	3
5	Quæ dex. ver. coxæ cō.	♈	0	15	E	72	0	4
6	Sequēs eandē attingēs	♈	0	55		74	0	4
7	In pectore	♈	19	25	N	65	30	5
8	In brachio ſiniſtro	♈	28	25		62	30	4

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
9	*Auſtralis in pileo*	♈	7	15		60	55	5
10	*Media*	♈	8	15		61	55	4
11	*Borealior*	♈	9	55	K	51	30	5
	Informis		4	35		64	0	5
	BOOTES							
1	*In ma ſiniſt triũ præ.*	♍	23	15	I	58	40	5
2	*Media auſtralior*	♍	25	5		58	20	5
3	*Sequens*	♍	26	35	O	60	20	5
4	*In verte.ſiniſt coxæ*	♎	0	35		54	40	5
5	*In ſiniſt.humero Cegi.*	♎	10	35	N	49	0	3
6	*In capite*	♎	17	35		53	50	4
7	*In dextro humero*	♎	26	35	A	48	40	4
8	*Colorobus cũ can.infe.*	♎	26	35		53	35	4
9	*Quæ magis ad boreã*	♎	25	55		57	30	4
10	*Duarũ ſub hum in ve.*	♎	28	35		46	10	4
11	*Auſtralior*	♎	29	35	L	45	30	5
12	*In extre.dex manus*	♎	29	25		41	20	5
13	*Duarũ in vola præced.*	♎	27	35	l	41	40	5
14	*Quæ ſequitur*	♏	27	55		42	30	5
15	*In ex.haſtæ manubrio*	♎	28	35	S	40	20	5
16	*In dextra aure*	♎	20	55		40	15	3
17	*Duarũ in angulo ſeq.*	♎	16	35	E	41	40	4
18	*Antecedens*	♎	15	55		42	10	4
19	*In calcaneo dextro*	♎	26	15		28	0	3
20	*In ſiniſt.crure bo.triũ*	♎	12	15		28	0	3
21	*Media*	♎	11	25	T	26	30	4
22	*Auſtralior*	♎	12	25		25	0	4
	Arcturus Alramech	♎	17	55	E	31	30	1

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
	CORONAE							
1	*Lucida coro. Alpheta*	♏	5	35		44	30	2
2	*Præcedens*	♏	2	35		46	10	4
3	*Sequens in Boream*	♏	1	45	N	48	0	5
4	*Sequēs magis Bo. ver*	♏	4	35		50	30	6
5	*Sequens ad auſtrum*	♏	9	5		44	45	4
6	*Sequens*	♏	10	5		44	50	4
7	*Sequens*	♏	12	15		46	10	4
8	*Sequens omnes has*	♏	12	35	T	49	20	4
	HERCVLIS							
1	*In capite Ras algeti*	♐	8	35	R	37	30	3
2	*In axilla dextra*	♏	24	35		43	0	3
3	*In dextro brachio*	♏	22	35		40	10	3
4	*In dextris ilibus*	♏	18	55		37	10	4
5	*In ſiniſtro humero*	♐	7	35		48	0	3
6	*In ſiniſtro brachio*	♐	12	55	I	49	30	4
7	*In ſiniſtris ilibus*	♐	18	35		52	0	4
8	*In ſiniſtra vola*	♐	26	25	O	52	50	4
9	*Borealior*	♐	22	35		54	0	4
10	*Auſtralior*	♐	22	25	N	53	0	4
11	*In dextro latere*	♏	24	45		56	10	3
12	*In ſiniſtro*	♐	1	5	A	53	30	4
13	*In clune ſiniſtro*	♐	0	55	L	56	10	5
14	*In eductione auris*	♐	2	5	I	58	30	5
15	*In crure ſiniſtro*	♐	4	55	S	59	50	3
16	*Sequens*	♐	6	15		66	20	4
17	*Tertia ſequens*	♐	7	15	S	61	15	4
18	*In ſiniſtro genu*	♐	21	45	E	61	0	4
19	*In ſiniſtra nate*	♐	13	5		69	20	4

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
20	*In pede ſiniſt.triũ præ.*	♐	6	15	P	70	15	6
21	*Media*	♐	7	45		71	15	6
22	*Sequens*	♐	10	35		72	0	6
23	*In educt.dextri cruris*	♏	21	35		60	15	4
24	*Borealior eiuſdẽ cruris*	♏	16	15		63	0	4
25	*In dextro genu*	♏	6	35		65	30	4
26	*Auſtr.ſub eodẽ genu*	♏	4	15	T	63	40	4
27	*Borealior*	♏	1	5		64	15	4
28	*In tibia dextra*	♏	2	5	E	60	0	4
29	*In ex.dex.pe & colo.*	♎	25	55		57	30	4
	Extra formam	♏	23	55	N	38	10	5
	VVLTVR CADENS							
1	*Lucida Lyræ Vuega*	♑	8	15	T	62	0	1
2	*Duarũ adiacentiũ bo.*	♑	11	15		62	40	4
3	*Auſtralior*	♑	11	15	R	61	0	4
4	*In medio educt.cornuũ*	♑	19	35		60	0	4
5	*Duarũ cõ.ad ortũ bo.*	♑	22	55		61	20	4
6	*Auſtralior*	♑	22	35	I	60	20	4
7	*Præced in iũct.du.bo.*	♑	11	55		56	10	3
8	*Auſtralior*	♑	11	45	O	55	9	4
9	*Sequen.in eodẽ iu.bor.*	♑	15	5		55	20	3
10	*Auſtralior*	♑	14	55	N	54	45	4
	GALLINA							
1	*In ore Albirto*	♑	25	25	A	49	20	3
2	*In capite*	♑	29	55		50	30	5
3	*In medio collo*	♒	7	15		54	30	4
4	*In pectore*	♒	19	25		56	20	3
5	*In cauda Ari.Deneba.*	♓	0	5	L	60	0	2
6	*In ancone dextræ alæ*	♒	10	15		64	40	3

Trium

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
7	*Triũ in dex.vo.Auſt.*	♒	13	25	I	69	40	4
8	*Media*	♒	12	5		71	30	4
9	*Vltima & in extre.ala*	♒	7	35	S	74	0	4
10	*In ancone ſiniſtra alæ*	♒	21	45		49	30	3
11	*In medio*	♒	25	45	E	52	10	4
12	*In extremo*	♒	27	35		44	0	3
13	*In pede ſiniſtro*	♓	0	55		55	10	4
14	*In genu ſiniſtro*	♓	5	25		57	0	4
15	*Duarũ in dex.pe præ.*	♒	22	35		64	30	4
16	*Sequens*	♒	23	35		64	45	5
17	*In dex genu nebuloſa*	♓	3	5	P	63	45	5
	Informes duæ	♓	3	35		49	40	4
	CASSIOPEAE	♓	4	45	T	51	40	4
1	*In capite*	♈	28	45		45	20	4
2	*In pectore Schedar*	♉	1	45	E	46	45	3
3	*In cingulo*	♉	4	0		47	50	4
4	*Super cathed.ad coxas*	♉	7	35		49	0	3
5	*Ad genua*	♉	11	15		45	30	3
6	*In crure*	♉	17	55		47	45	3
7	*In extremo pedis*	♉	22	35		48	20	4
8	*In ſiniſtro brachio*	♉	5	35	N	44	20	4
9	*In ſiniſtro cubito*	♉	8	35	T	45	0	5
10	*In dextro cubito*	♈	25	15	R	50	0	6
11	*In ſedis pede*	♉	5	55		52	40	4
12	*In aſcenſu medio*	♈	28	45	I	51	40	3
13	*In extremo*	♈	26	35	O	51	40	6
	PERSEI				N			
1	*In ex.dex.ma.obuolu.*	♉	18	35		40	35	ne

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
2	*In dextro cubito*	♉	22	5	*A*	37	30	4
3	*In humero dextro*	♉	23	35		34	30	4
4	*In ſiniſtro humero*	♉	18	25	*L*	32	20	4
5	*In capite*	♉	21	35		34	30	4
6	*In ſcapulis*	♉	22	25	*I*	31	10	4
7	*In dex.late. Alchenib.*	♉	25	45		30	0	2
8	*In eodē late.triū præ.*	♉	26	15	*S*	27	30	4
9	*Media*	♉	27	55		27	40	4
10	*Reliqua*	♉	28	35	*S*	27	30	3
11	*In cubito ſiniſtro*	♉	21	35	*E*	27	0	4
12	*In ſi.ma.in ca. Al.Raſ*	♉	20	35	*P*	23	0	2
13	*Eiuſdē capitis ſequēs*	♉	20	5		21	0	4
14	*Præcedens*	♉	18	35	*T*	21	0	4
15	*Præcedens etiam hāc*	♉	17	45		22	15	4
16	*In dextro genu*	♊	5	45	*E*	28	15	4
17	*Præcedens hanc*	♊	4	45		28	10	4
18	*In ventre dua.præce.*	♊	3	15	*N*	25	10	4
19	*Sequens*	♊	4	55		26	35	4
20	*In dextro coxēdice*	♊	5	5	*T*	24	30	5.
21	*In dextra ſura*	♊	7	15		18	45	5
22	*In ſiniſtra coxa*	♉	27	5	*R*	21	50	4
23	*In ſiniſtro genu*	♉	29	35		19	55	3
24	*In ſiniſtro crure*	♉	29	15	*I*	14	45	3
25	*In ſiniſtro calcaneo*	♉	25	5		12	0	3
26	*In ſummo pedis ſiniſt.*	♉	27	5	*O*	11	0	3
		♊	2	45		18	0	5
	Informes tres	♊	5	55	*N*	31	0	5
		♉	15	35		20	40	ne

AGITA

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
	AGITATORIS.				A			
1	*Duarũ in cap. auſtrali*	♊	23	25		30	0	4
2	*Borealior*	♊	23	15		30	50	4
3	*In fin. hu hir. Albaiot.*	♊	15	55		22	30	1
4	*In dextro humero*	♊	23	45	L	20	0	2
5	*In dextro cubito*	♊	22	5		15	15	4
6	*In dextra vola*	♊	23	45		13	10	4
7	*In finiſtro cubito*	♊	12	55		20	40	4
8	*Ante. bœdo. Saclateni.*	♊	13	5		18	0	4
9	*In finiſt. vola bœd. ſeq.*	♊	12	55	I	18	0	4
10	*In finiſtra ſura*	♊	10	45		10	10	3
11	*In dext. ſuræ & extre.*	♊	16	35		5	0	3
12	*In talo (cornu Tau.*	♊	16	55		8	30	5
13	*In clune*	♊	17	15	S	12	20	5
14	*In finiſtro pede*	♊	21	35		10	20	6
	SERPENTARII							
1	*In capite Raſalangue*	♐	15	45	S	36	0	3
2	*In dextro hu. dua. præ.*	♐	18	55		27	15	4
3	*Sequens (præced.*	♐	19	55	E	29	45	4
4	*In finiſtro humer. dua*	♐	4	15		33	0	4
5	*Sequens*	♐	5	35	P	31	50	4
6	*In ancone finiſtro*	♏	29	15		24	50	4
7	*In finiſt. ma. dua præc.*	♏	25	55	T	17	0	4
8	*Sequens*	♏	26	55		71	30	3
9	*In dextro ancone*	♐	17	35		15	0	4
10	*In dextra manu præce*	♐	23	15	E	13	40	4
11	*Sequens*	♐	25	15		14	20	4
12	*In genu dextro*	♐	12	5	M	7	30	3

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G-	M.	Magni.
13	In dextra tibia	♐	14	35		2	15	3
14	In pede dext. et 4 præ.	♐	13	55		2	15	4
15	Sequens	♐	15	15	E	1	30	4
16	Sequens	♐	15	55		0	20	4
17	Sequens	♐	16	45	R	0	45	5
18	Quæ calcaneũ cõtingit	♐	17	5	I	1	0	5
19	In ſiniſtro genu	♐	3	5		11	50	3
20	In crure ſin. triũ bore.	♐	2	35	D	5	20	5
21	Media	♐	1	35		3	10	5
22	Auſtralior	♐	0	45		1	40	5
23	In ſiniſtro calcaneo	♐	3	15	I	0	40	5
24	Domeſticã pedis ſiniſt.	♐	1	35		0	45	4
	(attingens	♐	22	55		28	10	4
		♐	23	55		26	20	4
	Informes quinq;	♐	21	15		25	0	4
		♐	24	35	O	27	0	4
		♐	25	35		33	0	4
	SERPENS				S			
1	In genu quadrilatero	♏	9	45		38	0	4
2	Nares attingens	♏	12	35	E	40	0	4
3	In tempore	♏	15	15		35	0	3
4	In eductione colli	♏	12	55	P	34	15	3
5	Medi. quadrila. in ore	♏	12	15	T	37	15	4
6	A capite in ſepten.	♏	19	5	E N	42	30	4
7	In prima colli cõuerſio.	♏	12	35	S	29	15	3
8	Sequentiũ triũ Boreal.	♏	15	45	E	26	30	4
9	Media	♏	15	15	P	25	20	3

Auſtra-

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
10	*Auſtralior*	♏	1	15		24	0	3
11	*Dua.præ.in fin.ſerpen.*	♏	19	35	T	16	30	4
12	*Sequens*	♏	29	5		16	15	5
13	*Quæ poſt coxã dext.*	♐	14	35	E	10	30	4
14	*Sequent. dua. auſtrina*	♐	17	55		8	30	4
15	*Borealis*	♐	18	45	N	10	30	4
16	*Poſt dex.in inflex.cau.*	♐	24	35		20	0	4
17	*Sequens in cauda*	♐	29	35	T	21	10	4
18	*In extrema cauda*	♑	9	15		27	0	4
	SAGITTAE.				R			
1	*In cuſpide*	♒	1	5		39	20	4
2	*In arund.triũ ſequens*	♑	27	35	I	39	10	6
3	*Media*	♑	26	45		39	50	5
4	*Antecedens trium*	♑	25	35	O	39	0	5
5	*In glyphide*	♑	24	15		38	45	5
	AQVILA.				N			
1	*In medio capite*	♑	28	5		26	50	4
2	*In collo*	♑	25	45	A	27	10	3
3	*In ſcapulis Alkair*	♑	24	45		29	10	2
4	*Proxi.huic in bore.ma.*	♑	25	35		30	0	3
5	*In ſiniſt.hume.præced.*	♑	24	5		31	30	3
6	*Sequens*	♑	26	55	L	31	30	5
7	*In dext.hume.anteced.*	♑	20	35		28	40	5
8	*Sequens*	♑	22	5		26	40	5
9	*In cauda lacteũq; circu*	♑	13	5		36	20	3
	(lũ tangens	♑	29	35		21	40	3
		♑	29	45	I	19	10	3
	Informes ſex	♑	16	55		25	0	4
			19	5		20	0	3
			20	35		15	30	5
			12	5	S	18	10	3

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G-	M.	Magni.
	DELPHINVS.							
1	*In cauda trium præce*	♒	8	35		29	10	3
2	*Borealior*	♒	9	35	S	29	0	4
3	*Auſtralior*	♒	9	35		26	40	4
4	*In Rõboide præce late.*	♒	9	25	E	32	0	3
5	*Borealior (auſtra.*	♒	11	5		33	50	3
6	*Sequentis Auſtrina*	♒	1·	15	P	32	0	3
7	*Borealis*	♒	14	25		33	10	3
8	*Inter cau. & rbõb. triũ*	♒	8	25	T	34	15	6
9	*Borealior (auſt*	♒	8	25		31	50	6
10	*Sequens*	♒	9	55	E	31	30	6
	EQVI MINORIS.							
1	*In cap. duarũ præced*	♒	17	15		20	30	ne
2	*Sequens*	♒	18	55		20	40	bu
3	*In ore duarũ præced.*	♒	17	15		25	30	lo
4	*Sequens*	♒	18	35	N	25	0	ſa
	PEGASI.							
1	*In rictu Alpheratz*	♈	8	45		26	0	2
2	*In ca. dua propin. Bor.*	♈	3	5		12	30	2
3	*Auſtralior*	♓	23	5		35	0	2
4	*In iuba duarũ auſtrali.*	♓	17	35	T	19	40	2
5	*Boreal. Marc. Alphe.*	♓	25	25		25	30	4
6	*In ceruice duarũ præc.*	♓	25	55		25	0	4
7	*Sequens*	♓	19	55	R	35	0	3
8	*In ſiniſtra ſuffragine*	♓	19	25		34	30	5
9	*In ſiniſtro genu*	♓	17	5		29	0	4

In

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M	Magni.
10	In dextra ſuffragine	♓	17	55		29	30	4
11	In pect.dua.præc. pro.	♓	19	45		18	0	3
12	Sequens	♓	11	25	I	19	0	4
13	In dextro genu Boreal.	♓	12	15		15	0	5
14	In auſtrum	♓	11	25	O	16	0	5
15	In cor.dua ſub alu bor.	♓	0	15		16	50	3
16	Auſtralior (Alphe.	♓	28	55	N	16	0	4
17	In ſcap.& ar.alæ Enif	♒	26	15		21	30	3
18	In dext hu & cru.edu.	♒	14	35	A	41	1	4
19	In extrema ala	♒	8	35	L	34	15	4
20	In vmbi quæ et ca. An.	♒	3	15	I	36	30	4
	ANDROMEDAE.				S			
1	In ſcapulis Scheder	♈	16	15		24	30	3
2	In dextro humero	♈	17	15	S	27	0	4
3	In ſiniſtro humero	♈	15	15	[illegible]	23	0	4
4	In dext. brach.triū au.	♈	14	35		32	0	4
5	Borealior	♈	15	35	P	33	30	4
6	Media	♈	15	55		32	20	5
7	In ſum.manu dext triū	♈	10	35		41	0	4
8	Media (auſtra.	♈	11	35		42	0	4
9	Borealior	♈	13	5		44	0	4
10	In ſiniſtro brachio	♈	15	5		17	30	4
11	In ſiniſtro cubito	♈	16	35	T	15	50	3
12	In cingulo Auſtralior	♈	24	45		26	20	3
13	Media	♈	22	45	E	30	0	3
14	Borealior	♈	22	55		32	30	3
15	In pede ſiniſtro	♉	7	45	N	23	0	3
16	In dextro Alamac	♉	8	5		37	20	4
17	Auſtralior ab his	♉	6	5		35	20	4
18	Sub poplite dua.borea	♉	3	15	T	29	0	4

Auſtri-

Nu me.	Stellæ.	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Ma gni.
19	*Auſtrina*	♉	2	55		28	0	4
20	*In dextro genu*	♉	3	5	R	35	30	5
21	*In tractu borea.*	♉	3	35		34	30	5
22	*Auſtrina*	♉	5	5		32	30	5
23	*In dextro genu*	♉	2	35	I	44	0	3
	TRIANGVLI.							
1	*In capite trianguli*	♉	1	55	O	16	30	3
2	*In baſi. præced. trium*	♉	6	55		20	40	3
3	*Media*	♉	7	5	N	19	40	4
4	*Sequens*	♉	7	45		19	0	3
	ARIETIS.				A			
1	*In cornu præceden.*	♈	27	35		7	20	3
2	*Sequens*	♈	28	35		8	20	3
3	*In rictu borealior*	♉	1	65		7	40	3
4	*Auſtralior*	♉	2	25	L	0	0	5
5	*In ceruice*	♈	27	25		5	30	5
6	*In renibus*	♉	8	25	I	6	0	6
7	*In eductione caudæ*	♉	12	15		4	50	5
8	*In cauda præcedens*	♉	14	45	S	1	40	4
9	*Media*	♉	19	15		2	30	4
10	*Sequens trium*	♉	17	55	E	1	50	4
11	*In coxendice*	♉	10	35	P	1	10	5
12	*In poplite*	♉	8	55	M	1	30	5
13	*In extremo pede fini.*	♉	5	55	E	5	15	4
		♉	1	35	S	10	0	5
		♉	12	35	E	10	10	4
	Extra formam	♉	12	15	P	12	40	5
		♉	10	35	T	10	40	5
		♉	10	5	E	10	40	5

TAV.

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
	TAVRVS.							
1	In ſectione ex quatuor	♉	17	15	M	6	0	4
2	Secunda (borea	♉	16	55	E	7	15	4
3	Tertia	♉	15	35	R	8	30	4
4	Auſtrina quarta	♉	15	25	I	9	15	4
5	In dextro armo	♉	20	35	D	9	30	5
6	In pectore	♉	24	35	I	8	0	3
7	In dextro genu	♉	27	35	O	1	40	4
8	In ſuffragine dextra	♉	23	55	N	14	50	4
9	In ſiniſtro genu	♊	3	5	A	10	0	4
10	In ſiniſtra ſuffragine	♊	3	55	L	13	30	4
11	In facie ſuccula. in nari	♉	29	55	I	5	45	3
12	Inter hãc & boreũ ocu.	♊	1	15	S	4	35	3
13	Inter eand & ocu. auſt.	♊	1	45	P	5	50	3
14	In oculo Aldebaran	♊	3	35	A	5	10	1
15	In oculo boreo (aurẽ	♊	2	45	R	3	0	5
16	Qui in. ori auſt. corn. et	♊	8	5	T	4	0	4
17	In eodem cornu Auſt.	♊	11	15	I	5	0	4
18	Borealior	♊	10	55	S	3	30	5
19	In extremo eiuſdem	♊	18			2	30	3
20	In origine cornu ſeptẽ.	♊	6	35		4	0	4
21	In ext. eiuſ quæ index.	♊	16	15	S	5	0	4
22	In boreali au. bor. (pe	♊	2	55	E	4	30	5
23	Auſtralior	♊	2	35	P	4	0	5
24	In ceruí duarũ præce	♉	27	55	T	0	40	5
25	Sequens	♉	29	55	E	1	0	6
26	In collo quadrila. præc.	♉	28	55	N	5	0	5
27	Borealior (merid.	♉	29	45		7	10	5

Auſtral

Nume.	*Stellæ.*	*Longi.* S.	G.	M.	*Latitu.* P.	G.	M.	*Magni.*
28	*Auſtral ſequẽ lateris.*	♊	2	55	T	3	0	5
29	*Borealior*	♊	2	35		5	0	5
30	*Pleiadũ præc late.bor.*	♉	23	5	R	4	30	5
31	*Auſtralior*	♉	23	25		4	40	5
32	*Anguſt.termi.Pleiadũ*	♉	24	35	I	5	20	5
33	*Exigua pleiadum*	♉	23	35		5	5	5
		♊	15	55	M	17	30	4
		♊	10	55	E	2	0	5
		♊	15	55		1	45	5
		♊	16	55	R	2	0	5
		♊	19	55		6	20	5
		♊	19	55	A	7	40	5
	Informes vndecim	♊	17	55	S	2	40	5
		♊	19	55	E	1	0	5
		♊	21	55	P	1	20	5
		♊	23	15	T	3	20	5
		♊	24	15		1	15	5
	GEMINI.							
1	*In ca præc. Raſalgeuſe*	♋	14	15		9	40	2
2	*In capite ſequenti*	♋	17	35	E	6	15	2
3	*In ſiniſtro cubi.præce.*	♋	7	35		10	0	4
4	*In ſiniſtro brachio*	♋	9	35	N	7	20	4
5	*In ſcapulis*	♋	12	55		5	30	4
6	*In dextro humero*	♋	14	55		4	50	4
7	*In ſiniſt. hume.ſequẽtis*	♋	17	35	T	2	40	4
8	*In dext.late. antecedẽ.*	♋	12	35		2	40	5
9	*In ſiniſt.latere ſequens*	♋	14	5	R	3	0	5
10	*In ſiniſtro genu præce.*	♋	3	55		1	30	3
11	*In ſiniſt.genu ſequens*	♋	12	35	M	0	30	3
12	*In ſiniſtro bubone*	♋	9	5	M	2	30	3

In ca-

Nume.	Stellæ.	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
13	In cauitate dextra	♋	12	15	E	6	0	3
14	In pede præceden.	♋	27	35		1	30	4
15	In eodem ſequens	♋	29	5		1	16	4
16	In extremo	♋	1	5		3	30	4
17	In ſummo ſeq.	♋	2	55		7	30	3
18	In infimo pedis	♋	5	35	I	10	30	4
		♊	25	5		0	40	4
		♊	27	25	S	5	50	4
		♋	6	5.	M	2	15	5
	Informes ſeptem	♋	19	15		1	20	5
		♋	17	15	E	3	20	5
		♋	16	55		4	30	5
		♋	21	35	R	2	40	4
	CANCER.				S			
1	In pect. med præſepe	♌	1	15		0	4c	ne
2	Quadrila. du. præ. bor.	♋	28	35		1	15	4
3	Auſtralior	♋	28	55	M	1	10	4
4	Sequentium borealior	♌	1	15	S	2	40	4
5	Auſtralior Aſini.	♌	2	15	M	0	10	4
6	In Chele ſeu bra. Auſt.	♋	2	25		5	30	4
7	In brachio Septentrio.	♋	29	15	S	11	50	4
8	In extremo pedis Borei	♋	23	35		1	0	3
9	In extremo auſtrini	♋	28	5	M	7	3	4
	Informes quatuor	♌	10	35		2	20	4
		♌	12	35		5	40	4
		♌	4	55	S	4	50	5
		♌	7	55		7	15	5

Nume.	*Stellæ*	*Longi.* S.	G.	M.	*Latitu.* P.	G.	M.	*Magni.*
	LEO	♌						
1	*In naribus*	♌	9	15	E	10	0	4
2	*In biatu*	♌	12	15		7	30	4
3	*In cap. duarũ borealior*	♌	15	15	P	12	0	3
4	*Auſtralior*	♌	15	5		9	30	3
5	*In ceruice triũ boreal.*	♌	21	5	T	11	0	3
6	*Media ceruix ♌*	♌	23	5		8	30	2
7	*Auſtralis*	♌	21	35	E	4	30	3
8	*Cor ♌ rex Baſil. Kalb*	♌	23	25		0	10	1
9	*In pect. Auſtr. (Ele.*	♌	24	25	M	1	50	4
10	*Antecedens cor ♌*	♌	20	55		0	50	5
11	*In genu dext. priori*	♌	18	15	E	0	0	5
12	*In Drace dextra*	♌	15	5		3	40	6
13	*In genu finiſt. anterio*	♌	18	15	R	4	10	4
14	*In drace finiſtra*	♌	23	25	M	4	15	4
15	*In finiſtra axilla*	♍	0	5		0	10	4
16	*In ventre triũ antece.*	♌	23	55	S	4	0	6
17	*Sequentium Borealior*	♍	3	55	E	5	20	6
18	*Auſtralior*	♍	3	15	P	2	20	6
19	*In lũbis duarũ præce.*	♍	2	15		12	15	5
20	*Sequens*	♍	5	5	T	13	40	2
21	*In clune boreal. duarũ*	♍	5	15		11	30	5
22	*Auſtrina*	♍	7	15	E	9	40	3
23	*In poſteriori coxa*	♍	11	15		5	50	3
24	*In cauitate*	♍	12	35	N	1	15	4
25	*In poſteriori cubito*	♍	12	35	M	0	50	4
26	*In pede poſteriori*	♍	11	35	E	3	0	5
27	*In ext. cau. Den. eleced*	♍	15	25	S	11	50	1

Infor

Nume.	Stellæ.	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
		♌	26	55	E	13	20	5
		♌	29	5	P	15	30	5
		♍	7	25		1	10	4
		♍	8	5	M	0	30	5
	Informes octo	♍	9	55	E	2	40	5
		♍	15	45	S	30	0	ne
		♍	15	25	E	25	0	ob
		♍	19	25	P	25	30	ob
	VIRGO				T			
1	*In ſum.ca.du præ.au*	♍	17	15	E	4	35	5
2	*Sequens Borealior*	♍	17	55	N	5	40	5
3	*In vultu duarū Sept.*	♍	21	35	T	8	40	5
4	*Auſtralis*	♍	21	5	R	3	30	5
5	*In ext alæ auſt et ſin.*	♍	19	55	I	0	50	3
6	*In ſiniſt ala.4 præce.*		29	5	O	1	40	3
7	*Altera ſequens*	♎	4	5	N	2	50	3
8	*Tertia*	♎	8	5	A	2	50	5
9	*Vltima*	♎	11	55		1	40	4
10	*In dext.lat ſub cingu.*	♎	5	15	L	8	30	3
11	*In de.et bo.ala tri.pr.*	♍	25	5		13	50	5
12	*Reliquar.duar.auſtr.*	♎	1	5	I	11	40	6
13	*Borealior Vindemiatr.*	♎	3	5	S	15	10	3
14	*In ſiniſt ma ſpi.Azi.*	♎	17	35	M	2	0	1
15	*In perizo.& in clu de.*	♎	15	45	S	8	40	3
16	*In ſini coxa quat.præ.*	♎	17	15	E	2	20	5
17	*Auſtralior*	♎	17	55		0	20	6
18	*Sequent.dua.borealior*	♎	20	55	P	1	30	4
19	*Auſtrina*	♎	18	55	T	0	20	5
20	*In genu ſiniſtro*	♎	22	35	E	1	30	5
21	*In poſtre coxæ dextræ*	♎	18	55	N	8	30	5

Nu me.	Stellæ	Longi. S.	G.	M	Latitu. P.	G.	M	Ma gni.
22	*Media in ſyrmate*	♎	27	35	*T*	2	30	1
23	*Auſtrina*	♎	28	15		2	40	4
24	*Boreal.*	♎	29	15	*R*	11	40	4
25	*In fin. & auſtrin ped.*	♏	0	55		0	10	4
26	*In dextro & boreo.*	♏	3	35		9	50	3
		♎	5	35	*M*	3	30	5
		♎	9	55	*E*	3	30	5
		♎	13	10		3	20	5
	Informes ſex	♎	18	5	*R*	7	20	6
		♎	19	5	*I*	8	20	5
		♎	20	55	*D*	7	50	6
	LIBRAE.							
1	*In extrema auſtr. chele*	♏	8	55	*S*	0	40	2
2	*Borealior*	♏	7	55		1	30	5
3	*In extre. boreali chele*	♏	13	5		8	30	2
4	*Præcedens*	♏	8	35	*E*	8	30	5
5	*In medio auſtrinæ*	♏	14	55		1	40	4
6	*Præcedens*	♏	12	15	*P*	1	15	4
7	*In media borealis*	♏	18	25	*T*	3	45	4
8	*Sequens*	♏	23	55		4	30	4
		♏	17	5	*E*	9	0	5
		♏	24	35	*N*	6	40	4
		♏	25	15	*T*	9	15	4
		♏	23	25	*R*	5	30	6
	Informes nouem	♏	21	15	*I*	2	0	4
		♏	22	5		1	30	5
		♏	13	55	*M*	7	30	3
		♏	22	5	*E*	8	10	4
		♏	22	55		9	40	4

SCOR.

Nu me	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Ma gni.
	SCORPII							
1	In fronte triū Boreal.	♏	27	15	S	1	20	3
2	Media	♏	26	35	M	1	40	3
3	*Auſtralis*	♏	26	35		5	0	3
4	*Auſtralior & in pede*	♏	26	55	E	7	50	3
5	Duarū cōiunctarū bor.	♏	27	55	S	1	40	4
6	*Auſtralis*	♏	28	15	E	0	30	4
7	In corpore triū præce.	♐	1	35	M	3	45	3
8	Media Ant cor Scorp.	♐	3	35	E	4	0	2
9	Sequens (præced.	♐	5	25	R	5	30	3
10	In vltim acetabu dua.	♐	0	15	I	6	10	5
11	Sequens	♐	1	25		6	40	5
12	In primo corp. ſpōdylo	♐	9	25	D	11	0	3
13	In ſecundo	♐	8	55		15	0	4
14	In tertio duplici bore.	♐	10	55	I	18	40	4
15	*Auſtrina*	♐	11	5		18	0	3
16	in quarto	♐	14	5	O	19	30	3
17	In quinto	♐	19	5		18	50	3
18	In ſexto	♐	21	25	N	16	40	3
19	In ſept q̄ proxi. aculeo	♐	19	55		15	10	3
20	in ipſo acu. dua ſequēs	♐	18	25	A	13	20	3
21	Præcedens	♐	17	55		13	30	4
		♐	22	5		13	15	ne.
	Informes tres	♐	16	25		6	10	5
		♐	20	25	L	4	10	5
	SAGITTARII							
1	In cuſpide Sagittæ	♐	25	25		6	30	3
2	In manubr. ſin. manus	♐	28	35	I	6	30	3
3	In auſtrali parte arcus	♐	28	55		10	50	3

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
4	In ſepten. duar. auſtral	♐	29	55	S	1	30	3
5	Boreal. in extr. arcus	♐	27	35	M	2	50	4
6	In humero ſiniſtro	♑	6	15		3	10	3
7	Præcedens in iaculo	♑	3	55	E	3	50	4
8	In oculo nebuloſa dup.	♑	6	5	S	0	45	ne
9	In capite triũ præced.	♑	9	35	E	2	10	4
10	Media	♑	8	35	P	1	30	4
11	Sequens	♑	10	5	S	2	0	4
12	In bor. cont. triũ auſtr.	♑	12	15	E	2	50	4
13	Media	♑	13	15	P	4	30	4
14	Borea	♑	13	45	T	6	40	4
15	Sequens (boreal.	♑	16	35	E	5	30	6
16	In auſtr. cõtact. duarũ	♑	20	25	N	5	30	5
17	Auſtralis	♑	18	35	T	2	0	6
18	In humero dextro	♑	13	15	M	1	50	5
19	In dextro cubito	♑	15	45		2	50	5
20	In ſcapulis	♑	10	55	E	2	30	5
21	In armo	♑	8	35		4	30	4
22	Sub axilla	♑	7	15	R	6	45	3
23	In ſuffragine ſin prio.	♑	8	35	I	23	0	2
24	In genu eiuſdẽ cruris	♑	7	55	D	18	0	2
25	In poſter dext. ſuffra.	♐	27	35	I	13	0	3
26	In finiſtra ſcapulo	♑	18	15	O	13	30	3
27	In anteriori dext. genu	♑	17	35	N	20	10	3
28	In edu. cau. 4. bo. la pr.	♑	19	25	A	4	50	5
29	Sequens	♑	19	45		4	50	5
30	Auſtrini præced.	♑	19	25	L	5	50	5
31	Sequens	♑	20	35	I	6	30	5
32	Circa vngulã ſin. poſte.	♑	29	45	S	22	30	3

Nu me.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Ma gni.
	CAPRICORNI							
1	*In præ. cornu triũ bor.*	♑	28	15		7	30	3
2	*Media*	♑	28	35		6	40	6
3	*Auſtralis*	♑	28	15	8	5	0	3
4	*In extr. ſequẽt cornu*	♑	29	55		8	0	6
5	*In rictu trium auſtral.*	♑	29	55	E	0	45	6
6	*Reliquarũ dua. præce.*	♑	29	35		1	45	6
7	*Sequens*	♑	29	45	P	1	30	6
8	*Sub oculo dextro*	♑	28	5		0	40	5
9	*In ceruice duar. bore.*	♒	2	35	T	4	50	6
10	*Auſtralis*	♒	2	45	M	0	50	5
11	*In dextro genu*	♒	1	45	E	6	30	4
12	*In ſini. genu ſuffracto*	♒	2	35		8	40	4
13	*In ſiniſtro humero*	♒	7	35	R	7	40	4
14	*Sub aluo dua. præced.*	♒	11	5	M	6	50	4
15	*Sequens*	♒	11	15	E	6	0	5
16	*In med. corp. triũ ſeq.*	♒	9	35	R	4	15	5
17	*Reliquar. præce. Auſt.*	♒	7	35		4	0	5
18	*Septentrionalis*	♒	7	35	I	2	50	5
19	*In dorſo duar. anteced.*	♒	7	15	D	0	0	4
20	*Sequens*	♒	11	55	I	0	50	4
21	*In auſtr. ſpi. antece. du.*	♒	14	15	O	4	45	4
22	*Sequens*	♒	15	55	N	4	30	4
23	*In educt. caud. 2. præce*	♒	15	45	A	2	10	3
24	*Sequẽs (Deneb alchedi*	♒	17	15	L	2	0	3
25	*In bor. par cau. q̃tu. præ.*	♒	17	45		2	20	4
26	*Reliquarũ triũ Auſtralis*	♒	19	35	I	5	0	5

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
27	Media	♒	18	35	S	2	50	5
28	Borea in extre. caudæ	♒	19	35	S	4	20	5
	AQVARII							
1	In capite	♒	21	15	E	15	45	5
2	In hume dext. clarior	♒	27	15		11	0	3
3	Obſcurior	♒	26	5	P	9	40	5
4	In humero ſiniſtro	♒	17	25		8	50	3
5	Sub axilla	♒	18	15	T	6	15	5
6	Sub ſin. manu in veſte	♒	8	35		5	30	3
7	Media (ſequens 3	♒	7	5		8	0	4
8	Præcedens	♒	5	35		8	40	3
9	In cubito dextro	♓	0	25	E	8	45	3
10	In dext. manu boreali	♓	2	35		10	45	3
[illegible]	Reliqua. dua. auſt. præ.	♓	2	55		9	0	3
12	Sequens	♓	4	15	N	8	30	3
13	In dext. coxa dua præ.	♒	27	5		3	0	4
14	Sequens	♒	27	55		3	10	5
15	In dextro clune	♒	29	35	M	0	50	4
16	In ſin clune dua. Auſt.	♒	22	35		1	40	4
17	Septentrionalis	♒	24	5	S	4	0	6
18	In dext. ti. Auſt. Scbeat	♓	2	35	M	7	30	3
19	Borealis	♓	2	15	E	5	0	4
20	In ſiniſtra coxa	♒	28	35	R	5	40	5
21	In ſin tibia dua. auſtr.	♒	28	15	M	10	0	5
22	Septent ſub genu	♒	29	45	E	9	0	5
23	In fuſi aquæ à ma pri.	♓	0	55	S	2	0	4
24	Sequens auſtralis	♓	5	54	E	0	10	4
25	Seq. in pri flexu aquæ	♓	8	35	M	1	0	4
26	Sequens	♓	10	55	E	0	30	4

In al-

Nu me	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Ma gni.
27	In altero flexu auſtr.	♓	11	15	R	1	40	4
28	Sequentiũ duarum bo	♓	9	55		3	30	4
29	Auſtralis	♓	10	25		4	10	4
30	In auſtrum auulſa	♓	11	5	I	8	15	5
31	Poſt hanc dua.cõ præ.	♓	14	35		12	0	5
32	Sequens	♓	14	5	D	10	50	5
33	In tertio aquæ flexu	♓	12	35	I	14	0	5
34	Media (triũ borea.	♓	13	35		14	45	5
35	Sequens	♓	14	5	O	15	40	5
36	Sequẽtiũ ſimi.triũ bo.	♓	7	55		14	10	4
37	Media	♓	8	25	N	15	0	4
38	Auſtralis	♓	9	15	A	15	45	4
39	In ult inflex.triũ præ.	♓	2	45		14	50	4
40	Sequẽs duarũ auſtral.	♓	3	35	L	15	20	4
41	Borealis	♓	4	5		14	0	4
42	Ultima aquæ fomabãt	♒	20	55		23	0	1
		♒	17	35	I	15	30	4
	Informes tres	♒	20	35	S	14	20	4
		♒	19	55		18	15	4
	PISCIUM				S			
1	In ore piſcis præced.	♓	12	35		9	15	4
2	In occipi.duarũ auſtr.	♓	15	5	E	7	30	4
3	Boreal.	♓	16	55		9	20	4
4	In dorſo duarum præ.	♓	19	5	P	9	30	4
5	Sequens	♓	21	35		7	30	4
6	In aliud præced.	♓	16	55	T	4	30	4
7	Sequens	♓	20	35		2	30	4
8	In cauda	♓	26	55	E	6	20	4
9	In lino eius pri.à cauda	♈	1	55		5	45	6

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
10	*Sequens*	♈	3	55	N	2	45	6
11	*Triũ lucidarũ præced.*	♈	8	5	S	2	15	4
12	*Media*	♈	11	25	E	1	10	4
13	*Sequens*	♈	13	55	M	1	20	4
14	*In flexura duarũ bo.*	♈	13	15	E	2	0	6
15	*Auſtralis*	♈	13	55	R	5	0	6
16	*Poſt flexionẽ triũ præ.*	♈	17	55		2	20	4
17	*Media*	♈	19	35	I	4	40	4
18	*Sequens*	♈	21	35	D	7	45	4
19	*In nexu ambo. linorũ*	♈	23	25	I	8	30	3
20	*In bo lino à cõnex. præ*	♈	21	25	O	5	20	4
21	*Poſt hanc triũ auſtral.*	♈	21	5	S	1	55	5
22	*Media*	♈	21	15	E	5	20	3
23	*Borea triũ & vlt. in li.*	♈	21	25	P	9	0	4
24	*In ore ſeq. piſ. dua. bo.*	♈	22	55	T	21	45	5
25	*Auſtralis*	♈	22	35	E	21	40	5
26	*In capite trium ſequẽs*	♈	19	35	N	20	0	6
27	*Media*	♈	18	35		19	55	6
28	*Præcedens*	♈	17	55	T	23	0	6
29	*In auſt. ſpina triũ præ.*	♈	16	35	R	14	20	4
30	*Media*	♈	17	15	I	13	0	4
31	*Sequens trium*	♈	18	35	O	12	0	4
32	*In aluo duarũ borea.*	♈	23	5	N	17	0	4
33	*Auſtralior*	♈	20	15	A	15	20	4
34	*In ſpina ſeq. prope cau.*	♈	20	55		11	45	4
	Informes quatuor	♓	22	5	M	2	40	4
		♓	23	5	E	2	30	4
		♓	21	35	R	5	50	4
		♓	23	15	I	5	30	4

Nu me.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Ma gni.
	CETVS				D			
1	*In extremitate naris*	♉	8	35	I	7	45	4
2	*In mā. ſeq tri. Menkar*	♉	8	35	O	12	20	3
3	*Media in ore*	♉	3	35	N	11	30	3
4	*Præcedēs triū in gena*	♉	1	25	A	14	0	3
5	*In oculo*	♉	1	5	L	8	10	4
6	*In capillamēto boreal.*	♉	3	35	I	6	20	4
7	*In iuba præced.*	♈	28	35	S	4	10	4
8	*In pect. 4. præced. bor.*	♈	22	55		24	30	4
9	*Auſtralior*	♈	24	15	M	28	0	4
10	*Sequentium boreal.*	♈	27	35		29	10	4
11	*Auſtralior*	♈	27	55	E	27	10	3
12	*In corpore triū media*	♈	12	55		25	20	3
13	*Auſtralior*	♈	13	55		30	30	4
14	*Boreal. Batakaitos*	♈	15	55		20	0	3
15	*Ad eandē duarū ſeq.*	♈	10	35		15	20	3
16	*Præcedens*	♈	5	55		15	40	3
17	*In cau. quatril ſeq. bo.*	♈	2	35	R	11	40	5
18	*Auſtral.*	♈	1	35		13	40	5
19	*Antecedētiū reliq. bo.*	♈	0	15		13	0	5
20	*Auſtral.*	♓	29	55		14	0	5
21	*In extre ſepten. caudæ*	♓	25	15		19	40	3
22	*In ex. au. Denebkaitos*	♓	26	35	I	20	20	3
	ORION							
1	*In capite*	♊	17	55		14	0	ne
2	*In hum. dex. Bedelgēſe*	♊	22	55		17	0	1
3	*In hume. ſin. Bellatrix*	♊	11	15		17	30	2
4	*Sequens*	♊	15	55		18	0	4
5	*In dextro cubito*	♊	25	15	D	14	30	4

Nume	Stellæ	Longi.			Latitu.			Magni.
		S.	G.	M.	P.	G.	M.	
6	In vlna dextra	♊	28	15		11	50	6
7	In dex.ma.4.auſtr.ſeq	♊	27	25		10	40	4
8	Præcedens	♊	26	55		9	45	4
9	Septentrio.lateris ſeq.	♊	27	15	I	8	15	6
10	Præcedens	♊	27	35		8	15	6
11	In colorobo dua.pr.e.	♊	22	35	O	3	45	5
12	Sequens (ctam ſeq.	♊	25	15	N	3	15	5
13	In dorſo.4.ad lineã re	♊	18	25		19	40	4
14	Secundo præced	♊	17	15	A	20	0	6
15	Tertio præced.	♊	16	15		20	20	6
16	Quarto præced.	♊	15	5	L	20	40	5
17	In clypeo.9 boreal.	♊	11	25		8	0	4
18	Secunda	♊	10	15	I	8	10	4
19	Tertia	♊	8	55		10	15	4
20	Quarta	♊	7	15	S	12	50	4
21	Quinta	♊	6	5		14	15	4
22	Sexta	♊	5	25	M	15	50	3
23	Septima	♊	5	45		17	10	3
24	Octaua	♊	6	15	E	20	20	3
25	Nona max auſtralis	♊	7	15		21	30	3
26	In baltheo præced.	♊	16	15	R	24	10	2
27	Media	♊	18	15		24	50	2
28	Sequens	♊	19	5	I	25	40	2
29	In manubrio enſis	♊	14	45		25	50	3
30	In enſe boreal.	♊	17	45		28	40	4
31	Media	♊	17	35	D	29	40	3
32	Auſtralis	♊	17	55		29	50	3
33	In ex.enſis duarũ ſeq	♊	18	35		30	40	4
34	Præcedens	♊	17	5	I	30	50	4
35	In ſi pe. Alg. & Rigel	♊	10	45		31	30	1

In

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M	Magni.
36	*In tibia ſiniſtra*	♊	11	55		30	15	4
37	*In ſiniſtro calcaneo*	♊	14	15	D	31	10	4
38	*In dextro genu*	♊	21	5		33	30	3
	FRIDANI							
1	*Pedi ſi. Ori. et pri flu cō.*	♊	9	15	N	31	50	4
2	*Influxia ad crus Ori. bo*	♊	9	45		28	15	4
3	*Duarum ſequens*	♊	8	55		29	50	4
4	*Præcedens*	♊	5	35		28	15	4
5	*Duarum ſequens*	♊	4	5	A	25	50	4
6	*Præcedens*	♊	1	5		25	20	4
7	*Sequens trium*	♉	27	15		26	0	4
8	*Media*	♉	26	35		27	0	4
9	*Præcedens*	♉	23	45	L	27	50	4
10	*Sequens ex quarta*	♉	17	55		32	50	3
11	*Præcedens*	♉	15	35		31	0	4
12	*Tertio ſequens*	♉	15	5	I	28	50	3
13	*Antecedens*	♉	13	5		28	0	3
14	*Seq. rurſ ex quatuor*	♉	8	5		25	30	3
15	*Præcedens*	♉	5	45		23	50	4
16	*Præcedens hanc*	♉	3	5		23	10	3
17	*Præced. has quatuor*	♉	1	25	S	23	15	4
18	*In cōuer flu. attingēs*	♈	26	5		32	10	4
19	*Sequens Angetenar*	♈	26	15		34	50	4
20	*Sequentiū trium præ.*	♈	29	45	M	38	30	4
21	*Media*	♉	4	45		38	10	4
22	*Sequens*	♉	8	25		39	0	5
23	*In quadril. duarū bo.*	♉	12	15		41	30	4
24	*Auſtrina*	♉	12	25		42	30	4
25	*Sequētis late. antece.*	♉	13	5	E	43	10	4
26	*Sequens*	♉	15	35		43	20	4

Ver.

Nume	Stellæ.	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
27	*Verſus ortũ cõiun. du.*	♈	25	5		50	20	4
28	*Auſtral.*	♉	25	55		51	45	4
29	*In infle. du. ſeq. Beemim*	♉	19	5	R	53	50	4
30	*Antecedens*	♉	16	45		53	10	4
31	*in reliqua diſtãtia triũ*	♉	8	45		53	0	4
32	*Media*	♉	5	45	I	53	30	4
33	*Præcedens*	♉	2	45		52	0	4
34	*Extre. flu. Acarnar*	♈	21	5		53	30	1
	LEPORIS				D			
1	*In aurib præced. bore.*	♊	10	35		35	0	5
2	*Auſtral.*	♊	10	45	I	36	30	5
3	*Sequentis lateris bore.*	♊	12	15		35	40	5
4	*Auſtral.*	♊	12	15		36	40	5
5	*In mento*	♊	10	5	O	39	40	4
6	*In ex ped. ſiniſt prioris*	♊	7	5		45	15	4
7	*In medio corpore*	♊	16	25	N	41	30	3
8	*Sub aluo*	♊	15	45		44	20	3
9	*In poſt. pedib. du præ.*	♊	21	55	A	44	0	4
10	*Auſtralior*	♊	19	55		45	50	4
11	*In lumbis*	♊	20	55		38	20	4
12	*In extrema cauda*	♊	23	35	L	38	10	4
	CANIS							
1	*In ore Aſche. aliemeni*	♋	8	35		39	10	1
2	*In auribus*	♋	10	35		35	0	4
3	*In capite*	♋	12	15	I	36	30	5
4	*In collo duarũ boreal.*	♋	14	15		37	45	4
5	*Auſtral.*	♋	16	15		40	0	4
6	*In pectore*	♋	11	25	S	42	40	5
7	*In genu dex. duarũ bo.*	♋	7	5	M	41	15	5

An-

Nu me.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Ma gni.
8	*Auſtral.*	♋	6	55		42	30	5
9	*In extremo prio.pedis*	♋	1	55		41	20	3
10	*In genu ſiniſt.du.præ.*	♋	5	35		46	30	5
11	*Sequens*	♋	7	5	E	45	50	5
12	*In hume ſiniſt.du.ſeq.*	♋	15	35		46	0	4
13	*Præcedens*	♋	12	35		47	0	5
14	*In coxa ſiniſtra*	♋	17	35	R	48	45	3
15	*Sub aluo inter fœmora*	♋	14	35		51	30	3
16	*In cauitate pe.dextri*	♋	13	55		55	10	4
17	*In extremo eiuſdem*	♋	0	35		53	45	3
18	*In extrema cauda*	♊	23	5		50	40	3
		♋	10	25	I	25	15	4
		♋	0	55		61	30	4
		♋	2	15	D	58	45	4
		♋	3	55		57	0	4
		♋	5	5		56	0	4
	Informes Vndecim	♊	18	55		55	30	4
		♊	21	15	I	57	40	4
		♊	23	15		59	30	4
		♊	19	55	O	59	40	4
		♊	16	55		57	40	4
		♊	13	5		59	30	4
	CANICVLAE							
1	*In ceruice*	♋	15	55	N	14	0	4
2	*In fœ.procyō Algom.*	♋	20	5		16	10	1
	NAVIS							
1	*In extre.naue du.præ.*	♌	1	15	A	42	40	5
2	*Sequens*	♌	5	15		43	20	3
3	*In puppi duarū boreal.*	♋	29	45		44	0	4
4	*Auſtral.*	♋	29	45	L	46	0	4

Pr

Nume	Stellæ.	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M	Magni.
5	*Præcedens duas*	♋	26	15		45	30	4
6	*In medio ſcu. Markeb*	♋	27	15	I	47	15	4
7	*Sub ſcuto præced. triũ*	♋	26	15		49	30	4
8	*Sequens*	♌	0	15		49	30	4
9	*Media*	♋	29	25	S	49	15	4
10	*In extre. gubernaculo*	♌	4	55		49	50	4
11	*In cari. pup. duarũ bor.*	♋	24	5	M	53	0	4
12	*Auſtral.*	♋	24	5		58	40	3
13	*In ſoleo puppis boreal.*	♌	1	5		55	30	5
14	*In eodẽ trium præced.*	♌	3	5		58	30	5
15	*Media*	♌	4	15	E	57	15	4
16	*Sequens*	♌	7	25		57	45	4
17	*Sequens in tranſtro*	♌	12	0		58	20	2
18	*Sub hac duarũ præce.*	♌	4	9		60	0	5
19	*Sequens*	♌	11	55		59	20	5
20	*Duarũ ſtellã trãſ. præ.*	♌	14	5		56	40	5
21	*Sequens (trium*	♌	15	15		57	0	5
22	*In ſcu. & ſta. ma. bor.*	♌	26	35	R	51	30	4
23	*Media*	♌	27	5		55	30	4
24	*Auſtral.*	♌	24	55		57	10	4
25	*Sub his dua. cõiun. bo.*	♍	0	5	I	60	0	4
26	*Auſtral.*	♌	29	55		61	15	4
27	*In medio ma. du. auſt.*	♌	21	5	D	51	30	4
28	*Boreal.*	♌	20	15		49	0	4
29	*In ſum. veli du. antece.*	♌	18	55		43	20	4
30	*Sequens*	♌	19	55		43	30	4
31	*Sub tertia q̃ ſeq. ſcutũ*	♍	6	5	I	54	30	2
32	*In ſectione inſtrati.*	♍	8	25		51	15	2
33	*Inter remos in carina*	♌	2	35		63	0	4

Quæ

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
34	*Quæ ſequitur hãc ob.*	♌	9	55	O	64	30	6
35	*Lucida ſequens*	♌	20	55		63	50	2
36	*Infra car[illegible]am auſtral.*	♌	29	25	[illegible]	6[illegible]	4[illegible]	2
37	*Sequen triũ antecedẽs*	♍	6	5		65	40	3
38	*Media*	♍	12	20	A	65	50	3
39	*Sequens*	♍	16	55		65	50	2
40	*Sequent. duar. ad ſect.*	♍	21	55	L	62	50	3
41	*Sequens (præced.*	♍	28	55		62	51	3
42	*In temone boreo præ-*	♊	22	55	I	65	50	4
43	*Sequens (ced.*	♋	11	5		65	40	3
44	*In reliquo temone præ.*	♋	8	5		75	0	1
45	*Sequens (Canobus*	♋	19	55		71	50	3
	HYDRAE				S			
1	*In ca. 5. præ. du. in na.*	♌	4	55	M	15	0	4
2	*Boreal. & in oculo*	♌	6	15		12	30	4
3	*Sequen. du. bo. in occip*	♌	6	25		11	30	4
4	*Auſtral. in hiatu*	♌	6	25		14	45	4
5	*Sequens in gena*	♌	8	25	E	12	0	4
6	*In product. ceruicis du*	♌	11	15		11	50	5
7	*Sequens (arũ præ*	♌	14	15		13	40	4
8	*In flexu colli tri. media*	♌	19	15	R	15	20	4
9	*Sequens*	♌	21	35		14	50	4
10	*Auſtral. (boreal.*	♌	19	15		17	10	4
11	*Ab auſtro dua. cõiun.*	♌	20	5		19	45	6
12	*Lucida ſequ. Alphard*	♌	20	55		20	30	2
13	*Poſt flex. col. tri. præc.*	♌	26	55	I	26	30	4
14	*Sequens*	♍	29	35		26	0	4
15	*Media*	♍	2	5	D	23	35	4

Nu me.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Ma gni.
16	*Præcedẽs trium in re-*	♍	8	55		24	40	3
17	*Media (ctam lineam*	♍	10	55		23	0	4
18	*Sequens*	♍	13	55		22	10	3
19	*Sub baſe cra. dua. bor.*	♍	22	25	I	25	45	4
20	*Auſtral.*	♎	23	15		30	10	4
21	*Præcedẽs harũ in tri.*	♎	3	5	O	31	20	4
22	*Auſtral.*	♎	5	25		33	10	4
23	*Sequens*	♎	7	5		31	40	3
24	*Poſt coruũ prox. cau.*	♏	20	55		13	40	4
25	*In extrema cauda*	♌	4	25	N	17	40	4
	Informes duæ	♌	3	35		23	15	3
		♌	1	55		26	0	3
	CRATERIS				A			
1	*In ba. cra. q̃ & hy. cõ.*	♍	17	15		23	0	4
2	*In media crat. auſtral.*	♍	23	25		19	30	4
3	*Boreal.*	♍	20	55	L	18	0	4
4	*In auſtral. circũfe. orifi.*	♍	26	55		18	30	4
5	*In boreal.*	♍	20	15	I	13	40	4
6	*In auſtrali anſa*	♎	0	5		16	40	4
7	*In borea*	♍	22	35		11	50	4
	CORVI				S			
1	*In roſtro cõis hydræ*	♎	6	15	M	21	40	3
2	*In ceruice*	♎	5	15		19	40	3
3	*In pectore*	♎	7	35		18	10	5
4	*In ala dextra Algorab*	♎	9	25		14	50	3
5	*In ſiniſt. duarũ antece.*	♎	3	35	E	12	30	3
6	*Sequens*	♎	7	55		11	45	4
7	*In extremo pede com- (munis hydræ*	♎	11	25		18	10	3

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
	CENTAVRI							
1	In capite. 4. Auſtral.	≏	1	25		21	40	5
2	Boreal.	≏	0	55		13	50	5
3	Mediantiũ duar. præ.	≏	0	5		20	30	5
4	Sequens	≏	0	55	R	20	0	5
5	In humero ſiniſtro	≏	7	5		25	40	3
6	In humero dextro	≏	6	35		22	30	3
7	In armo ſiniſtro	≏	0	5	I	27	30	4
8	In ſcuto qua.præ.bo.	≏	9	5		22	20	4
9	Auſtral. (mita.ſcu.	≏	10	5	D	23	45	4
10	Reliquarũ dua. in ſum	≏	7	55		18	15	4
11	Auſtral.	≏	13	25		20	50	4
12	In latere dex.tri.præ.	≏	4	15		28	20	4
13	Media	≏	3	55	I	29	20	4
14	Sequens	≏	6	5		28	0	4
15	In brachio dextro	≏	7	15		26	30	4
16	In dextro cubito	≏	13	45	O	25	15	3
17	In extrema manu dex.	≏	18	25		24	0	4
18	In educt.corpo.huma.	≏	8	55	N	33	30	3
19	Duarũ obſcur.ſequẽs	≏	8	35		31	0	5
20	Præcedens	≏	7	25	A	30	20	5
21	In ductu dorſi	≏	28	5		34	50	5
22	Antec.hãc in dor.equi	≏	29	55	L	37	40	5
23	In lumbis triũ ſequens	≏	26	45		40	0	3
24	Media	≏	25	55	I	40	20	4
25	Præcedens	≏	23	35		41	0	5
26	In dex.coxa du.conti-	≏	25	35		46	10	2
27	Sequẽs (gua.præced.	≏	29	25		46	45	4

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
28	In pectore ſub ala equi	♎	9	25	S	40	45	4
29	Sub aluo duarũ præce	♎	7	15	M	43	0	2
30	Sequens	♎	8	35		43	45	3
31	In cauo pedis dextri	♎	0	55	E	51	10	2
32	Iu ſura	♎	6	15		51	40	3
33	In cauo pedis ſiniſtri	♎	25	15	R	55	10	4
34	Sub muſculo eiuſdem	♎	2	5		55	20	2
35	In ſum. dext pede prio.	♎	29	15	I	41	10	1
36	In genu ſiniſtro	♎	15	5		45	20	2
37	De foris ſub fœm. dex.	♎	5	35		49	10	3
	LVPI.				D			
1	In ſum adma. centauri	♎	18	55		24	10	3
2	In cauo eiuſdẽ pedis	♎	16	45	I	29	10	3
3	In armo duarũ præce.	♎	18	55		21	15	4
4	Sequens	♎	25	5		21	0	4
5	In medio corpore	♎	23	55		25	10	4
6	In aluo	♎	21	5	O	27	0	5
7	In coxa (boreal	♎	21	45		29	0	5
8	In ductu coxæ duarum	♎	25	35		28	30	5
9	Auſtral.	♎	24	35	N	30	0	5
10	In ſummo lumbo	♎	26	15		33	10	5
11	In extrema cauda triũ	♎	12	55		31	20	5
12	Media (auſtral	♎	12	45		30	0	4
13	Septentrionalis trium	♎	13	55	A	29	20	4
14	In cing duarũ auſtral	♎	29	45		17	0	4
15	Boreal.	♎	0	15		15	20	4
16	In rictu duarũ præce.	♎	26	35		13	30	4
17	Sequens (auſtral.	♎	27	35	L	11	50	4
18	In priore pede duarũ	♎	18	15		11	30	4

Boreal.

Nume.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G.	M.	Magni.
19	Boreal.	♎	17	25		10	0	4
	ARAE.				I			
1	In baſi duarum boreal.	♎	18	35		22	40	5
2	Auſtral.	♎	21	15		25	45	4
3	In media arula	♎	17	5		26	30	4
4	In foculo trium boreal.	♎	11	35		30	20	5
5	Reliquar. dua cõtigua.	♎	16	5	S	34	10	4
6	Boreal. (auſtra.	♎	15	55		33	20	4
7	In media flamma	♎	11	45		34	0	3
	CORONA MERIDI.							
1	Præce. ad ambi. au. ſo.	♎	0	5	M	21	30	4
2	Sequens	♎	2	35		21	0	5
3	Sequens hanc	♎	4	5		20	20	5
4	Sequens hanc (Sagit.	♎	5	45		20	0	4
5	Sequẽs hãc ante genu	♎	7	5		18	30	5
6	Boreal. in genu	♎	8	15	E	17	10	4
7	Boreal.	♎	7	45		16	0	4
8	Magis ad boreã verg.	♎	7	25		15	20	4
9	In ambi. bore. duar. ſeq.	♎	6	5		15	50	6
10	Præcedens (has	♎	5	35	R	14	50	6
11	Ex interuallo præced.	♎	2	45		14	40	5
12	Hanc antecedens	♎	0	35		15	50	5
13	Reliqua auſtral.	♎	0	5	I	18	30	5
	PISCIS NOTII.							
1	In ore & extre. aquæ	♎	27	55		23	0	1
2	In capite triũ præced.	♎	21	35	D	20	20	4
3	Media	♎	25	5	I	22	15	4
4	Sequens	♎	26	35	O	22	30	4
5	Quæ ad branchiam	♎	25	15		16	15	4

Nu me.	Stellæ	Longi. S.	G.	M.	Latitu. P.	G-	M.	Magni.
6	In ſpina au.atq; dorſo	≏	16	5		19	30	5
7	In aluo duarũ ſequens	≏	22	5		15	10	5
8	Præcedens (trium	≏	19	45		14	40	4
9	In ſpina ſeptẽtrio. ſeq.	≏	16	5	N	15	15	4
10	Media	≏	12	45		16	30	4
11	Præcedens	≏	11	55	A	18	10	4
12	In extrema cauda	≏	16	55		22	15	4
		≏	28	55		22	20	3
		≏	2	5	L	22	10	3
	Informes ſex	≏	2	55	I	21	0	3
		≏	2	55		20	50	5
		≏	4	45		16	0	4
		≏	4	45	S	14	50	4

FINIS.

Typis Ioan. Graphei anno à Chriſto
humanæ ſalutis authore nato
Anno M. D. LIII.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

CONCORDIA RES PARVÆ CRESCVNT